

JIVATACHI VATT

**Juanvan Boroileli Jezu
Kristachi Bori Khobor**

{John's Gospel – Konkani}

MGL Multilingual/South Asian Ministry

www.multilingual-southasian.com

John – Konkani – 3k-11-07

**Reproduced with due acknowledgement to
Raul N. Gonsalves, Goi ani Damany Mha-Dhorm
Prantacho Appostolik Karbhari,
Ponnji, Goa INDIA**

Jivitacho Sôbd

Orombak Sôbd aslo, ani Sôbd Deva sovem aslo ani Sôbd Dev zaun aslo. 2 Survatek To Deva sovem aslo; 3 Tachê vorvim sorv vostu rochleat ani rochleleam vostum modem Tachê vinnem ailelem kâich nam, 4 Tachê sovem jivit aslem,^a ani tem jivit zaun aslem mon'xancho uzvadd. 5 Uzvadd kallokant porzollta, ani kallokan uzvaddak attapunk nam.

6 Devan dhaddlolo, konn êk monis aslo: tachem nanv Juanv. 7 Sogttamnim bhavart dovorchê khatir uzvadda vixim govaiki diunk mhonn, to govai koso ailo. 8 To apunnuch uzvadd nhoi aslo, punn uzvadda vixim govaiki diuncheak to ail'lo. 9 Ek-eka mon'xak uzvaddaitolo niz uzvadd Sôbd zaun aslo; To sonvsarant ietalo.^b

10 To sonvsarant aslo, ani sonvsar Tannen ch rochlolo, tor-ui sonvsaran Taka ollkhunk nam. 11 Apleam modem To ailo, ani Tachêch porjen Taka manun ghetlo nam. 12 Punn Apnnak manun ghetleleam somestank, Aplea nanvacher visvas thevteleank,^c Devachim bhurgim zaunchem Tannem dennem kelem.^d 13 Hankam^e rogta nhoi, kuddichê vondavnnen nhoi, mon'xachê khuxen-ui nhoi, punn Devan zolm dita.

a) Heo don volli oxeo-i utraum ietat: "tachê vorvim soglem ghoddon ailam; Tachê vinnem kâich ghoddon ieunk nam. Rochleleam soglleam vostunchem Toch jivit zaun aslo".

b) Dusreo utravnnio: "Zo soglleam mon'xanher prokas ghalta to khoro Uzvadd sonvsarant ietalo". Vê: "Sonvsarant ietelea dor-eka mon'xanher prokas ghalta to khoro Uzvadd Toch (Sôbd) zaun aslo".

c) "Aplea Nanvacher visvas thevteleank": him utram zaiteam adleam Kristi Xastrincheam borovpamnim mellonant.

d) Dusarnni: "Devachim bhurgim mhonn apnnak nanv zoddun ghevachi Tannem podvi dili".

e) Dusarnni: "Taka (Monis zal'lea Devachea Sobdak, mhongê Jezuk) rogta nhoi, mon'xachê khuxen-ui nhoi, punn Devan zolm dila". Hi utravnni dhorlear Jezu sasnnant, Deva-soimbant, Deva-Bapacho zolmola, ani sonvsarant moris-bapui nastanam Ankvar-Avoicho zolmola mhonn gomun ieta. (Polle Mt. 1, 16. 18-23 ani Lk. 1, 26-38)

14 Sôbd monis zalo^f ani amchê modem jielo; ^s To kurpen ani sotan bhorlolo; Tachi mhoima ami dekhlea; hi mhoima Bapachea ekleach Putachi khaxa mhoima.

15 Tachê vixim govai diun, Juanvan arddun mhonnlem: "Hanvem tumkam oxem sanglelem: 'Zor-ui To mhojê uprant ieta, tor-ui mhojê adim aslo dekhun, To mhojê-vôn vhôdd', oxi hanvem tumkam zachi khobor sanglea to Hoch."

16 Ani Tachê sopurnnaientlem ami sogleamnim ghetlam; kurper kurpa. ^h 17 Somurt Moizesa vorvim dil'li; kurpa ani sot Jezu Krista vorvim aileant. 18 Devak konnem kodinch polleunk nam; punn Bapachea gopant asa tea ekleach Putan Tachi ollokh dilea.

Juanv Batistacho Sondex

(Mt. 3, 1-12; Mk. 1, 1-8; Lk. 3, 1-18)

19 Hi Juanvachi govaiki: tum konn gai mhonn tachê lagim vicharcheak, jednam Judevamnim ⁱ iadnikank ani levitank Jeruzaleak thavn pattoile, 20 tannem sarkem por-gott kelem, tannem nam mhonnlemnam; tannem ugtteponim sanglem: "Hanv Krist nhoi". 21 Ani tãnnim taka mhonnlem: "Tum konn tor? tum Elias?" Tannem tankam

f) Grêg bhaxechem utran utor dhorun, oxem mhonnchem aslem: "Sôbd mas zalo". "Mas" mhongê monis, osokt, vinaxi, mornnak sampoddleli rochnna.

g) Utran utor dhorun, oxem mhonnchem aslem: "To amchê modem Aplo tombu ghalun ravlo". "Adlea Korarant, Jezu ieunchê adim, Dev ekê kherit bhaxen Judev loka modem hajir aslo: poilo Oronneantleam challis vorsamnim eka tombunt ani magir, Salomanv Patxaian hem Devmondir bandlelem tednam thavn Jeruzaleachea Devmondirant. (polle Sutt 25, 8 ani Lok 35, 34). Ani Devachi Zannvai ekê kherit bhaxen Moizesachea Xastrant mellitali. Tori astanam mon'xanche dolle Devacher poddonasle. Punn atam, Devacho Put amchê sarko monis zaun, khud Dev mon'xank dixtti poddta.

h) Jezu sovem asa ti bhorpur kurpa amkam-i pavta. Adlo Korar Devachem ek funkeachem dennem aslem; tachê bodlek, Jezu vorvim ani Jezu sovem, ek novem funkeachem ani tea-vôn vortem dennem (Novo Korar) Devan amkam favo kelem.

i) "Judev": Juanvachea Xubhvortomanacher zaite pavtti hem utor Jezucher virudh aslelea dhormik vho ddilank lagta (polle 2, 18; 5, 10; 7, 13; 9, 22; 18, 12; 10, 38; 20, 19). Kednam-kednam-i tem soglleam Judevank lagta.

mhonnlem: "Hanv Elias nhoi". "Tum provadi bi?" Ani tannem mhonnlem: "Nam". 22 Tednam tännim taka mhonnlem: "Oxem zalear, tum konn? Amkam pattoileat tankam ami kitem sangchem? Tujêch vixim tum kitem mhonntai?" 23 Juanvan mhonnlem: "Izaias bhaknnaran sangun dovorlam:

'Sorvesporachi vatt nitt korat,
oso oronneant êk tallo bob marta'
ho tallo hanv".

24 Tankam Farizevamnim pattoilele. 25 Tännim tachê lagim anink-ui vicharlem "Tum Krist nhoi, Elias nhoi ani provadi-i nhoi zalear, snan koxem ditai?" 26 Juanvan portipall kelo: "Hanv snan ditam to udkan ditam; punn tumchê modem eklo asa zaka tumi ollkhonant. 27 To mhojê urpant ietolo, punn tacheam vhannanchi vadi soddunk mhaka favo nam".

28 Hem Betanient, Jordanachê poltoddi, Juanv snan ditalo thoi ghoddlem.

Devacho Menddro

29 Dusrea disa Juanvan Jezuk apna-xim ieta to dekhlo ani mhonnlem: "Polleiat ho Devacho Menddro, ^k sonvsarachem pap kaddta to! 30 Hachich khobor sangun hanvem tumkam oxem mhonnlem: 'Mhojê uprant konneklo ieta, punn mhojê adim to aslo dekhun to mhojê-vôn vhôdd'. 31 Hanvuch Taka ollkhonaslom, punn Tachi ollokh Izraelak diuncheak hanv udkan snan diit ailam." 32 Ani Juanvan oxi-i govai dili: "Parveachea rupan sorgar thavn

j) DS 18, 15: hea Povitr Pustokantlea utrak lagun, Devan Makhlole Soddvonndar êk novo Moizes koso zatolo mhonn Judev ravtale, mhongê soglleam-vôn vorto Provadi (polle Lok 12, 7). Apleam purvozachê suttkechea somoiar je chomotkar Moizesan kel'le, toslêch chomotkar, xembhôr pavtti odik koutik vismitam, ho novo Moizes kortolo mhonn te chint'tale. (polle Ju. 3, 14; 6, 14. 30-31. 68; 7, 40. 52; 33, 1; DI 3, 22-23; 7, 20-44; Heb. 3, 1-11; Mt. 16, 14).

k) "Devacho Menddro": hem utor Jezuk khôl orthan lagu zata: Sorvesporacho Chakor (Iz. 53) mon'xanchim patkam apnnacher ghetta ani 'farikponnacho menddro' koso (Lev. 14) apnnachich Devak bhettovnni korta. Judevam modem, tea bhair, êk 'Paskancho menddro' aslo (Sutt 12, 1;) ho menddro bhettounk ani khaunk ji rit tanchê modem asli, ti Izraelachi suttka khunnaitali. Punn amkam punn suttka dita ani amchem punn Pask korta to Jezu: dekhun To khoro Paskancho Menddro. (Polle 19, 36; ani Prok 5, 6. 12 adi).

Atmo denvlo ani Tacher tharlo to hanvem dekhlo. 33 Hanvuch Taka ollkhonaslom, punn Zannem mhaka udkan snan diunk dhaddla, Tannem mhaka mhonnlem: 'zacher tum Atmo denvlolo ani tharlolo dekhxi, Toch Povitr Atmean snan ditolo.'¹ 34 Hem hanvem dekhlam, ani ho Devacho Put mhonn hanv govai ditam".^m

Jezuche Poile Xis

35 Dusrea disa Juanv apleam dogam xisam sangata novean thōi aslo; 36 ani Jezuk choltanam tannem dekhlo ani mhonnlem: "Ho polleiat, Devacho Menddro!" 37 Him tachim utram aikun, te dog xis Jezu pattlean gele. 38 Tednam vollon ani Apnna, pattlean ietale te polleun Jezun tankam mhonnlem: "Tumkam kitem zai?" Tānnim Taka zobab dilo: "Rabbi" — mhongê Guruji — "Tum khōi ravtai?" 36 Tannem tankam mhonnlem: "Ieiat ani polleiat". Te gele ani To ravtalo ti svat tānnim dekhli; ani to dis te Tachêxim ravle. Sanjechim sumar char vazlelim. "

40 Juanvachim utram aikun, Jezu pattlean gel'le team dogam bhitorlo eklo, Andre, Simanv Pedrucho bhav aslo. 41 Dusrê sokallim Andre, Simanv aplea bhavak mell'lo; tannem taka mhonnlem: "Amkam Mesias — mhongê Devan makhlo — mell'la". 4 2 Ani tannem Simanvak Jezu-xim vhelo. Tacher barik nodor ghalun Jezu mhonn-

1) Devan Makhlo (Obhixikt) Soddvonndar aila zalear heach khatir aila: mon'xank Povitr Atmeant novo zolm mellchê khatir. Adlea Korarant hem adinch Devan sangun dovorlelem (polle DI 2, 23). Atmo Tacher tharla (Iz. 11, 2; 42, 1; Ju. 1, 33); dekhun Tachean dusreank-ui Atmo diunk zata (polle D. I. 1,5), punn fokot Aplea punorjivontponna urpant (7, 30; 16, 7. 8; 20, 22; D. I. 2). Kiteak mhollear Jezu "mas" zaun ailo, osokt vinaxi mon'xa-soimbant ailo (1 Ju. 4, 2; 2, Ju. 7; Ju. 1, 14); jednam Taka "unch ubarlo" ani oso To Bapa sorxim gelo, fokot tednam Tachea mhoimevont zal'lea mon'xa-soimbak Jivit-divpachi Devachi podvi mell'li. tednam thavn, kedinch sukonaslelê zhorintlea ghosghoxit udka sarko, Jezuchea mhoimevont mon'xa soimbantlo Povitr Atmo mon'xancher vhanvot ieta, (7, 37-39; 19, 34; Rom. 5, 5).

m) Dusarnni: "ani ho Devan Vinchun Kaddlolo mhonn hanv govai ditam".

n) Sarko vell dila mhonnun, hê kothecho borovpi, mhongê Juanv Dhormdut, heam dogam xisantlo eklo zaunk zai mhonn parkum ieta. Apunn thōi aslo ani tea disa ghoddlam tacho apnnak boro ugddas asa mhonn to dakhounk sodta.

lem. “Tum Simanv, Juanvacho put; tuka nanv ghalchem asa Kefas”, — mhongê khoddop.

Jezu Filipak ani Natanaelak Apoita

43 Fuddlea disa, Jezun Galileiak vochunk ievjilem; tednam Taka Filip mell'lo; ani Jezun taka mhonnlem: “Mhojê pattlean ie”. 44 Filip Betsaidecho aslo; Andre ani Pedru, he-i teach nograntle asle. 45 Filipak Natanael ^o mell'lo, ani tannem haka mhonnlem: “Moizesachê Somurtint ani provadeancheam pustokamnim zachi khobor asa, to amkam mell'la: to Nazaretcho Jezu, Juzecho put”. 46 Natanaelan taka mhonnlem: “Nazaretantlem kitem bore m i eum iet?” Filipan taka mhonnlem: “Ie ani polle.”

47 Jezun Natanaelak Apnna-xim ieta to dekhlo ani tachê vixim mhonnlem: “Ho polleiat, êk khoro Izraeli, tachê sovem koslench baskollponn nam!” 48 Natanaelan Taka mhonnlem: “Tum mhaka khôi ollkhotai?” Jezun taka zobab dilo: “Filipan tuka apouchê adim, tum anjirachea zhadda tolla astana, Hanvem tuka dekhlo...” ^p 49 Natanaelan Taka portipall kelo: “Guruji, Tum Devacho put, ^q Tum Izraelacho Raza!” 50 Jezun taka mhonnlem: “Tuka anjirachea zhadda tolla dekhlo, itlench tuka Hanvem mhonnlem dekhun, tum visvas dhortai? Heam-vôn odik vhoddleo vastu tum dekhtoloi”. Ani taka mhonnlem: “Hanv tumkam sot sangtam; sorg ugtto zal'lo tumi dekhteleat, ani Devache dut Mon'xachea Putacher choddlele ani denvlele tumi polleteleat”.

^o) Ho Natanael heram Xubhvortomanantlo Bartolomêv mhonn dista (Mt. 10, 3; Mk. 3, 18; Lk. 6, 14; Ju 21, 2).

^p) Juanvachea Xubhvortomanacher Jezucho êk kherit gunn mhollear ho: Taka mon'xanchi, vostunchi ani ghodditanchi soimbavorti ollokh asa (polle 2, 24; 4, 17-19. 29; 6, 61. 64. 71; 13, 1. 11. 27. 28; 16, 19. 30; 18, 4; 21, 17).

^q) “Tum Devacho Put”: heam utrancho ôrth hea zagear itloch: “Tum Devan Makhlolo”. Hoch ôrth heam dusream-i utrancho: “Tum Izraelacho Raza!” (polle Mt. 4, 3).

Kana Ganvant Logn

2 Tisrea disa Galileiachea Kana ganvant ek logn aslem, ani Jezuchi avoi thōi asli; 2 tea lognak Jezuk-ui ani Tacheam xisank apovnnem aslem. 3 Soro somplo. Tednam, Jezuchê avoin Taka mhonnlem: "Tanchê lagim soro nam". 4 Jezun tika mhonnlem: "Ostorê,^a tuka ani Mhaka hem kiteak poddlam? ^b Mhozo vell ^c azun pavunk nam". 5 Tachê avoin chakrank mhonnlem: "To sangit titem-i tumi korat".

6 Thōi Judevanchê ¹ xudhi korpachê riti pormonnem fatrachim sô donnam aslim; dor-ekant char te sô kollxe zatale. 7 Jezun tankam mhonnlem: "Donnam udkan bhorat". Ani tãnnim tim oto-sor bhorlim. 8 Tannem tankam mhonnlem: "Tantlem ilem kaddun logna-jevnnachea karbhareak vhorun diat". Tãnnim toxem kelem. 9 Karbharean soro zal'lem udok chakun pollelem. To soro khōicho ailo tem to nokllo aslo, punn udok kaddlelem te chakor mat zanno asle. Dekhun karbharean novreak apoun haddlo, 10 ani taka mhonnlem: "Soglleanger poilo boro soro ditat, ani lok borech pietoch, holko to vantt'tat. Punn tunvem boro soro atam porian dovorlai".

a) Put hê bhaxen aplê avoik apoinam. Punn hench utor Jezu mortanam vapurtolo (19, 26). Thōi tacho ôrth ugto zata: Utpotichea Pustokar (3, 15. 20) Evek "jiveanchi avoi" mhonnleli. Maria atam novi Eva zali.

b) Utran utor dhorun: "Tuka ani Mhaka kitem?" Adlea Korarant hi Semit bhasanchi chal sobar pavttim mellta: Fudd 11, 12; 2 Sam 16, 10; 19, 23; 1 Raz 17, 18 adi. Novea Korarant-ui hi chal mellta: Mt. 8, 29; Mk. 1, 24; 5, 7; Lj. 4, 34; 8, 28. Favo nhoi thōi vô gorjê bhair konn aplem bott ghalta tednam taka pois korcheak, vô konna lagim apnnak anik kosloch sombond naka mhonn dakhouncheak, him utram vapurtat. Soglli khobor dhorun mat heam utrancho sarko ôrth mellta. Hanga vinonti kortelê avoik Jezu dakhounk sodta ki "Aplo vell azun pavlo nam".

c) Jezucho "vell" vô "vogot" mhollear To mhoimevont zavpacho vell, Bapachea uzveak portun vochpacho vogot. Ho vell lagim pavot ieta mhonn Juanvachem Xubhvortoman dakhoita: 7, 30; 8, 20; 12, 23. 27; 13, 1. Ho vell Bapan tharaila, mhonn-toch to fuddem haddunk zainam. Punn Mariechê vinovrnek kan diun zo chomotkar Jezu korta, to tea vellachi ollokh divpachi khunna zavn asa.

11 Hi apleam khunnam modli poili khunna ^d Jezun Galileiachea Kana ganvant keli, ani Apli mhoima dakhoili; ani Tacheam xisamnim Tacher visvas thevlo.

12 Tea uprant, Aplê avoik, bhavank ^e ani xisank sangatak gheun to Kafarnaum gelo; punn tim chodd-xe dis thōi ravlimnant.

Jezu Devmondirant Veta

(Mt. 21, 12-13; Mk. 11, 15-17; Lk. 19, 45-49)

13 Judevanchi Paskanchi porob lagim pavleli; Jezu Jeruzaleak gelo. 14 Devmondirant boil, xellio ani parve viktale te, ani savkar aplea veparachea manddar boslele te Taka sampodde. 15 Tannem dorianchi êk soiti keli, ani ti gheun tankam sogleank, xelliam-boilam soit, Devmondirantle dhanvddaile, savkaranche duddu ôtle ani tanche mandd ômtile. 16 Parve vikteleank Tannem mhonnlem: "Hem sogllem hangasorlem kaddat; ani Mhojea Bapachem ghor tumi veparachem ghor korum nakat". 17 "Tujea ghorachea mogan hanv lastam", oxem boroilelem asa mhonn Tacheam xisank tednam ugddas ailo.

18 Judevamnim Taka mhonnlem: "Oxem korunk Tuka podvi asa mhonn kosli khunna Tujean amkam dakhounk zata?" 19 Jezun tankam portipall kelo: "Hem mondir tumi moddat, ani tin disamnim Hanv tem novean bandun ditam". 20 Judevamnim Taka mhonnlem: "Hem mondir bandunk sovechallis vorsam laglim ani tin disamnim tem Tum novean bandtolo?"

d) Khōichea-i khorea provadean, Devan apnnak khoreponnim dhaddla mhonn dakhouncheak, Devachea nanvan 'khunna' vô chomotkar-vismitam korun, dakhounk zai. (Iz. 7, 11 adi; polle Ju. 3, 2; 6, 29-30; 7, 3, 31; 9, 16, 33). Ani Mesias ieun Moizesan kel'le chomotkar novean kortolo aslo mhonn Judev lok ravtalo (1, 21). Dekhun, khorenych Devan Apnnak dhaddla mhonn soglleamnim bhavartan mandun gheucnheak, Jezu 'khunna' korta (2, 11, 23; 4, 48-54; 11, 15, 42; 12, 37). Ani khoreponnim Devan Taka dhaddla (5, 36; 10, 25, 37). Bap Tachê sovem asa (10, 30) ani Apli mhoimevont podvi dakhoita (1, 14), khaxa Bap Jezu sovem ravun Aplim kamam korta (14, 10; 10, 38) — hem sogilem Jezuchim 'kamam' dokhol korta. Tori astana zaitim zannam Jezucher visvas thevinant (3, 12; 5, 38-47; 6, 36, 64; 7, 5, 8, 45; 10, 25; 12, 37) ani dekhun tanchem patok 'togta' (9, 41; 15, 24).

e) "Bhavank": mhongê "Soireank"; him Ankvar Mariechim bhurgim nhoi.

21 Punn To Aplê kuddichea mondirachi khobor kortalo.^f
 22 Jednam Jezu meleleantlo jivont zalo, tednam Tannem oxem mhonnlelem mhonn Tacheam xisank ugddas zalo; ani Jezun uloilelea utracher ani Povitr Pustokacher tânnim visvas thevlo.

Jezuk Sogleam Mon'xanchi Ollokh Asa

23 Paskanchê porbek To Jeruzaleant astanam Tannem kel'leo khunna polleun puskôll lokan Tacher visvas dovorlo; 24 punn Jezun zalear Aplo visvas tancher thevlonam, 25 kiteak To soglelam mon'xank ollkhotalo, ani mon'xanch ollokh mellun gheuncheak konnachêch govaikechi Taka goroz nasli; mon'xachea monant kitem cholta tem Taka thavem aslem.

Jezu ani Nikodem'

3 Farizevanchea pokxantlo, Judevancho eklo mukheli, Nikodem' nanvacho, konneklo monis aslo. 2 To ekdam ratcho Jezu-xim ailo. Tannem Jezuk mhonnlem: "Guruji, Tum Deva koddsun ailolo xastri mhonn ami zannanv, kiteak apna sovem Dev nam zalear, Tum kortai tosleo khunna konnuch korunk xokonam". 3 Jezun taka portipall kelo: "Hanv tuka sot sangtam: voir thavn zolmolea bogor konnachean Devachem raj polleunk zainam". 4 Nikodeman Taka mhonnlem: "Mhataro zalolo monis koso mhonn zolmotolo? Tachean anik êk pavtt aplê avoichea kusveant bhitor sorunk zait ani zolmunk zait?" 5 Jezun portipall kelo: "Hanv tuka sot sangtam: udkacho ani Atmeacho zol-

^f Juanvachea Xubhvortomanant Jezun vapurlelim thoddim utram oxim asat ki tancho chalto ôrth lokak somzota, punn tancho odik khôl vô rupokacho ôrth (*metaphorical sense*) tankam mellonam. Mhorntoch lokachea monant poilo goir-somoz zata; hea somoiar Jezu Apleam utrancho odik khôl ôrth tankam ugto korta, soimbavortim sotam tankam xikoita. Oslim thoddim utram him asat: Devmondir (2, 20), novo zolm (3, 4), jivem udok (4, 15), jivitacho unddo (6, 34), vohunk (7, 35; 13, 36 adi) zago korunk (11, 11), ubarunk (12, 34), dhuvunk (13, 9), Apli ollokh diunk (14, 22). Hanga (v. 22) Jezu Apli Kudd vô Aplem mon'xa soimb-khorem Devmondir mhonn xikoita. Punorjivont zal'lea Jezuchea mon'xa-soimb Jivea Devachem sôr-naslelem thikann (Prok. 21, 22); thôï atmean ani sotan Devachi purnn bhokti zata (4, 21); hea otmik Devmondirant-sun jivem udok ghosgoxit vhanvta (7, 37-39; 19, 34; Ez. 47, 1-12).

molea xivai konnuch Devachea Rajeant bhitor sorunk xokonam. ^a 6 Jem masa-rogtachem zolmota tem mas-rogot, ani jem Atmeachem zolmota tem atmo. 7 Novean zolmunk zai, oxem Hanvem tuka mhonnlam dekhun tum ojav zaum naka. 8 Varem apnnak zai têvxilean marta, ani tum tacho avaz aikotai, punn khôichem ieta vô khôï veta tem tum noklloi; zo konn Atmeacho zolmola tachê sovem toxem ghoddta.” ^b 9 Nikodeman Taka porot mhonnlem: “Hem koxem zaum ieta?” 10 Jezun taka zobab dilo: “Tum Izraeli porjecho xastri ani tori tum hem noklloi? 11 Hanv tuka sot sangtam: ami zannanv tem uloitanv, ani ami dekhlam tachi govai ditanv, punn tumi amchi govai manun ghenant. 12 Tumkam sonvsaracheam vostunchi khobor sangtam tednam tumi sotmaninant; sorgincheam vostunchi khobor sangin tor tumi ti koxi sotman'xat? 13 Sorgar thavn denvlelea ani sorgar ravtelea Mon'xachea Puta bogor konnuch sorgar choddunk nam.

14 Ani zoxem Moizesan oronneant sorop ubarlo, toxench Mon'xachea Putak ubarunk zai, ^c 15 Tacher vivas thevteleam somestank sasnachem jivit mellcheak. 16 Devan sonvsaracho itlo mog kelo ki Tannem Aplea ekleach Putak vopun dilo, Tacher visvas thevtat team sogleancho nas zainam zauncheak, punn tankam sasnachem jivit mellcheak. 17 Kiteak Devan Putak sonvsarant dhaddla, sonvsaracher khastichem formonn marunk nhoi, punn Tachê vorvim sonvsarachem taronn zauncheak.

18 Zo konn Tacher visvas thevta, taka khastichem formonn nam; punn zo konn Tacher visvas thevinam, tacher khastichem formonn poddlelem asa, kiteak tannem Devachea

a) Hanga Jezu Povitr-Snanachi (Bavtizmachi) goroz xikoita.

b) Grêg toxench Hebrêv bhaxen, vareak vô svasak ani Povitr Atmeak tench uttor lait. Monis horddeant varem gheta; ho tacho svas mon'xak jiv asa mhonn dakhoita, khorem mhollear tacho jiv samballta. Toxench soimba-vortea jivitant, Povitr Atmo vô “Devacho Svas” amchê sovem Deva-soimbacho jiv dakhoita ani samballta. Khorem mhollear, To amchê bhitor Devacho Jiv-Prann. Dekhunuch Povitr Tritvechea Tisrea Zonnak hem Nanv (“Atmo”) sarkem lagta.

c) Taronn zoddcheak khursar “unch ubarlelea” Jezucher (12.32) “nodor ghalpachi” goroz asa (Lk. 21, 8; Zak. 12, 10; Ju. 19, 37). Mhorngê, Jezu Devacho Put mhonn sotmanun, Tacher visvas dovorpachi goroz asa (3, 18; Zak. 12. 10). Oxem kelear, bhalean vidlelea Tachea koddvollantlea udkan ami nitoll zateleanv (Jn. 19, 34; Zak. 13, 1).

ekleach Putachea nanvar bhavart dhorunk nam. 19 Ani ho asa nivaddo: sonvsarant uzvadd ailo, punn mon'xamnim uzvadd soddun kallokacho odik mog kelo, kiteak tanchim kortubam noxttim aslim. 20 Zo konn khotteponn korta to uzvaddak kanttallta, ani aplim kortubam koslim tim kollon ienam zauncheak to uzvaddak ienam. 21 Punn sota pormonnem cholta to, apleo kornnio Deva sovem keleat mhonn ugddapim kollon ienvcheak, uzvaddak ieta."

Jezu ani Juanv

22 Uprant Jezu ani Tache xis Judeiant gele; thōi To tanchea sangata ravlo ani snan ditalo. 23 Salima lagim, Aenonant, thōi udok chodd dekhun, Juanv-ui snan ditalo; ani lok thōi vetalo ani snan ghetalo. 24 Juanvak azun bondkhonnint ghalunk naslo.

25 Ekdam Juanvacheam kâi xisamnim eka Judeva lagim xudhi vixim vivad suru kelo. 26 Ani te Juanva-xim aile ani mhonnunk lagle: "Guruji, Jordana poltoddî zo tujea sangata aslo ani zachê vixim tunvem govai dilii, to polle hanga apunnui snan dita ani sogllo lok tachê-xim veta". 27 Juanvan zap diun mhonnlem: "Devan dilea xivai konnak kâich mellonam. 28 'Hanv Krist nhoi, punn Tache fuddem mhaka dhaddla', oxem hanvem mhonnam mhonn tumich mhojê vixim govaiki ditat. 29 Hokol mhollear novreachich; ^d taka lagim aslolo novreacho ixtt, novreacho tallo aikun, vhoddlê khuxalkaien murgott'ta. Hich mhoji khuxalkai, ti atam bhoron ailea. 30 To vaddot-vaddot vohunk zai, punn hanv zalear odik-odik lhan zaunk zai."

Jezu Sorgar thavn Denvla

31 Zo voir thavn ieta To soglleam-vôn vorto. Zo prithumentlo upzota to prithumecho, ani tachem ulovnnem

d) Adlea Korarant Deva ani Izrael-porjê bhitor aslelea sombondak "logn" mhonnat: Dev Poti, ani Izrael-porza potinn (Oz. 1, 2; Jer. 2, 2; 3, 1. 6-12; Iz. 50, 1; 54, 6-7; 62, 4-5; bhov korun Ez. 16 ani 23). Jezu hem rupok (*metaphor*) Aprnak laita (Mt. 9.15; 22, 1-14; 25. 1-13; Ef. 5, 22-30; 2 Kor. 11, 2). Jezu vorvim Deva ani mon'xam modem êk novo sombond, moddo-nozo tosli lognachi gantt suru zata. Jezuchem iennem sonvsar sontosan bhorta (Ju. 3, 29; 1, 29. 36-39; 2, 1-11). Dekhun Menddreachea lognachi porob suru zali: hachi khobor Batist hanga korta (Menddreachem logn: polle Prok. 19, 7; 21, 2).

prithumechem. Zo sorgincho ieta To soglleam-vôn vorto. 32 Apnnem deklam ani aikolam tachi To sakxi dita, toripunn konn Tachi govai manun ghenam; 33 Tachi govai manun ghetta to monis Dev sotevont mhonn ruzu korta, 34 kiteak Zaka Devan pattoila To Devachim utram uloita: Dev Taka map-mezop nastana Atmo dita; ^e 35 Bap Putacho mog korta ani Tannem soglleo vastu Tachea hatant dileat. 36 Zo Putacher bhavart dhorta, tachê sovem sasnachem jivit asa; zo Putacher bhavart dhorinam, to jivit bhogunk paunchonam, punn Devacho krôdh aplea mathear haddta.

Jezu ani Samariekarn

4 Snan diun Apunn Juanva-vôn odik chodd xis korta, oxem Farizevanchea kanar poddlam mhonn Jezuk gomun ailem. 2 Khorem mhollear Jezu Apunnuch snan dinaslo, punn snan ditale te Tache xis. 3 Tednam To Judeiantlo bhair sorlo ani portun Galileiant gelo. 4 Taka Samarientlean vechem poddtalem.

5 Sikar nanvachea Samariechea eka nogrant To pavlo; Jakoban Juzek aplea putak dil'lea bhatta laginch hem nogor aslem. 6 Jakobachi bāi thōi asli, ani Jezu cholun-cholun thoklolo dekhun, bāichea kanttar boslo. Sumar donpar zal'lo.

7 Samariechi êk bail udok kaddunk thōi aili. Jezun tika mhonnlem: "Mhaka ilem pieunk di". 8 Tache xis jevnnak kitem-i gheunk mhonn nogrant gel'le. 9 Samariechê bailen Taka mhonnlem: "Tum Judêv ani hanv Samariekarn, tor koso mhonn Tum mhojê kodde pieunk magtai?" Khorem mhollear Judevank ani Samariekarank poddonam. ^a 10 Jezun tika portipall kelo: "Devachem dennem koslem tem tuka tor gomlelem ani 'Mhaka pieunk di' oxem tuka mhonnta

e) Dusri utravnni: "ani to (Jezu) map-mezop nastanam Atmo dita" (vê "... Povitr Atmo dita").

4 a) Thodde hostolekh him utram soddtat: — Judêv lok Samariechea lokacho dvêś kortalo (Sir. 50, 25-26; Ju. 8, 48; Lk. 9, 52-55; teach borobor polie Mt. 10, 5; Lk. 10, 33; 17, 16). Panch onbhavarti kullank zobordosten Palestinant bhitor kaddelim, punn tim aplea devank visvaxi ravlelim: oso Samariechea lokache zaticho oromb zala mhonn Judev lok sangtalo (2 Raz. 17, 24-41).

to konn to tum zanno asli zalear, tunch tachê kodde magteli asli ani to tuka jivem udok ditolo aslo". 11 Bailen Taka mhonnlem: "Saiba, udok kaddunk Tujê lagim kâich nam, ani bāi khôl asa; tor Tujê kodde jivem udok khôichem? 12 Jakob amchea Bapa poros Tum vhôdd kitem? Tannem amkam hi bāi dili, apunn tichem udok pielo, toxench tachim bhurgim ani tachim gorvam pielim". 13 Jezun tika mhonnlem: "Hem udok pietat tankam soglleank portun tan lagteli, 14 punn Hanv diin tem udok piet taka kedinch tan lagchinam; Hanv taka diin tea udkachi tachê bhitor êk zhôr zateli ani ti taka sasnachi jivit diit vhanvteli". 15 Bailen Taka mhonnlem: "Saiba tem udok mhaka di oxi mhaka anik tan lagchinam ani udok kaddunk hanga ieunk-ui poddchem nam. 16 Jezun tika mhonnlem: "Voch, tujea ghovak apoun hadd ani hanga ie". 17 Bailen zap dili: 'Mhaka ghov nam'. Jezun tika portun mhonnlem: "Mhaka ghov nam", hem tunvem sarkem sangleim, 18 kiteak tuka panch dadle asle ani tujê sangata atam asa to-i tuzo ghov nhoi; hem tunvem sarkem sangleim". 19 Bailen Taka mhonnlem: "Saiba, Tum provadi mhonn mhaka atam koll'lem. 20 Amcheam purvozamnim hea dongrar ^b Devak bhôzlo, punn tumi Taka Jeruzaleantuch bhôzunk zai mhonn sangtat". 21 Jezun tika mhonnlem: "Mhajem aik, bai: tumi hea dongrar zaum vô Jeruzaleant zaum Bapak bhôzchimnant oslo vell ieuncho zalo; 22 tumi ollkhonant Taka bhôztat; ami zalear ollkhotanv Taka bhôztanv, kiteak taronn Judev lokantlem ieta. 23 Punn oslo vell ieta, khoreench mhollear ho vell pavlo, ki khore bhôzpi atmean ani sotan Bapachi bhokti kortele kiteak mhollear oslech bhôzpi Bap sodta. 24 Dev Atmo, ani Tacheam bhôzpiamnim Taka atmean ani sotan bhôzunk zai". ^c

25 Bailen Taka mhonnlem: "Mesias — mhongê Devan makhlo — ieuncho asa mhonn hanv zannam. To ietolo tednam amkam sogllem sangtolo". 26 Jezun tika mhonnlem: "Hanv to, tujê kodde uloitam to".

b) 'Gerizim' dongor. Hea dongrar, Jeruzaleachea Devmondira virudh, Samariechea lokan aplem ek devmondir bandlelem. Jezu zolmunchê adim 129vea. vorsa, Juanv Kirkanan tem moddun uddoilelem.

c) Povitr Atmo mon'xank novo zolm dita (3, 5) ani teach borobor novi Devachi bhokti kallzamnim ghalta. Hi bhokti vô bhozonn "sotachi" bhokti, kiteak mhollear jem Devan amkam Apnna vixim Jezu vorvim ugtem korun xikoilam, tachê pormonnem hi êkuch bhokti asa.

27 Teach vellar Tache xis thōi pavle. Ani ekê bailê lagim To uloita mhonn tankam ojav dislem, punn "ticheḿ Tuka kitem zai?" vō "tiche kodde Tum kiteak uloitai?" oxem konnench vicharlemnam.

28 Tednam ti bail udkacho kollso thōich sanddun nogrant geli ani lokak mhonnunk lagli: "Hanvem kelam titem-i konneklean mhaka sanglam; 29 ieiāt ani taka polleiat; hoch Krist zait gai?" 30 To lok nograntlo bhair sorun Taka mellunk ailo.

31 Ilea mhonnosor xis Tachê kodde magtale: "Guruji, jevum-ia". 32 Punḿ Tannem tankam mhonnlem: "Mhaka jem khann-jevonn asa tachi tumkam ollokh nam". 33 Dekhun xis ekamekak mhonnunk lagle. "Taka konnem jevunk haddun dilam gai?" 34 Jezun tankam mhonnlem: "Zannem Mhaka patthoila Tachi khuxi korunk ani Tachem kam' xarti pavouḿk, hench Mhojem khann-jevonn".

35 "Char mhoine asat, uprant, lunvnni"; oxi tumchê modem mhonn'nni asa nhoi? Hanv tumkam sangtam: tumche dolle uklun polleiat, xetam zalim dhovim, lunvchim zalim!^d 36 Lunvta to apli mozuri gheḿa nai sasnachea jivitak pik ekthāi korta, ani oxe vomppi ani lunvpi borobor sontostat. 37 Hanga hi mhonn'nni lagta: 'eklo vompta, dusro lunvta'; 38 jea xetache koxtt kaddunk nant, tea xetant tumkam hanvem lunvunk dhaddleat; dusreamnim tache koxtt kaddleat, ani tancheam koxttanchea follant tumkam bhag mell'la".^e

39 "Hanvem kelam titem-i tannem mhaka sanglam", oxi tē bailen govai dil'li dekhun, tea nograntlea puskoll Samariekaramnim Tacher visvas dovorlo. 40 Dekhun Samariekar Tachê-xim aile tednam, apna-xim rav mhonn tānnim Tachê kodde maglem; ani thōi To don dis ravlo.

41 Ani Tachea utrak lagun anik khup-khup zannamnim Tacher visvas thevlo. 42 Tim bailek mhonnḿtalim: "Atam anik tujeam utrank lagun nhoi, bogor amich Tachem aikolam

^d) Him dhovim zal'lim xetam mhollear otmeanchem pik: Jezuk mellunk ieta to Samariecho lok (v. 30) tachim poilim konnsam.

^e) Lunvpi mhollear dhormdut vō aposti; ani vomppi, tanchê adim ieun geleat te, bhov korun khud Jezu.

dekhun ami sotman'tanv, ani To khoroch sonvsracho tarok mhonn amkam kollon ailam".^f

Jezu Eka Rajodhikareachea Putak Boro Korta

43 Thōi don dis ravlea uprant To Galileiak gelo. 44 "Khōicheach provadeak aplea ganv-ghora man mellonam", oxi Jezunuch govaiki dil'li. 45 Galileiantlo lok porbek gel'lo; Jeruzaleant porbechea somoiar Jezun kel'lem tem sogllem tānnim dekhlem; dekun, To Galileiant ailo tednam, tānnim Taka boro ievkar divn ghetlo. 46 Mhonntoch To anik êk pavtt Galileiachea Kana ganvant ailo; hanga Tannem udkacho soro kel'lo. Ani Kafarnauam eka rajodhikareacho put piddent aslo. 47 Jezu Judeiak thaun Galileiant pavla mhonn aikun, to Taka mellunk gelo. Mornnache tonnir pavlelea aplea putak boro korunk ie mhonn to Jezu lagim magtalo. 48 Jezun taka mhonnlem: "Khunna ani vismitam dekhlea xivai tumi sotman'cheak nant". 49 Rajodhikarean Taka mhonnlem: "Saiba, mhozo bhurgo morchê adim ie". 50 Jezun taka mhonnlem: "Voch tum, tuzo put jivo asa" Jezuchea utrar patieun to monis aplê vattek laglo. 51 To vatter astananch tache chakor taka mellunk gele, ani tacho put jivo asa mhonn tānnim taka sanglem. 52 Dekhun khōichea vogtar taka borem dislem gai mhonn tannem tankam vicharlem. Tānnim taka sanglem: "Kal, donparchem ek vaztam tacho zôr gelo". 53 Jea vellar Jezun apnnak "tuzo put jivo asa" oxem mhonnlelem, teach vellar hem ghoddlem mhonn bapaik gomun ailem, dekhun tannem ani tachea akhea ghorabean Jezucher visvas thevlo. 54 Judeiantlo Galileiant portun ietoch hi Jezun kel'li dusri khunna.

Tolliê lagim Jezu Eka Piddevontak Boro Korta

5 Hachê uprant Judevanchi porob asli ani Jezu Jeruzaleak gelo. 2 Jeruzaleak, Xellianchê Tolliê lagim, êk bandavoll

^f Akhea sonvsaracho Tarok ani nhoich fokot Izraelacho Raza (1, 49). Jezu sogleam mon'xanchi soddvonn korunk aila mhonn Bhag. Juanvacheam borovpamnim kherit bhaxen kollon ieta (polle 1, 29; 3, 16; 11, 52; 1 Ju. 2, 2).

asa; Hebrêv bhaxen tika Bethzatha ^a mhonntat; tika panch tarangnam asat. 3 Thōi kurdde, thontte, arên dhorlele osle khup piddevont poddlele asle; te soglle udok haltelem mhonn ravtale. ^b 4 Sorvesporacho dut kednam-kednam tollient denvtalo ani udok haltoch zo konn poilo udkant denvtalo to koslê-i piddentlo boro zatalo. 5 Thōi êk piddevont aslo, tachê piddek atthtis vorsam zal'lim. 6 Jezun taka dekhlo ani to thōi zaito kall oslê gôtir aslo mhonn zanno zavn taka mhonnlem: "Tum boro zaunk sodtai?" 7 Piddevontan Taka zap dili: "Saiba, udok halta tednam mhaka tollient ghalunk mhozo konn nam, ani hanv vetam mhonno-sor dusro ieun apunn poilo bhitor sorta". 8 Jezun taka mhonnlem: "Utth, antrunn ukôl ani chol". 9 Ani teach vellar to boro zalo ani aplem antrunn uklun cholunk laglo.

To dis Son'var aslo. 10 Dekhun piddentlo suttlelea mon'xak Judevamnim mhonnlem: "Az Son'var, tujean antrunn uklum nozo". 11 Tannem tankam zap dili: "Zannem mhaka boro kela, Tannem mhaka oxem mhonnlem: 'tujem antrunn ukôl ani chol'". 12 Tānnim tachê kodde vicharlem: " 'Tujem antrunn ukôl ani chol', oxem tuka konnem mhonnlem?" 13 Konnem mhonnlelem tem boro zal'lo monis nokllo aslo; kiteak thōi ji lokachi lutt zal'li, tichê modem Jezu nanch zal'lo.

14 Uprant to Jezuk Devmondirant mell'lo, ani Jezun taka mhonnlem: "Polle, tum atam boro zaloi! anik patok korinaka, nam tor tuka kitem-i adlê-vôn paxtt zait". ^c 15 To monis gelo ani apnnak boro kela to Jezu mhonn tannem Judevank sanglem. 16 Ani Jezu osleo vastu Son'vara disa kori dekhun, Judev Tache pattlean laglele.

a) Hachem nanv oxem-i mellta: Bethesda (Mhorngê kaklutichem ghor), Bethsaida, vô Belsetha.

b) Kednam-kednam-i novem udok bhitor sorun tollientlem udok haltalem, oxem ghoddiê zait. — "te soglle udok haltelem mhonn ravtale", him utram ani akhi v. 4 chodd mhotvacheam hostolekhancher mellonant.

c) Patkak lagun to piddest zal'lo mhonn Jezu sanginam (polle 9. 2). Punn Devan taka boro kelo dekhun, aplem ontoskornn-ui bôdlun ontoskornnachi bholaiki tannem sambhallunk zai, oxem Jezu taka somzaita. (polle Mt. 9, 2-8). Nam zalear, kuddichê pidde poros paxtt tachi otmeachi gôt zateli. Apunn otmeak novem jivit diunk aila mhonn dakhounk, Jezu kuddik bholaiki dita; mhorntoch ho chomotkar tea otmik novea jivitachi khunna zata (v. 24).

17 Jezun tankam mhonnlem: "Mhozo Bap kam' korit asa, toso Hanv-ui kam' korit asam". ^d 18 Hea pasot Judev odikuch Taka jivexim marunk sodtale; karonn, To nhoich Son'var moddtalo, punn Devak Aplo Bap mhonnun, Apnnakuch Deva sarko kortalo.

Putacho Odhikar

19 Jezun tankam mhonnlem: "Hanv tumkam sot sangtam, Aplêch osttongim Putachean kâich korunk zainam, punn Bap korta mhonn jem To polleta tench To korunk xokta; ani jem Bap korta tench Put-ui korta. 20 Karonn, Bap Putacho mog korta, ani Apunn korta titem-i Putak dakhoita; ani tumi ojav zauncheak hanchê-vôn vhôdd kortutvam To Taka dakhoitolo. 21 Zoso Bap mel'leank utthoita ani tankam jivit dita, tosoch Put Apnnak zai tankam jivit dita. 22a Kiteak Bap konnachich mon'subi korinam; punn 23a zoso Bapak man ditat tosoch Putak-ui sogttannim man diuncho mhonn, 22b Tannem soglli mon'subi Putachea hatant dilea. ^e 23b Zo Putak maninam to Taka dhaddla tea Bapak maninam.

24 Hanv tumkam sot sangtam, zo Mhojem utor aikota ani Mhaka dhaddla Tacher visvas dovorta, tachê sovem sasnachem jivit asa; osleachi anik mon'subi nam, punn to mornnantlean jivitak utorlo. 25 Hanv tumkam sot sangtam, oslo vell ieta, hoch to vell, ki melelim Devachea Putacho tallo aikotelim, ani jim to aikun ghetit tankam jivit melltelem. ^f 26 Karonn, zoxem Bapachem khaxa jivit Apnnachêch sovem asa, toxem Bapan Putachem jivit Tachê

d) Sonvsar rochlea uprant Devan visov ghetlo mhonn Utpotichea Pustokar boroilelem asa (Ut. 2, 2). Hea visovacho Judevancho Son'var êk rupkar koso zaun aslo. Punn Devacho vavr thambonastanam chalu asa ktieak To thambonastanam sonvsar samballta ani choloita. Tor heo don vastu — Devacho visov ani Devacho vavr — borobor dhorcheak Judevank avghodd lagtalem. Mhonn-toch te oxem mhonn-tale: Rochnnaracho vavr êk: ho somplo; ani Mon'subidaracho vavr vegllo: ho kodinch somponam. Tor hanga Jezu Aplo vavr ani sogttanchea Mon'subidaracho vavr êkuch mhonn-ta. Dekhun Judev Tacher challvotat ani magir Jezu Aplem vholdponn khorem korun dakhoita.

e) Jivitacher ani mornnacher ji podvi asa ti mon'subi korpachi purnn podvi dakhoita. (polle v. 21)

f) Atmeachea mornnak vô patkak sampoddleant tim.

sovem asum-xem kelam, 27 ani mon'subi korchi Taka podvi dilea, kiteak To Mon'xacho Put. 28 Hachê vixim ojav zaum nakat: oslo vell pavot ailo ki somadhimnim asat tim sogllim Tacho tallo aikun tantuntlim bhair sortelim; ⁸ 29 Zānnim borem kelam tim jivit bhogunk, ani zānnim vaitt kelam tim khast sosunk uthtelim.

Jezuk Govai Divpi

30 Mhojêch podven Mhojean kâich korunk zainam; zoso Hanv aikotam toso Hanv nirnnoi ghetam; ani Mhozo nirnnoi niticho, kiteak Hanv Mhoji khuxi nhoi punn Mhaka pattoila Tachi khuxi korunk sodtam.

31 Hanvuch Mhojê vixim govai diin zalear, Mhoji govai niz nhoi. 32 Mhoje vixim govai ditolo dusro konn asa, ^h ani ji govai To Mhojê vixim dita ti niz mhonn Hanv zannam. 33 Tumi tumcheam niropeank Juanva-xim pattoile, ani tannem sota vixim govai dili. 34 Hanv mon'xanchê govaikecher dhorlolo nam; punn Hanv oso uloilam zalear tumchea taronna pasot uloilam. 35 Juanv êk zollto ani loklokit divo zaun aslo ani tachea uzvaddak ilo vell murgottunk tumkam borem dislem. 36 Punn Mhaka asa ti govai Juanvachê govaikê poros vhôdd: Bapan Mhaka jim kamam sompadunk dileant — Hanv kortam tinch kamam — Bapan Mhaka pattoila mhonn Mhojê vixim govai ditat. 37 Ani Mhaka pattoilelea Bapanuch Mhojê vixim govai dilea. Tacho tallo tumi kodinch aikunk nam, Tachem rupui tumi kedinch polleunk nam. 38 ani Tacho Sôbd tumchê sovem rigunk nam, kiteak Zaka Tannem dhaddla Tacher tumi visvas thevinant. 39 Xastr-likhitamnim sasnnachem jivit asa mhonn somzun, tumi tim chit't ghalun vachtat; ⁱ khorem mhollear tinch Mhojê vixim sakxi ditat; ^j 40 toripunn jivit mellcheak Mhojê-xim ieunk tumi raji nant.

g) Nimannea disa sogllim melelim mon'xam punorjivont zatelim, hachi hanga Jezu khobor korta.

h) Ho dusro mhollear Bap.

i) Dusri utravni: "Xastr-likhitam (Povitr Pustok) chit't diun vachat; thôï tumkam sasnnachem jivit mellta mhonn sotmanat".

j) Jezu Povitr Pustokachem Kendr vô maz ani xevott (polle 1, 45; 2, 22; 5, 47. 56; 12, 16, 41; 19, 28; 20, 9).

41 Mon'xancho zo man Mhaka mellot, tachi Hanv porva korich nam. 42 Punn Hanv tumkam pok'kim ollkhotam: Devacho mog tumchê sovem nanch. 43 Mhojea Bapachê nanvim Hanv. ailam, ani tumi Mhaka manun ghenant; dusro konn apleach nanvan ailo tor, taka tumi manun gheteleat. 44 Tumkam bhavart koso asum-iet? Kiteak mhollear tumi ekamekachi vakhann'ni gheun khuxi zatat, punn ekleach Deva koddchi ^k ji vakhann'ni ieta tichi tumi porva korich nant. 45 Bapa mukhar Hanv tumkam laun ditolom mhonn somzum nakat; Moizesacher tumi visvas dovortat, tór toch Moizes tumkam laun ditolo. 46 Tumi Moizesacher visvas dovorlolo zalear, Mhojêr-ui visvas dovortele asleat, karonn tannem boroilam tem Mhojê vixim boroilam. 47 Punn tacheam borovpancho tumkam visvas nam zalear, Mhojeam utrancho koso mhonn tumkam visvas asum-iet?"

Panch Hozar Lokak Jevonn

6 (Mt. 14, 13-21; Mk. 6, 30-44; Lk. 9, 10-17)

Magir Jezu Galileiachea vô Tiberiasachea Doriachê poltoddi gelo. 2 Ani lokachi urpônz Tachê pattlean geli, kiteak piddevontam khatir Tannem kel'leo khunna tãnnim dekhleleo. 3 Jezu dongrar choddlo ani Apleam xisam sangata thõi boslo. 4 Judevanchi Paskanchi Porob lagim pavleli. ^a 5 Aple dolle uklun ani lokachi vhôdd urpônz Apnnaxim ieta ti polleun Tannem Filipak mhonnlem: "Hea lokak khaunk diuncheak khõiche mhonn undde gheunche?" 6 Tachi porikxa korcheak Tannem hem mhonnlem, kiteak Apunn kitem kortolo aslo tem To boro zanno aslo. 7 Filipan Taka zobab dilo: "Ek-ekleak ilo-so kuddko poddtolo zalear, don'xim denaranche undde tankam paunchenant" 8 Tacheam xisam modlea eklean, Andre, Simanv Pedrucheá bhavan, Taka mhonnlem: 9 "Hangasor konneklea bhurgea lagim panch undde ani don masleleo asat; punn itlea lokak hem khõi pavta?" 10 Jezun mhonnlem: "Lokak bosoiat": Tê suvater zaitem tonn aslem; mhonnntoch lok boslo: dadlech

^k) Dusarnni: "ani Zo Ekloch Eklo, Tachi vakhann'ni zoddunk tumi porva korich nant".

^a) Zo unddo Jezu ditolo to Novem Pask zatolo.

sumar panch hozar asle. 11 Tednam Jezun undde ghetle ani Devak dhin'vasun bosleleank te vanttle; têch porim masleo-i vanttleo. Tankam zai titem vanttun dilem. 12 Ani te dhadoxi zatoch, Tannem Apleam xisank mhonnlem: "Kuddke urleat te ekthâi korat; kâich ibadd zaum noiê". 13 Dekhun, tanchem khaun zatoch, zovacheam panch unddeanche urlele kuddke tãnnim ekthâi kele, ani oxeo bara pantleo bhorleo.

14 Hi tannem kel'li khunna lokan dekhli tednam tãnnim mhonnlem: "Sonvsarant ieuncho asa to provadi dubhava viret hoch to!" 15 Te ieun Apnnak bollan vhorunk ani patxai korunk sodtale mhonn Jesu zanno aslo, dekhun to koddсорun Apunn eklo novean dongrar gelo. ^b

Jezu Doriacher Cholta

(Mt. 14, 22-33; Mk. 6, 45-52)

16 Sanz zatoch Tache xis doria-xim gele, 17 eka hoddear choddle, ani Kafarnauam vohunk doria utruk lagle. Jezu tanchê sorxem paunchê adim kallok zalo. 18 Zonnzonit varo suddlo ani doria uchamboll zaunk laglo. 19 Sumar tin ki char kilometranchi vatt tanddun kaddtoch, tãnnim Jezuk doriacher cholta ani hoddea lagim pavta to dekhlo. Tankam bhem dislem, 20 punn Tannem tankam mhonnlem. "Hanv to, bhieum nakat". 21 Tednam te Taka hoddeant gheunk kortale, punn, thōiche-thōich, te vetale te toddik hoddem laglem.

Lok Jezuk Sodunk Ieta ^c

22 Dusrea disa, thōi ekuch hoddem aslem ani Jezu Apleam xisam sangata tea hoddean choddunk naslo, punn fokot

^b) Dusarnni: "pollun gelo".

^c) Hi Jezun dil'li xikovnn Krist-prosada vixim, oxem kâi zannar mhonnat. Jezu Aplea Masa ani Rogta vorvim khorem jevonn zata (6. 52). Tor Xubhvortomanacho lekhok tosoch Taka khann-jevonn koso hê kothent ani bhaxonnant ghalun dakhoita: man'na bhaxen êk khunna magtelem Judevank (vv 30-31; polle 1, 21), Jezu oso zobab dita: "Ji Bapachi xikovnn Hanv mon'xank ditam (polle 3, 11), tiche vorvim Hanv khoro unddo zatam, punn bhavartan ghevpacho unddo" (vv 32 adi). Pedruk ani xisank bhairan (vv 67-71) Judev lokak hêm somzonam (vv 61-66). Hea vixoiacho sarko ôrth mellcheak vach D. S. 8, 3; Mhonn 8, 22-24; 9, 1-6; Sir. 24, 3. 24; 17, 21; Lk. 11, 29-32).

Tache xis gel'le mhonn poltodd ravlelea lokan pollelem. 23 Tiberiasa thavn anik hoddim^d tännim undde khal'le tea zagear lagim pavlelim. 24 Jezu thōi naslo ani Tache xis-ui thōi nasle mhonn tännim dekhlem tednam, to lok hoddeamnīm choddun Jezuchê sodik Kafarnauam ailo.

Jezu Jivitacho Unddo

25 To tankam toddir mell'lo; tednam tännim Taka mhonnlem: "Guruji, tum hanga kednam ailo?" 26 Jezun tankam zap diun mhonnlem: "Hanv tumkam sot sangtam, tumi khunna dekhleo mhonn nhoi, bogor undde khaun dhadoxi zaleat dekhun tumi Mhojê sodik aileat. 27 Khaun sorta toslea khanna khatir tras gheum nakat, punn sasnachea jivitak togta toslea khanna khatir tras gheiat; oslem khann Mon'xacho put tumkam ditolo; karonn Deva Bapan Tacher Aplo xik'ko marla".^e 28 Tednam tännim Taka mhonnlem: "Devak zai toslim kamam korunk ami kitem korchem?" 29 Jezun tankam mhonnlem: "Zaka Devan dhaddla Tacher visvas dovrat: hench tem Devak zai tem kam' " / 30 Tännim Taka mhonnlem: "Toxem zalear, Tujer ami visvas dovorcheak kosli khunna korun amkam dakhoixi? Tujean kitem korum-iet?" 31 "Amchea purvozamnīm oronneant man'na khalo; Tannem tankam sorgincho unddo khaunk dilo', oxem boroilelem asa". 32 Jezun tankam mhonnlem: "Hanv tumkam sot sangtam, Moizesan tumkam sorgincho unddo diunk nam; tumkam khoro sorgincho unddo dita to Mhozo Bap, 33 kiteak zo sorgar thaun denvta ani sonvsarak jivit dita toch Devacho unddo". 34 Tännim Taka mhonnlem: "Ho unddo amkam sodam di". 35 Jezun

d) Hanga thoddeam hostolekhancher him-i utram melltat: "Somian Devak dhin'vastoch".

e) Jordan nodint snan ghetlam tea vellar marlolo Povitr Atmeacho xikko (Mt. 3, 16). Ho Povitr Atmo Deva Bapachi podvi: Jezu korta team "khunnamnim" ti podvi porzollta (polle D. I. 10, 38; Mt. 12, 28; Ef. 1, 13; 4, 30; 2 Kor. 1, 22)

f) Judev "kamanchi" gozal kaddtat; punn Jezu ufrattim Devan dhaddla Tacher bhavart ani visvas dhorpachi goroz dakhoita.

tankam mhonnlem: "Hanv^g jivitacho unddo; Mhojê-xim ieta taka bhuk lagchinam, ani Mhojer visvas dovorta taka kedinch tan lagchinam.

36 Punn Hanvem tumkam oxem sanglam: tumi Mhaka dekhla, tori Mhojer tumi visvas dovrinant. 37 Mhozo Bap Mhaka dita tim sogllim Mhojê-xim ietelim; ^h ani Mhojê-xim ietat tankam Hanv poro ghalchonam. 38 Mhoji khuxi korcheak nhoi, punn Mhaka pattoila Tachi khuxi korcheak Hanv sorgar thaun denvlam; 39 ani Zannem Mhaka pattoila tea Mhojea Bapachi khuxi hi: jim sogllim Bapan Mhaka dileant tanchê modlea konnakuch Hanvem ibaddcho nhoi, punn nimannea disa tankam sogleank Hanvem novean jivont korchim. 40 Hich Mhojea Bapachi khuxi: jim konn Putak polletat ⁱ ani Tacher visvas thevtat, tankam soglleank sasnnachem jivit melltelem, ani nimannea disa Hanv tankam novean jivont kortolom."

41 "Hanv sorgar thavn denvlolo unddo" oxem Tannem mhonnlem dekhun Judev Tacher gunngunnunk lagle. 42 Te mhonntale: "Juzecho put Jezu to hoch nhoi? Tachea avoi-bapaik ami ollkhonanv kitem? 'Hanv sorgar thavn denvlam', oxem Tachean koxem mhonnum-iet?" 43 Jezun tankam zap diun mhonnlem: "Tumchêch modem futfutum nakat. 44 Konn-ui Mhojê-xim ailo zalear, mhaka dhaddla tea Mhojea Bapan taka ôddun haddla, dekhunuch to Mhojê-xim ieunk xokta; oslea mon'xak Hanv nimannea disa novean jivont kortolom. 45 'Tim sogllim Devan xikoilelim mon'xam zatelim', oxem Provadeancheam borovpamnim mellta. Jim konn Bapachem aikotat ani xiktat, tim sogllim Mhojê-xim ietat. 46 Konnem Bapak dekhla mhonn nhoi, punn Zo Deva thavn aila Tannem mat Bapak dekhla.

47 Hanv tumkam sot sangtam, zo konn visvas thevta taka sasnnachem jivit mellta. 48 Hanv jivitacho unddo.

g) Grêg bhaxen oxem hanga boroilelem asa: *EGO EIMI*. Him utram Moizesak kollit kel'lem tem Devachem Nanv monant haddtat (Sutt 3, 14; Ju. 8, 24); punn hanga ani anik zaitê kodden him utram teach borobor ekê voparichim, zaum kornnen zaum sobdan somzonni diunk suru kortanam vapurlelim melltat. Oronneantlo man'na ani adlea disacho vaddoilolo unddo Khorea Unddeachi khunna zaun asle: ho Khoro Unddo Apunnuch mhonn Jezu Judevank sangta.

h) "Jezu-xim ieunk" mhonggê Jezucher visvas dovrunk.

i) "Putak polleunk" mhonggê To khorocho Bapan pattoilolo Put mhonn somzunk ani manun gheunk (polle 12, 45; 1, 9; 17, 6).

49 Tumcheam purvozamnim oronneant man'na khalo ani te morun gele. 50 Punn ho asa sorgar thaun denvlolo unddo: konn-ui to khait zalear morchonam. 51 Hanv sorgar thaun denvlolo jivo unddo; ho unddo khata to sasnnak jieta; ani sonvsarak jivit mellcheak Hanv unddo ditolom to Mhojem mas".^j

52 Tednam Judevam modem vad-vivad zalo; te ekamekak mhonnunk lagle "Are, ho anik amkam aplem mas khaunk koso ditolo re?" 53 Dekhun Jezun tankam mhonnlem: "Hanv tumkam sot sangtam, tumi Mon'xachea Putachem mas khalea bogor ani Tachem rogot pielea xivai tumchê sovem jivit aschemnam; 54 zo Mhojem mas khata ani Mhojem rogot pieta tachê sovem sasnnachem jivit asa, ani taka nimannea disa Hanv jivont kortolom. 55 Kiteak Mhojem mas khorem khann ani Mhojem rogot khorem pivonn. Mhojem mas khata ani Mhojem rogot pieta to Mhojê sovem ravta ani Hanv tachê sovem ravtam. 57 Zoso jivea Bapan Mhaka dhaddla ani Bapa vorvim Hanv jivo asam, tosoch Mhaka khata to Mhojê vorvim jivo astolo.^k 58 Ho sorgar thavn denvlolo unddo; tumcheam purvileamnim man'na khalo ani tori te morun gele, toxem hem nhoi; ho unddo khata to sasnnak jivo astolo". 59 Hem Tannem Kafarnauant xikoitanam devosthanant mhonnlem.

Sasnnachea Jivitachim Utram

60 Hem aikun, Tacheam xisantleam zaiteam zannamnim mhonnlem: "To sangta tem kotthin lagta; konnachean toslem aikun gheum iet?" 61 Haka lagun Aple xis oxe gunngunnat mhonn Apnnachêch ostongim zanno zaun, Jezun tankam mhonnlem: "Hem manun gheunk tumkam zodd lagta, 62 Ani Mon'xachea Putak aslo thōi choddtanam tumi dekh-

^j) Zaum To Devacho Sôbd dekhun (vv 32 adi), zaum To Aplê Kuddi ani Rogta vorvim sonvsrachea jivita pasot bhettoileli boli dekhun, Jezu Khoro Unddo zaun asa (vv 51-58; polle 6, 22). "Mas" hem uttor don guttam modem sombond dakhoita: Devachea Putan mon'xa-soimb ghetlam to êk gutt ani dusro gutt mhollear Krist-Prosad (Dhin'vasnecho Povitr Sonvsakar). Mon'xa-soimb ghetlolo Devacho Sôbd (1, 14) mon'xachem khann-jevonn zata.

^k) Jem devponnachem Jivit Bap Aplea Putak dita, tench Krist-Prosada vorvim, soglleam bhavarteanak pavta.

xat zalear? 63 Atmo ki jiv dita, mas kiteakuch upkaronam; tumkam Hanvem sangleant tim utram atmo ani jivit. 64 Punn tumchê modem visvas dhorinant tose kâi zann asat". Konn-konn visvas dhorche nasle, ani konn Aplo ghat ghetolo aslo, tem Jezu poilinch thavn zanno aslo. 65 Ani Tannem mhonnlem: "Dekhunch Hanvem oxem sanglam: Bapa koddchem hem dennem ghetlea bogor konnuch Mhojê-xim ieunk xokonam.

66 Hea uprant Tacheam xisantle zaite zann fattim sorun gele, ani tachea sangata anik bhonvonam zale. 67 Jezun bara zannank mhonnlem: "Tumi-i vochunk sodtat?" 68 Simanv Pedrun Taka zobab dilo: "Saiba, konna-xim mhonn ami veteleanv? Tujim utram sasnachea jivitachim; 69 ani Tum Devan sonvskarlolo ^m mhonn ami sot manun ghetlam ani amkam khatri asa". 70 Jezun tankam zobab dilo: "Tumkam bara zannank Hanvem vinchun kaddlat ki nam? tori tumchê modlo eklo devchar". 71 Simanv Iskariotacho put Judas, hachê vixim Tannem oxem mhonnlem, kiteak ho, barantlo eklo zaun-ui, Tacho ghat ghetolo aslo.

l) Hacho ôrth konn? Jezuchem "Mas" (osokt mon'xa-soimb) fokot punorjivontponna vorvim mhoimevont zatoch amkam "Jivit" vò "Povitr Atmo" diunk xokta (polle 7, 37-39). Krist-Prosadant punorjivont zal'lea Jezuk ami ghetanv ani oxem Povitr Atmean vò Devachea Jivan ami bhortanv. Devachê ievzonê pormonnem, mon'xank Devachem jivit (vò Povitr Atmo) diunchi podvi ascheak, Jezuchem "Mas" vò mon'xa-soimb poilim punorjivont zaunk zai aslem. Mhonnê Punorjivontponna vorvim Povitr Atmean tem "Mas" punnponnim bhorun mhoimevont korchem aslem. dekhun hea akhea avesvorant, Jezuchea Jivit-ditelea Masachi ani Rogtachi khobor zata titlê-i pavtti, Tachea mhoimevont mon'xa-soimbachi khobor zata. Bexttem osokt vinaxi "mas kiteakuch upkaronam".

Pattlean Jezu rokddo mhonnata ki Aplim utram "atmo ani jivit". Hachem karonn: Sorginchea Unddea vixim jim utram Jezun sangleant, tim Devachem Jivit divpacho êk gutt ugddapo kortat, ani ekloch Povitr Atmo tanchi somzonni kallzant ghalta (polle 14. 26).

m) Mhonnê: Devan vinchun kaddlolo ani pattoilolo, bhov kheritponnim Devak bhettoilolo ani ekthovlolo — Mesias, Krist, Obhixikt (polle 10, 36. 17. 19). Dusarnni: "Tum Krist, Devacho Put", vò "Jivea Devacho Put" (Polle Mt. 16, 16).

Jezuchim Soirim

7 Tea uprant Jezu Galileiant bhonvunk laglo; Judeiant bhonvchi Taka khuxi nasli, kiteak Judev Taka jivexim marunk sodtale. **2** Judevanchi Tombunchi porob lagim pavleli. **3** Dekhun Tacheam bhavamnim ^a Taka mhonnlem: "Hangasorlo bhair sor ani Judeiak voch, ani Tum kamam kortai tim Tujeam xisank ^b polleum-di. **4** Konn apli ollokh ugddapim diunk sodta zalear, to aplim kamam guptim korinam. Tum oslim kamam kortai zalear, Tum khaxa sobhê-mazar dixtti podd." **5** Tacheanch bhavamnim Tacher visvas dhorlonam. **6** Jezun tankam mhonnlem: "Mhozó vell azun pavunk nam, punn tumcho vell sodanch pavlolo asa. **7** Sonvsarachean tumcho dvês korunk zainam, punn to Mhozo dvês kortach, kiteak Hanv tachim kortubam vaitt mhonn govai ditam. **8** Tumi porbek vochat; Hanv hê porbek vochonam kiteak Mhozo vell azun pavunk nam". ^c **9** Oxem mhonnun To Galileiant ravlo.

Jezu Tombunchê Porbek Veta

10 Punn Tache bhav porbek vetoch Apunn-ui gelo, ugtteponnim nhoi punn konnak kollonastanam. **11** Porbechea disa Judev Taka sodtale ani mhonnntale: "To khôï asa?" **12** Ani Tachê vixim lok zaitem futfut'talo. Konn mhonno: "To boro monis". Ani konn mhonno: "Nam, To lokak fosoita". **13** Toripunn Judevanchê bhirantin konn Tachê vixim sobhê-mazar uloi naslo.

14 Porob modem-xi pavtoch, Jezu Devmondirant gelo ani xikounk laglo.^d **15** Hem polleun Judev ojav zavn

a) Mhonnge: mavxi-bhav-bhoinni, bapul-bhav-bhoinni ani her soirim-dairim.

b) Jeruzaleant ani Judeiant asle te xis (polle 2, 23; 3, 25; 4, 1).

c) Dusarni: "Hanv hê porbek atam vochonam". "Mhozo vell": polle 2, 4. hachê vixim dil'li somzonni.

d) Ekach vixoia voir vêg-vêglli mahiti melloun ho êk vhôdd bhag (14-52) vinnla. To vixoi ho: Jezuchea oromba vixim sarki somzonni nam: (i) Jezucho mon'xa-oromb Tachea Deva-orombak lipoun dovorta: xastreancho To kodinch xis zaunk naslo, oxem astam Taka zannvai aili khôichi? vv 14-18; Tachê bhurgê-piraiechi sogleank ollokh asa, mhonnntoch To Krist vô Obhixikt (Devan Makhlolo) zaum nozo, vv 25-30.

mhonntale: “Haka zannvai khōichi re? Xikxonn kâi nam taka”, 16 Jezun tankam portipall kelo: “Mhoji xikovnn Mhoji nhoi, punn Mhaka pattoila Tachi; 17 konn Tachi khuxi korunk raji asa zalear, Mhoji xikovnn Devachi vô Mhojeach monantli, tem taka kollon ietelem. 18 Zo konn aplêch osttongim uloita, to aplich vhoddvik sodta; punn zo konn apnnak dhaddla tachi vhoddvik sodta, to sota pormonnem cholta; oslea mon'xa sovem lottikponn nam. 19 Moizesan tumkam somurt dilea ki nam? Toripunn tumchê modlo konnuch somurt samballinam. Kiteak mhonn Mhaka jivexim marunk sodtat?” 20 Lokan mhonnlem: “Tujer devchar bosla! Konn Tuka jivexim marunk sodta?” 21 Jezun tankam zap dili: “Hanvem ek kam' kelam, ani tem polleun tumi sogott ojav zatat. 22 Moizesan tumkam sunôt korcho kaido ghalo (ti Moizesa koddchi mhonn nhoi, punn purvozam koddchi ailea) ani Son'vara disa tumi mon'xachi sunôt kortat. 23 Moizesachi somurt moddinam zaunk konneka mon'xachi Son'vara disa sunôt zata zalear, Hanvem Son'vara disa eka mon'xachem sogllem ang borem kelam dekhun tumi kiteak Mhaka zolltat? e 24 Tonddak polleun nit kori nakat, punn promannikponnan nit korat”

Jezu Obhixikt Zait?

25 Jeruzaleantleam kâi, zannamnim mhonnlem: “Jivexim marunk sodtat to monis ho nhoi? 26 Ani ho polle to sot'ten uloita ani te taka kâich mhonnonant! Ho khoreponnim

(ii) To Nazaretak zolmola mhonn lok chint'talo, haka-i lagun To Krist vô Obhixikt zaum nozo, vv 40-52. — “Jezu soron veta”, (vv 33-36; polle 8, 31-23): ho-i vixoi Tachea Deva-orombak zoddlolo asa: zô Dev zaun (polle vv 29 ani 34) To sodanch aslo, thô Jezus-Monis soron veta. — Barik nodren pollelear, vv 19-24 hea vixoiak lagu zainant; khorech mhollear, teo volli 5, 1-16 hea bhagacho xevott zait-so distat.

e) Judevanche guru uloitale ani aplê xikovneche purave ditale, têch ritin Jezu hanga uloita; sunôt korunk mhollear êk sando boro korunk, oxem Judev somzotale; zor Son'vara disak êk sando boro korunk rojea asa tor tea-vôn chôdd akhea mon'xak Son'vara disa boro korunk rojea asunkuch zai!

Krist mhonn amcheam vhoddilank^f kollon ailam gai?
 27 Tori ho khōicho to ami zannonv; punn Krist dixtti poddtolo tednam, to khōicho to konna kolchem nam.”^g
 28 Dekhun Devmondiant xikoitana Jezun vhoddlean mhonnlem: “Tumi Mhaka ollkhotat, ani Hanv khōicho ailam, tem-i tumi zannant? Punn Hanv Mhojêch osttongim ieunk nam; Mhaka pattoila To sotevont, ani Taka tumi ollkhonant.
 29 Hanv Tachê thavn ailam ani Tannem Mhaka pattoila dekhun Hanv Taka ollkhotam”.³⁰ Te Taka dhorunk sodtale; punn konnench Tacher hat ghalunk nam kiteak Tacho vell azon pavunk naslo. 31 Tori loka modleam zaiteamnim Tacher visvas dovorlo; tännim mhonnlem: “Krist ietolo tednam, ho monis korta tachê-vôn odik chôdd khunna kortolo gai?”

Jezuk Dhorunk Chovkidarank Pattoitat

32 Tachê vixim futfutun lok osleo gozali korta mhonn Farizevamnim aikolem. Porom'-Iadnikamnim ani Farizevamnim^h Taka dhorun haddcheak chovkidarank pattoile. 33 Tednam Jezun mhonnlem: “Anik ilo vell Hanv tumchê modem asam ani uprant Mhaka pattoila Tachê-xim vetam; 34 tumi Mhaka sodteleat, punn Hanv tumkam mellchonam.ⁱ Hanv asam thōi tumchean ieunk zainam”.

f) Dusarnnio: “Porom'-Iadnikank” vō “Odhikareank” vō “tankam”. “Krist” Grêg bhaxent, ani “Messias” hebrêv bhaxent, ani “Obhixikt” konknintlean ani kâi Bharoti bhasamnim, heam utranhco ôrth oso: Devan makhlo, povitr kel'lo vō sonvskarlolo. Bhasailolo Soddvonnar kherit bhaxen Devan vinchun kaddlolo ani Devak bhettoilolo mhonn, taka hea nanvan lok ollkhotalo. “Jezu” hem Ankvar Mariechea Putachem khaxa nanv. Tacho ôrth mhollear: Dev soddvonn korta. Jezu Devacho Obhixikt mhonn ollkhon ietoch, Taka borobor “Jezu Krist” oxem mhonnunk suru zalem.

g) Devacho Obhixikt Belea xarant zolmunk zai aslo mhonn lok zanno aslo (v 42; Mt. 2, 5); punn ugteponnim loka modem iei-sor to khōi tori lipun ravtolo mhonn sangtale. Ekê vatten hem tanchem chintop khorem zalem, kiteak mhollear Jezu khorench sorgar thavn denvun ailo karonn To Devacho Put, punn tea lokak hem somzolem nam.

h) Dusarnnio: “Tännim ani porom'-iadnikamnim”, vō “Farizevamnim ani porom'-iadnikamni”, vō fokot “Farizevamnim”.

i) Zoso Devak tosoch Jezuk-ui mon'xamnim sodunk zai Dev tankam vell dita tednanch. Punn, Jezu mhonn, Judêv lok vell soruk ditolo ani hê bhaxen soddvonn tankam mellchê svater, ti onbhavartean melliteli (polle 12. 20-21; 12. 32; 19. 37).

35 Judevamnim ekamekak mhonnlem: “Amkam mellonam zauncheak ho khōi vochunk korta gai? Zōi videxeam modem amcho lok ximpoddla, thōi videxeank xikovnn diunk vetolo gai? 36 ‘tumi Mhaka sodteleat ani Hanv tumkam mellchonam’, ani ‘Hanv asam thōi tumchean ieunk zainam’: oxem to mhonnta tacho ôrth kitem?”

Jivea Udkachi Zhôr

37 Porbechea nimannea ani dobajik disa, ubo ravun Jezun vhoddlean mhonnlem “Konnak zôr tan laglea tannem Mhojê-xim ieunchem, 38 ani Mhojer visvas thevta tannem pieunchem”. Povitr Pustok oxem mhonnta: “Tachê bhitorleo^j udkacheo zhorî ghosghoxit vhanvteleo”.^k 39 Jim konn Jezucher visvas thevtelim aslim, tankam Atmo melcho aslo, hachê vixim Tannem oxem mhonnlem. Jezu azun mhoimevont zaunk naslo, dekhun Atmo azun naslo.^l

Loka modem Futt

40 Him utram aikun kâi zannamnim mhonnlem: “Khorenych ho êk provadi”. 41 Dusreamnim mhonnlem: “Hoch to Krist”. Punn heramnim mhonnlem: “Krist Galileiantlo iem-iet? 42 Krist Davidachê sonstintlo ani Davidachea Belea nogrant ietolo mhonn Povitr Pustokar nam?” 43 Oxi, Tachê vixim loka modem futt poddli. 44 Kâi zann Taka dhorunk sodtale, punn konnench Tacher hat ghalunk nam.

j) Chodd adle krist borovpi hi vōll oxi somzotat: “Jezu bhitorleo, Jezuchea horddeantleo”. Dusre borovpi ti oxi dhortat: “Zo konn Mhojer visvas thevtat, tachea horddeantleo udkacheo zhorî ghosghoxit vhanvteleo”.

k) Hi bhasavnni Tombunchê Porbechea Sevadhormak lagu zata. Tea Sevadhormant pav magpak prarthnam aslim, toxench Oronneantlea udkachea chomotkarachea ugddasak kherit riti asleo (Sutt 17, 1-7; 1 Kor. 10. 4), ani Sionak jivit divpi zhôr futt'teli mhonn jim bhakitam aslim tanchem vachop zatelem (Zak 14, 8; Ez 47, 1; Ju. 4, 1).

l) Dusarnni: “Atmo azun diunk naslo”.

Judevancheam Vhoddilancho Ovisvas

45 Tednam chovkidar Porom'-Iadnikam ani Farizevam sorxim portun gele. Hännim tankam mhonnlem: "Tumi Taka kiteak dhorun haddunk nam?" 46 Chovkidaramnim mhonnlem: "Ho monis uloita tê bhaxen kedinch konn ulounk nam!" 47 Farizevamnim tankam zobab dilo: "Tumi-i fosovleat kitem? 48 Vhoddilantlea ani Farizevantlea konnem tori Tacher visvas dovorlo mhonn asa? 49 Punn ho lok xastrachi ollokh naslolo, padd poddlolo!" 50 Tanchê modem Nikodem' aslo, Jezu-xim adim ailolo to; tannem tankam mhonnlem: 51 "Eka mon'xachem poilem aikolea bogor, ani to kitem korta tachi ollokh ghetlea xivai, amchem xastr tachi mon'subi korta zait?" 52 Tännim mhonnlem: "Tum-i bi Galileikar? Chovkoxi korun polle ani tuka kollon ietelem ki eklo-i Provadi Galileiantlo upzonam. 53 Te ap-aplea ghora protole. ^m

Pordvarant Sampoddeleli Bail

8 Ani Jezu Ajetinachea Dongrar kaddun gelo. 2 Ani bhov sokallim To novean Devmondirant ailo; soglo lok Tachê-xim zomlo ani bosun To tankam xikounk laglo. 3 Dhorm-xastreamnim ani Farizevamnim pordvarant sampoddeleê ekê bailek haddli ani modem ubi keli. 4 Tännim Taka mhonnlem: "Guruji, hi bail atanch pordvarant sampoddelea. 5 Xastrant Moizesan osleank fatraun marcheak amkam formailam. Tor tum kitem mhonntai?" 6 Tacher boglantt ghalunk êk koslem-i nib sodun kaddcheak tännim oxem mhonnlem. Voddôv ghalun Jezu Aplea bontan zom'nir borounk laglo. ⁿ 7 Ani te

^m) Hea bhagacho (7. 53 — 8. 11) lekhok Juanv nhoi. Chodd adleam hostolekhancher to mellonam; kâi hostolekhancher to dusrê kodde mellta. Hea bhagachim bhas ani akar heram tin Xubhvortomanachim distat; ghoddiê Lukasan to boroila zait: oxem zalear, ghoddiê ho Bhag Lk. 21, 38 hachê pattlean poddunk zai aslo. Zori Bhag. Juanv ho bhag borounk nam ani zori to konnem boroila to ami noklonv, tori to khoreponnim amchea Povitr Pustokantlo mhonn Kristi Dhorm manun ghetta. Mhonntoch to-i Povitr Atmean suchoilolo: hantunt dubhavuch nam. Ani ji khobor tantunt dilea ti ghoddlinam mhonn sangunk koslench karonn nam.

ⁿ a) Jezun oxem kiteak kelem zait? Hem sarkem somzonam.

Tachê kodden vicharit ravle dekhun, ubo ravun Tannem tankam mhonnlem: "Tumchê modem zaka patok nam, tannem ticher poilo fator marcho". 8 Anik êk pavtt voddôv ghalun To zom'nir boroit ravlo. 9 Hem aikun, te soglle, eka pattlean eklo, koddсорun gele, odik zannte te poile. Ekloch urlo Jezu ani modem ubi asli thõich, ti bail. 10 Novean nitt zaun Jezun tika mhonnlem: "Bai, te khõi gele? Konnench tujer khastichem formonn marunk nam?" 11 Tinnem mhonnlem: "Konnench nam, Saiba". Ani Jezun mhonnlem: "Hanv-ui tujer khastichem formonn marinam; voch ani hea fuddem anik patok korum naka".

Jeju Sonvsaracho Uzvadd^b

12 Uprant Jezun novean tanchê kodde uloun mhonnlem: "Hanv sonvsaracho uzvadd, Mhozo pattlav korta to kallokant

b) "Uzvadd-kallok": ho vixoi Povitr Pustok tin mukhel jin'samnim amcheam dolleam mukhar ghalta: (i) Zoso suria mon'xak vatt dakhoita, taka vattecho uzvadd zata, toxench jem kitem mon'xak Deva-xim vochunk vatt dakhoita, tem tacho "uzvadd" zata. Hê bhaxen magam ho uzvadd mhollear Somurt vô Zannvai (Up. 2, 13; Mhonn 4, 18-19; 6, 23; St. 119, 105; polle Rom 2, 19); vô Devacho Sôbd; atam Jezu zaun asa mon'xancho Uzvadd, (1, 9; 9, 1-39; 12, 35; 1 Ju. 2, 8-11; polle 2 Kor 4, 6); To Izraelachê Suttkechea somoiar porzolltelea Kupa sarko (8, 12; polle Sutt 13. 21; Zann 19. 3). Toxench dor-eklo Kristi monis Jezuchea jivitant taka vantto mellta dekhun, Jezu borobor sonvsaracho uzvadd zata, kiteak to mon'xancheam dolleam mukhar Devache sopurnn gunn fankoita (Mt. 5, 14-16; Lk. 16; Prok. 21, 24). — (ii) Uzvadd mhollear jivitachi, sukhachi ani sontosachi khunna; ani kallok momnachi, odruxttachi ani dolldirponnachi khunna (Job. 30, 26; Iz. 45, 7; polle St. 17, 15). Dekhun gulam'ponn mhollear kallok, ani Obhixiktachea kallachi suttka ani soddvonn mhollear uzvadd (Iz. 8, 22-9.1; Mt. 4, 16; Lk. 1, 79; Rom. 13, 11-12). Ho uzvadd Jezu vorvim Judev nhoi team lokank-ui pavta (Lk. 2, 32; D. I. 13, 47). Sorginchea rajeant tacho porzoll purnponnim loklokit zatolo (Mt. 8, 12; 22, 13; 35, 30; Prok. 22, 5; polle Prok. 21. 3-4). — (iii) Borem ani Vaitt ekamekacher zhuztat; tor tankam-i Uzvadd ani kallok mhonn nanvam poddim. Toxench mon'xank mhorntat "Uzvaddachim bhurgim" vo "kallokachim bhurgim": uzvaddacheam bhurgeanchem jivit Jezucheam nemanher dhorlelem asa, ani kallokacheam bhurgeanchem jivit Soitanacheam nemanher dhorlam. (2 Kor 6, 14-14; Kol 1, 12-13; D. I. 26, 18; 1 Ped 2, 9); Ekamekacher tim zhuztat ani zoit vhorunk sodtat (Lk. 22, 53; Ju. 13, 27-30). Konn-konn monis khõichê vatten cholta vô khõichea vantteant poddta, tem tacheo kornio dakhoitat (Rom 13, 12-14; Ef. 5, 8-11). Jednam Uzvadd ieta, tednam mon'xam modem zo vegllochar asa, to dokhol zata, kiteak

cholchonam, punn taka jivitacho uzvadd astolo." 13 Tednam Farizevamnim Taka mhonnlem: "Tum Tujêch vixim govai ditai; Tuji govai khori nhoi". 14 Jezun portipall kelo: "Hanv Mhojêch vixim govai ditam zalear-ui, Mhoji govai khori, karonn, Hanv khôicho ailam ani khôï vetam tem Hanv zanno; punn Hanv khôicho ailam ani khôï vetam tem tumi nokllot. ^c 15 Tumi masa-kuddichê nodren mon'subi kortat; ^d Hanv konnachich mon'subi korinam ^e. 16 Punn mon'subi korin zalear Mhoji mon'subi khori; kiteak Hanv ekloch nam: Zannem Mhaka pattoila To Mhozo Bap Mhojê borobor asa. 17 Doganchi govai khori mhonn tumchea Xastrant boroilelem asa. 18 Hanv Mhojêch vixim govai ditam, ani Zannem Mhaka pattoila to Mhozo Bap Mhojê vixim govai dita". 19 Tea pasot tannim Taka mhonnlem: "Tuzo Bap? Khôï asa rê to?" Jezun zap diun mhonnlem: "Tumi Mhaka ollkhonant ani Mhojea Bapakui ollkhonant; tumi Mhaka ollkhol'lo zalear, Mhojea Bapakui ollkhotele asleat".

20 Him utram Devmondiant xikoitanam dhorm-dananchê pettê-xim To uloilo; punn Tacho vell azun pavunk naslo dekhun konnench Taka dhorlonam.

Hanv Vetam thôï Tumchean Ieunk Zainam

21 Anik êk pavtt Tannem tankam mhonnlem: "Hanv chol'lom, ani tumi Mhaka sodteleat ani tumchea patkant tumi morteleat; ^f Hanv vetam thôï tumchean ieunk zainam".

iennean, apunn Uzvadda vatten vô Uzvadda add asa, tem dor-eklea mon'xan ugteponnim sangunk poddtach! (Ju. 3, 19-21; 7, 7; 9, 39; 12, 46; polle Ef. 5, 12-13). Punn hea sogtacho boro xevott zatolo: êk dis Uzvadda mukhar kallok nanch zatolo! (Ju. 1, 5; 1 Ju. 2, 8; Rom 13, 12).

c) Jezu, Devacho Put, Apnnakuch govai dita ti puro, kiteak Apunn sorgar thavn aila mhonn To ekloch zanno.

d) Bhailean Jezu heram mon'xam sarko dekhun, bhailean dista tench polleun Judêv Tachê vixim aplem mot kortat. "Tachea mon'xa-soimbant Devachi mhoima porzollta ti tankam dixtti poddonam" (B. Agustin).

e) Mhonngê: Hanv konnacheruch khastichem formonn marinam.

f) Jezuk gheunk nam dekhun, Judev-lok apnnachench ghortthann korta; soddvonnecho anik upai tankam nam zata. To lok Sotacher add patok korta (vv 40, 45). Povitr Atmeacher add patok tem (Mt. 12, 31; polle Ju. 7. 34).

22 Judevamnim mhonnlem: " 'Hanv vetam thōi tumchean ieunk zainam' oxem to sangta mhonntoch, to aploch jiv ditolo mhonn to sangunk sodta gai?" 23 Tannem tankam mhonnlem: "Tumi sokoile, Hanv voilo; tumi hea sonvsarantle, Hanv hea sonvsarantlo nhoi. 24 Tumi tumcheam patkamnim morteleat mhonn Hanvem tumkam sanglam, kiteak Asa To Hanvuch^g mhonn tumi sotmaninam zaxat zalear, tumcheam patkamnim tumi morteleat". 25 Tānnim Taka mhonnlem: "Tum konn tor?" Jezun tankam zobab dilo: "Poilinch thavn Hanvem tumkam sanglam toch. ^h 26 Tumchê vixim sangchem ani nivaddchem zaitem asa; punn Mhaka pattoila To sotevont, ani jem Hanvem Tachê koddsun aikolam tench Hanv sonvsarak sangtam".

27 To Bapachi khobor sangta mhonn te somzunk nant. 28 Tea pasot Jezun mhonnlem: "Tumi Mon'xachea Putak ubarteleat tednam tumkam kollon ietelem ki Asa To Hanvuch, ⁱ ani Mhojêch osttongim Hanv kâi korinam, punn zoxem Bapan Mhaka xikoilam toxem Hanv uloitam. 29 Ani Zannem Mhaka pattoila To Mhojê sovem asa; Tannem Mhaka eklo sanddunk nam, kiteak Taka man'ta tench Hanv

g) "Asa To Hanvuch", hem Moizesak kollit kel'lem Devachem Nanv (Yahveh): Sutt 3. 14. Tacho ôrth oso: Izraelacho Dev sôr-naslolo, ekloch khoro Dev (D. S. 32, 39). Jednam Jezu hem Nanv Apnnak ghetta, tednam To Apunn sôr-naslolo ekloch Soddvonndar mhonn ugtteponnim sangta. Zacher Judêv lokacho bhavart ani bhorvonso aslo, To Apunnuch mhonn tankam kollit korta (polle Ju. 8. 28, 58; 13. 19; 6, 35; 18. 5, 8)

h) Hê vollichô ôrth sarko gomoch nam. Vêg-vêglli tachi utravni kel'li mellta: "Poilê svater, kiteak mhonn Hanv tumchê lagim uloilam?" "Kiteak mhonn Hanvem tumchê lagim ulounchem?" "Poilinch thaun Hanv tumkam sangtam tench"; "Hanv tumkam sangtam tench!" Ho nimanno ôrth ami voir samball'la oso: sodeak Jezuchim utram aikun, To konn to olikhunk Judevank boro soêg mellta; magir (polle v 28), jednam Jezu "ubarlolo" oso (12, 32) tankam dixtti poddtolo, anik soêg aschonam.

i) "Asa To Hanvuch mhonn tumkam kollit zatelem" vò "Hanvuch Yahveh mhonn tumkam kollit zatelem", him utram Adlea Korarant Sorvesporachi podvi dokhol kortat (polle 8. 24), vò kherit podven vò bollan mon'xachea itihasant dixtti poddtolo mhonn adim-fuddench kollit kortat (polle Sutt 10, 2; Ez 6, 7. 10. 13 adi; Iz 43, 10). Hê vollicher Jezu adim-fuddench sangun dita ki, jednam Apnnak khursar ubartele, tednam Apunn mhoimevont zatolo (12, 32). Oso Jezu Judevanchea vicharak (v. 25) zobab dita ani teach borobor tanchea onbhavartacher khastichem formonn marta (polle 19, 37; Prok. 1, 7; Mt. 26, 64; 1 Kor. 2, 8).

sodam kortam". 30 To oxem uloilo tednam, zaiteamnim Tacher visvas dovorlo.

Svotontr ani Gulam' Monis

31 Apnnacher visvas dovorlo team Judevank Jezun mhonnlem: "Tumi Mhojea utra pormonnem cholxat zalear tumi Mhoje khore xis zateleat. 32 Ani tumkam sot kollon ietelem ani sot tumkam svotontr kortelem". 33 Tānnim Taka mhonnlem: "Ami Abrahamachi sonsôt, ani konnachech gulam' ami kednanch zaunk nanv, 'Tumi Svotontr zateleat' oxem tum koso mhontai tor?" 34 Jezun tankam portipall kelo: "Hanv tumkam sot sangtam, patok korta to patkacho gulam'. 35 Gulam' sodanch ghorant uronam; put to sodanch ghorant asta. 36 Hea pasot Put zôr tumkam svotontr korit, tor tumkam khorich suttka melliteli. 37 Tumi Abrahamachi sonsôt mhonn Hanv zannom: tor Mhojim utram tumchê bhitor rigonant dekhun tumi Mhozo jiv kaddunk sodtat. 38 Jem Hanvem Mhojea Bapa sovem dekhlam tem Hanv sangtam, ani jem tumi tumchea bapaichem aikolam tem tumi kortat".

39 Tānnim Taka portipall kelo: "Abraham' amcho bap". Jezun tankam mhonnlem: "Tumi Abrahamache put zal'le zalear, jem Abrahaman kelem tem tumi kortele asleat. ^j 40 Punn Deva koddsun aikol'lem sot Hanvem tumkam sanglam, tori astanam tumi Mhozo jiv kaddunk sodtat; Abrahaman oxem korunk nam. 41 Tumcho bapui korta toxench tumi kortat". Tānnim Taka mhonnlem: "Kam'charan ami zolmak ieunk nanv; amkam ekloch Bap asa, to Dev". ^k 42 Jezun tankam mhonnlem: "Dev tumcho Bap zal'lo zalear, tumi Mhozo mog kortele asleat, kiteak Hanv

^j) Dusarni: "Tumi Abrahamache put zalear, Abrahaman kelam toxem korat. "Tankam bhavart nam dekhun, te Izaaka porim Abrahamache khore put nhoi; te, gulam'-bailechea Ismael bhurgea sarke, fokot Abrahamachea rogtache.

^k) Provadeanchê xikovnnê pormonnem, "kolvont zaunk" vo "Devak ovisvaxi zaunk". (polle Oz. 1, 2). Dekhun hanga Judev apunn Devachea Korarak visvaxi ravleat mhonn Jezuk sangtat.

Deva thavn upzolam ani ailam; Mhojêch khuxen Hanv ieunk nam, punn Tannem Mhaka dhaddla. 43 Hanv sangtam tem tumi kiteak somzun ghenant? Kiteak Mhojem utor tumchean kanar gheunk zainam? ^l 44 Tumcho bap devchar, ani tumchea bapaik zai tem korunk tumchi khuxi. Mudlak thavn to prannghatki, ani taka ani sotak poddonam, kiteak tachê sovem sot nam. To lottikponnam sangta tednam aplea soimba pormonnem uloita, kiteak to fottkiro ani fottincho bapui. 45 Punn Hanv sot uloitam dekhunuch, tumi Mhojer visvas dovrinant. 46 Tumchê bhitorlo konnui Mhaka patok asa mhonn dakhoit? ^m Hanv tumkam sot sangtam zalear, tumkam kiteak Mhozo visvas nam? 47 Zo Devacho, to Devachim utram aikun ghetta; tumi Devache nhoi dekhun, tumi tim aikun ghenant".

Jezu ani Abraham'

48 Judevamnim Taka portipall kelo: "Tum Samariekar ani Tujer devchar bosla, oxem ami mhonntanv tem sarkem zalem nam?" 49 Jezun portipall kelo: "Mhojer devchar nam, punn Mhojea Bapak Hanv man ditam ani tumi Mhaka opman kortat. 50 Tori Hanv Mhojich vhoddvik sodinam; ti sodtolo ani nit kortolo konneklo asa. 51 Sot tem sangtam, zo konn Mhojem utor samballta to kedinch morchonam". 52 Judevamnim Taka mhonnlem: "Tujer devchar asa mhonn atam amkam sarkem koll'lem. Abraham' melo ani provadi-i morun gele; ani Tum amkam sangtai: 'Zo konn Mhojem utor samballta to kodinch morchonam!'" 53 Amcho bap Abraham' morun gelo, tachê poros Tum vhôdd kitem? Ani provadi-i morun gele! Tum apunn konn mhonn sangunk sodtai?" 54 Jezun portipall kelo: "Hanv Mhojich vhoddvik korin zalear Mhoji vhoddvik kâinch nhoi. Mhoji vhoddvik korta to Mhozo Bap, tumi tumcho Dev mhonntat Toch. 55 Tori tumi Taka ollkhunk nam; punn Hanv Taka ollkhotam; Taka ollkhonam mhonn Hanvem mhonnlelem zalear

^l) Kiteak tãnnim devcharak aplo guru korun dovorla, ani devchar sotacho dusman zaun asa (polle 18, 37).

^m) Mhonngê: "Jem kam' Devan Mhojea hatant ghalam, tem Hanvem korunk nam ani oso Hanv Devak ovisvaxi zalam mhonn tumchean dakhounk zata?"

tumchê bhaxen Hanv-ui fottkiro zatolom; punn Hanv Taka ollkhotam ani Tachem utor samballtam. 56 Mhozo dis " polleunchê axen Abraham' tumcho bap khuxal zalo; tannem to dekhlo ani taka khup anond zalo". 57 Tednam Judevamnim Taka mhonnlem: "Tuka azun pon'nas vorsam zaunk nant, ani tunvem Abrahamak dekhloi?" 58 Jezun tankam portipall kelo: "Hanv tumkam sot sangtam, Abraham' aschê adim Hanv asam" 59 Dekhun tãnnim Tacher marunk fator ukôl'le; ° punn Jezu liplo ani Devmondirantlo bhair sorlo.

Jezu Zolmachea Kurddeak Boro Korta

9 Aplê vatten vetanam Jezun eka zolmachea kurddeak dekhlo. 2 Ani Tacheam xisamnim Tachê kodde vicharlem: "Guruji, konnachea patkak lagun ho monis kurddo zolmolo? tachea vô tachea avoi-bapaichea patkak lagun?" 3 Jezun zobab dilo: "Hea mon'xan vô tachea avoi-bapain patok kelem mhonn nhoi, punn Devachim kortutvam tachê udexim porgott zaunchim mhonn to oso zolmolo. 4 Disacho uzvadd astana, Mhaka pattoila Tachim kamam Hanvem korunk zai; rat ieta tednam konnachean vavr korunk zainam." 5 Hanv sonvsarant aso-sor, Hanv sonvsaracho

n) Mhonnghê, Jezuchem iennem. Him utram Adlea Korarant Devak lagu korun dovorlelim asat ("Sorvesporacho Dis": polle Am. 5, 18). Tinch atam Jezu Apnnak laita. — Abrahaman Jezucho 'Dis' pollelc (zoxi Izaiasan Tachi mhoima dekhli: Ju. 12, 41). Pun pois thavn (polle Heb. 11, 13; Lok. 24, 17)", kiteak mhollear tannem to dis bhasailelea Izaakachea zolmant dekhlo. Izaakacho zolm Jezuchea zolmagem bhakit zaun aslem. Izaakachea zolmachi ji bhasavnni kel'li ti Apnna sovem sopurnnaien xarti pavta mhonn Jezu ugteponnim sangta. Jezu oxem mhonnunk sodta: "Devan Abrahamak bahsailolo put Hanv; tachea sontosachem karonn Hanv; khoro Izaak to Hanvuch!"

o) Devachea sasnnachea jivitant Apnnak-ui bhag asa mhonn Jezu porgott korta, mhonnghê To Apunn Deva sarko mhonnnta. Judevancheam kanank hi êk devnidna. Oslem patok korteleak fatramnim jivexim marcho mhonn tanchê modem khast asli. (Lev. 24, 16).

9 a) Jezuchem jivit eka disachea vavra sarkem (5, 17); to dis Jezuchea mornnachê rati sompta (polle Lk. 13, 32). Aplem moronn lagim pavlam mhonnun, rat lagim pavlea mhonn Jezu sangta.

uzvadd". ^b 6 Oxem uloitana Tannem zom'nir luti uddoili, lutien mati kaloili, ani kaloileli mati kurddeacheam dolleank kaddli, 7 ani taka mhonnlem: "Voch ani Siloamachê tollient dhu (Siloam' mhongê Dhaddlolo" ^c. Kurddean vochun dhulem, ani taka nodor aili, magir to portun ailo.

8 Tachim xezarim-samarim ani zānnim taka adim bhik magtana polle'lo, tim mhonnunk laglim: "Bhik magunk bostalo to ho nhoi?" 9 Konn-konn mhonntalim: "Hoch to"; dusrim mhonntalim: "Kedinch nam, punn ho tachê bhaxen dista". Tannem mhonnlem: "Hanvuch to". 10 Tānnim taka vicharlem: "Tuje dolle koxe ugoddle?" 11 Tannem zobab dilo: "Jezu nanvachea mon'xan mati kaloun mhojeam dolleank kaddli ani mhaka mhonnlem: 'Siloam' tollient vochun dhu'. Hanvem dhulem ani mhaka nodor aili". 12 Tānnim taka mhonnlem: "To khōi asa?" Tannem zap dili: "Hanv nokllom".

Farizev Chovkoxi Kortat

13 Adim kurddo asleleak tānnim Farizevam-xim haddlo. 14 Jezun mati kaloun tache dolle ugoddlele to dis Son'var aslo. ^d 15 Taka nodor aili gai mhonn Farizevamnim novena vicharlem. Ani tannem tankam mhonnlem: "Tannem kaloileli mati mhojeam dolleank kaddli, hanvem dhulem ani atam mhaka dixtti poddta." 16 Farizevantleam kāi zannamnim mhonnlem: "Ho monis Devacho nhoi. To Son'var pallinam". Punn dusreamnim mhonnlem: "Patki monis osleo khunna koxeo korunk xokot?" Tanchê modem vêg-vêgllim motam zalim.

17 Dekhun anik êk pavtt kurddea mon'xak mhonnlem: "Tuje dolle ugôddleat tachê vixim tum kitem mhonntai?" Tannem sanglem: "To êk provadi". 18 To kurddo aslolo

^b) Heam utram vorvim, kurddeak dolleancho uzvadd diunchê poilinch, Jezu Apunn korunk veta tea chomotkaracho atnik ôrth kollit korta (polle 9.37).

^c) Tombunchê Porbechea somoiar hê tollientlem jem udok kaddtalim, tem Obhixikt-Soddvonndarachea kallacheam denneanchi khunna zaun aslem. Punn fuddarak heanch denneanchi khori zhôr mhonllear eklo Jezu! "Dhaddlolo", hem nanv Bh. Juanv kherit orthan Jezuk laita (polle 3, 17. 34; 5, 36 adi).

^d) Oslem kam' Son'vara disa addvarlelem aslem.

ani magir taka nodor aili mhonn Judev sotmaninam zale; dekhun tednam tachea avoi-bapaik apoun haddun, tãnnim tanchê kodde vicharlem: "Ho tumcho put? to kurddo zolmololo mhonn tumi sangtat to atam koso polleta tor?" 20 Tachea avoi-bapain zap dili: "Ho amcho put ani to kurddo zolmololo mhonn ami zannanv; 21 punn to atam koso polleta tem ami nokllonv, ani konnem tache dolle ugôddleat tem-i bi ami nokllonv; tachê kodde vicharat; taka apli pirai asa; to aplem sangtolo". 22 Tacho avoi-bapui Judevank bhietalo dekhun tãnnim oxem sanglem; kiteak to Krist mhonn konnem-i manun ghetlem zalear, taka devosthanantlo bhair ghalcho mhonn tãnnim tharailelem. 23 Tea pasot tachea avoi-bapain mhonnlem: "taka apli pirai asa, tachê kodde vicharat".

24 Tednam adim kurddo aslelea mon'xak tãnnim dusrê pavtti apoilo ani taka sanglem: "Devachi vakhann'nni kor; ^e to monis patki mhonn ami zannonv". 25 Tannem portun sanglem: "To patki zalear mhaka khobor nam; ek mat hanv zannam: hanv adim kurddo aslom punn atam mhaka dixtti poddta". 26 Tãnnim taka vicharlem: "Tannem tuka kitem kelem? Tuje dolle Tannem koxe ugôddle?" 27 Tannem tankam zobab dilo: "Hanvem tumkam atanch sanglam, ani tumi tem kanar ghenant. Anik ek pavtt kiteak aikunk sodtat? Tumi-i tache xis bi zavunk sodtat?" 28 Te taka oxo hinddsunk lagle. "Tum za tacho xis! ami Moizesache xis! 29 Dev Moizesa kodde uloilo mhonn ami zannanv, punn ho monis khôicho aila tem ami nokllonv". 30 Tea mon'xan zobab diun mhonnlem: "Ojap tem hem! To khôicho aila to tumi nokllot, ani tori tannem mhoje dolle ugôddle. 31 Dev patkeanchem aikonom mhonn ami zannonv, punn konn Devachi bhokti korta ani Tachi khuxi pallta zalear, Dev tachem aikota. 32 Sonvsar ghoddleleak konnem kurddo zolmol'leache dolle ugôddleat mhonn kedinch aikunk nam. ^f 33 Ho monis Devacho nhoi aslo zalear, tachean kitench ko-

e) Konna-*ui* soput gheun sot sangunk lavunk zai zalear, ani konnem-i Devachea thorponnachi ninda kelea tichem taka farikponn diunk lavunk zai zalear, Povitr Pustokar him utram vapurtat: "Devachi vakann'nni kor". (polle Jos. 7, 19; 1 Sam 6, 5).

f) Ju. 9 ani Ju. 3, 1-21, heam don bhagam modem zaitem sarkeponn mellta. Xubhvortomanachea lekhokachea monant zolmachea kurddeachi piddarôg Povitr Snanachi vô udka ani Atmea vorvim mell'lea novea zolmachi (3, 3-7) khunna zaun asa: oxem dista.

runk zavnchem naslem". 34 Tānnim taka portipall kelo: "Tum ribel patkant zolmolai ani amkam xikounk ailai?" Ani tānnim taka bhair ghalo.

Otmik Kurddeponn

35 Tānnim taka bhair ghalo mhonn Jezuchea kanar poddlem, ani Taka to mell'lo tednam Jezun taka vicharlem: "Tum mon'xachea Putacher visvas dovortai?" 36 Tannem portun zap dili: "Saiba, hanvem Tacher visvas thevunk, to konn to mhaka sang". 37 Jezun mhonnlem: "Tunvem Taka dekhilai ani tujê lagim uloita Toch to". 38 Tannem mhonnlem: "Saiba, hanv visvas dovortam". Ani pāiam poddun tannem Jezuk nomoskar kelo.

39 Jezun mhonnlem: "Nit korunk Hanv hea sonvsarant ailam: zankam dixtti poddonam tankam nodor mellcheak ani zankam dixtti poddta tim kurddim zavncheak Hanv ailam. ^g 40 Tachê sorxim asleleam thoddeam Farizevamnim hem aikun Taka mhonnlem: "Ami-i kurdde bi?" 41 Jezun tankam mhonnlem: "Tumi kurdde zal'leat zalear, tumkam guneanv ascho naslo; ^h 'punn amkam dixtti poddta' oxem tumi mhonntat dekhun, tumi patkantuch asat".

Gottheachi Vopar

10 "Hanv tumkam sot sangtam; zo mēnddranchea gottheant darantlean nhoi punn dusrê vatten bhitor sorta to chôr ani nagovno; 2 punn zo darantlean bhitor sorta to mēnddrancho gonvli. 3 Taka dar-rakhnno dar ugôddta; mēnddram tacho tallo aikotat ani apleam mēnddrank to ap-aplea nanvan ^a ulo korta ani tankam bhair vhorta. 4 Apleam mēnddrank bhair kaddtoch to tanchê fuddem cholta ani mēnddram tacho tallo ollkhotat dekhun tachê pattlean vetat. 5 Porkea pattlean tim vochonant, punn tachê sorxilim tim pollun vetat kiteak porkeancho tallo tim ollkhonant".

g) Apleach 'uzvaddacher' visvas thevtat te monis (polle vv 24 29. 34); hanchê ufratte khalte monis, ani tanchi to zolmacho kurddo khunna zaun asa. (polle D. S. 29, 3; Iz. 6, 9; Jer. 5, 21; Ez. 12, 2).

h) Mhonnge heram kurddeam bhaxen, apunn kurdde mhonn tumi zanno asleat zalear.

10 a) Vô ghoddiê: "êk-ekak ap-aplea nanvan".

6 Jezun tankam ^b hi vopar sangli, punn jem To tankam mhonntalo tacho ôrth tankam mell'lonam.

Jezu Boro Gonvlli

7 Dekhun Jezun anik êk pavtt tankam mhonnlem: "Hanv tumkam sot sangtam, Hanv mênddranchem dar. ^c 8 Mhojê adim aileat te sogott chor ani nagovne; punn mênddramnim tankam lêkhunk nam. 9 Hanv dar; Mhojeantlean zôr konn bhitor sorot tachem taronn zatelem, ani to bhair-bhitor sortolo ani taka chorov melltolo. 10 Chôr ieta to fokot chorunk, marun uddounk ani ibadd korunk ieta; Hanv ailam to tankam jivit melloun diunk ani tem tankam subham'ponnan melloun diunk ailam. ^d

11 Hanv boro gonvlli. ^e Boro gonvlli mênddram pasot aplo jiv dita. 12 Gonvlli nhoi ani zachim khaxachim mênddram nhoi, toslo muxarekar landdgo ieta to dekhta, ani mênddrank sanddun par kaddta; ani landdgo tankam dhorun vhorta ani duspottaita. 13 To muxarekar ani taka mênddranchem kâi poddunk nam, dekhun to pollun veta. 14a Hanv boro gonvlli: 15a Zoso Bap Mhaka ollkhota ani Hanv Bapak ollkhotam, 14b toso Hanv Mhojeank ollkhotam ani Mhojim tim Mhaka ollkhotat, ^f 15b ani Hanv Mho-jeam mênddram pasot Mhozo jiv ditam. 16 Ani Mhaka anik-ui mênddram asat tim hea gottheantlim nhoi; tankam-i Hanvem

b) Mhonngê: ap-khuxen kurdde ravleam Farizevank (9, 40). Hi vopar aprnak lagta mhonn te somzonant.

c) Xellio asat thoi bhitor sorpachem dar. Je konn Jezu Kristantlean 'bhitor sortat', fokot hankam hindd rakhunk ani cholounk odhikar asa (21, 15-17).

d) Sasnnachem, soimbavortem, Devponnachem Jivit. Hea "Jivitant" sogllim soddvonnychim dennim attaplelim asat: patkanchem bogsonnem, devcharacher zoit, Povitr Atmo, mhoimevont punorjivontponn, adi. Jezu hem Jivit dita (3, 16. 36; 5, 40; 6, 33. 35. 49. 51; 14, 6; 20, 31), ani subham'ponnan tem vantt'ta. (polle Prok. 7, 17; Mt. 25, 29; Lk. 6, 38).

e) Khud Dev Aplê porjecho Rakhnno vô Gonvlli. Tor Obhixiktachea kallar To Apunnuch Aplê porjek êk Gonvlli vinchun kaddcho aslo. (Ez. 34, 1-31). Jednam Jezu Apunn Boro Gonvlli mhonn sangta, tednam Apunn toch bhasailolo Obhixikt-Soddvonndar mhonn porgott'ta.

f) Povitr Pustokar (polle Oz. 2, 22) "ollkhunk" mhollear fokot monan konnak ollkhunk pavunk nhoi, bogor tacho onubhov korunk, monan, kallzan, visoveamnim, akhea soimban taka ollkhunk (polle Ju. 10, 14-15; 14, 17.20; 17, 3. 21-22; 2 Ju, 1-2). Hê bhaxen 'ollkhunk' ani 'mog korunk' ekuch. (polle Oz. 6, 6 ani 1 Ju. 1, 3).

haddunk zai. Tim-i Mhozo tallo aikotelint. Ani oso êkuch hindd^g zatolo ani êkuch gonvlli.

17 Hanv Mhozo jiv ditam ani uprant to portun ghetam dekhun, Bap Mhozo mog korta. 18 Konn Mhozo jiv kaddinam, punn Mhojêch khuxen Hanv mhozo jiv ditam. Mhozo jiv diunk Mhaka podvi asa ani to portun gheunk-ui Mhaka podvi asa; ^h hi adnea Mhojea Bapan Mhaka dilea."

19 Heam utrank lagun anik êk pavtt Judevam modem vêg-vêgllim motam zalim. 20 Tanchê modleam zaiteamnim mhonnlem: "Tacher devchar bosla, tachi mô't firlea; tumi kiteak aikotat?" 21 Dusreamnim mhonnlem: "Devchar laglolo monis oso uloinam. Devchar kurddeanche dolle ugte korunk xokta?"

Judev Jezuk Patt Volltat

22 Hinvalleachea somoiar Jeruzaleant Bhettovnnechi Porob choltali; 23 Devmondiant Salomanvachea Tarangnant Jezu bhonvtalo. 24 Tednam Tachê bhonvtonnim ekthâi zaun, Judevamnim Taka mhonnlem: "Kednam porian Tum amkam dubhavant dovortoloi? Tum Krist zalear, amkam sarkem sang". ⁱ 25 Jezun tankam portipall kelo: "Tumkam Hanvem sanglam ani tumi sotmaninant. ^j Mhojea Bapachê nanvim Hanv kortam tim kamam Mhojê vixim govai ditat; 26 punn tumi sotmaninant, kiteak tumi

g) Judevanchea hinddant Apunn tankam pavoitolo mhonn Jezu sanginam, punn Apunn sasnnachea jivtak pavoita tea hinddant tankam ekthâi kortolo mhonnta.

h) Jezuk Apnna sovem jivit asa (3, 35) ani konnacheanuch tem kaddunk zainam (7, 30. 44; 8, 20; 10, 39); ap-khuxen Jezu Aplo jiv dita (10, 18; 14, 30; 19, 11); dekhunuch mornna mukhar To sarko thodnd ani xant ravta ani Apli sot'tea Aplea hatant gheun asa mhonn dakhoita (12, 27; 13, 1-3; 17, 19; 18, 4-6; 19, 28).

i) Azun porian kelam toxem, mhonggê voparimnim nhoi (polle v 6; 16, 25; 29). Adlea poros odik nettan (2, 18; 5, 16; 6, 30; 8, 25) Apunn khoro Obhixikt ki nam, hem sangunk Judev lok Jezuk agro kortat. Heram tin Xubhvortomanancher Porom'-Iadnik hoch vichar korta Jezucheam koxttan-mornna adim (Mt. 26, 63; Mk. 14, 61; Lk. 22, 67).

j) Apunn Devacho vixex Dut koso uloita mhonn Jezun adim spoxtt sanglem (polle 2, 19; 5, 17. 39; 6, 32; 8, 24. 28. 56; 9. 37).

Mhojeam mēnddrantle nhoi.^k 27 Mhojim mēnddram Mhoz. tallo aikotat, ani Hanv tankam oilkhotam, ani tim Mhoz. pattlav kortat; 28 ani tankam Hanv sasnnachem jivit ditam, ani tim kedinch ibadd zavnchinant, ani tankam Mhojean hatantlim konn kaddun vhorchonam. 29 Mhojea Bapan tim Mhaka dileant, To sogttam poros vhôdd, ani Mhojea Bapachea hatantlim tankam konnacheanuch kaddun vhorunk zainam. 30 Hanv ani Bap êkuch".^l

31 Tednam Jezuk fatraunk Judevamnim novean fator ukôl'le. 32 Jezun tankam sanglem: "Bapachê podven zaiteo boreo kornnio Hanvem tumcheam dolleam mukhar korun dakhoileat; tantlê khôichê kornnê pasot tumi mhaka fatraunk sodtat?" 33 Judevamnim Taka zobab dilo: "Borê kornnek lagun ami Tuka fatraunk sodinanv, punn Tujê devnindê pasot: kiteak Tum monis zaun Apunn Dev mhonn sangtai". 34 Jezun tankam zap dili^m: " 'tumi dev mhonn Hanv sangtam' oxem tumchea Xastrant boroilelem asa ki nam? 35 Povitr Pustokantlem utor moddo nozo: mhonntoch, zankam Devachem utor pavlam tankam tumchem Xastr 'dev' mhonnta; 36 ani Bapan Mhaka sonvskarla ani sonvsarant dhaddla " astana, tori Hanv Devacho Put mhonn Hanvem sanglam

k) Zo monis Jezucher bhavart ani visvas thevta, taka Jezu lagim êk kallzacho sombhond asa. Oslo monis "voilo" (8, 23), "Devacho" (8. 47), "sotacho" (18, 37), "Tachea hinddantlo" (10, 14). Mon zôr sotak ugtem nam, bhavartui asum nozo (13, 17-21; polle D. I. 13, 14; Rom. 8, 29).

l) Putachi podvi ani Bapachi podvi êkuch. Hê svater hoch hea utracho poilo ôrth mhonn gomta. Punn Jezun mud'dom sogllo ôrth spoxtt ugto korinam. Bapa ani Jezu modem odik khôl ani odik sopurnn ekponn asa mhonn tea ultra voilem kaddun ieta. Ani Judevank hem borem gomta: Jezu Apunn Dev mhonn sangunk sodta mhonn tankam kollta (v 33; polle 1, 1; 8, 24. 29; 10, 38; 14, 9-10; 17, 11. 21).

m) Him utram Judevancheam Mon'subidarank lailelim. Tanchi zutti tankam ekê bhaxen 'dev' kori, kiteak mhollear "mon'subi korpi ekloch Dev" (D. S. 1, 17; 19, 17; Sutt 21, 6; St. 58). Devacho sonvskarlolo Dut Apnnak 'Devacho Put' mhonnta tednam, To devninda korta mhonn saungunk khorem ojapanchem garannem: oxem Jezu sangunk sodta. "Devacho Put", hea nanvacher. (v. 36; polle 5, 25; 11, 4. 27; 20, 17. 31) Jezuchi gôt ani doxa atam thavn dhorleli asteli (polle 19, 7; Mt. 4, 3).

n) Dusrê Vatikani Vixv-Sobhen him utram Kristi Iadnikponnachea bhesachi xikovnn diunk zaitê pavtti vapurleant. Karonn Kristi Iadnikponn tench Jezuchem Iadnikponn.

dekhun, tumchean mhaka 'tum devninda kortai' koxem mhonnun ieta? 37 Hanv Mhojea Bapacheo kornnio korinam zalear tumi Mhojer visvas dovrum nakat; 38 punn Hanv teo kortam zalear, zori tor tumi Mhojer visvas thevinant, team kornniancher tori visvas dovrat, ani oxem Bap Mhojê sovem asa ani Hanv Bapa sovem asam mhonn manun gheiat ani hem tumchea monant odik-odik rigum-di".

39 Tea vellar Taka novean dhorunk sodtale, punn To tanchea hatantlo suttun gelo.

40 Juanv poilim Jordana poltoddi snan ditalo thōi Jezu porot vochun ravlo. 41 Zaiteam zannamnim Tachê-xim, ieun mhonnlem: "Juanvan koslich khunna korunk nam punn hea mon'xa vixim tannem sanglam titem-i khorem zalem". 42 Ani zaiteamnim Tacher visvas thevlo.

Lazarachem Moronn

11 Lazar nanvacho konneklo monis piddent aslo; to Maria ani tichi bhoinn Marta, hanchê borobor Betania ganvant ravtalo. 2 Hê Marien Somiak pormollachea telan makhlo, ani Tache pāi apleam kensamnim puslele. "Ticho bhav Lazar boro naslo. 3 Dekhun bhoinnimnim Jezuk sangunk dhaddlem: "Somia, Tuzo mogacho ixtt boro nam". 4 Hi khobor aikun Jezun mhonnlem: "Hê piddent to morchonam; ti Devachea manak ailea, tichê vorvim Devachea Putak mhoima mellunk zai!"^b

5 Marta, tichi bhoinn Maria ani Lazar, hancho Jezu mog kori. 6 To boro nam mhonn Taka khobor pavli; tori aslo tēch svater Jezu anik don dis ravlo. 7 Tea uprant Tannem xisank mhonnlem: "Anik êk pavtt Judeiant vochum-ia". 8 Xisamnim zobab dilo: "Guruji, niktech porian Judev Tuka fatraunk kortale, ani Tum porot thōi vetai?" 9 Jezun portipall kelo: "Eka disak bara tas asat ki nam? Disacho cholta tache pāi addollnant kiteak to hea sonvsaracho uzvadd dekhta.

a) Hi bail Lukasachea Xubh-Vortomanantli "xarantli patkinn" (Lk. 7. 38) zait mhonn disonam.

b) Heam 'utrank dupett ôrth asa: Apunn chomotkar korunk veta tachê vorvim Jezuk mhoima mellteli (polle 1. 14), punn hea chomotkara vorvim Jezucher moronn ietelem (11. 46-54) ani hea mornna-i vorvim To Punorjivontponnachi mhoima zoddunk pavtolo.

10 Punn konn ratcho cholta zalear tache pāi addolltat kiteak taka uzvadd nam!" 11 Oxem uloun zatoch, Tannem tankam mhonnlem: "Amcho ixtt Lazar nidla, punn Hanv taka utthounk vetam". 12 Xisamnim Taka vicharlem: "Somia, to nidla zalear boro zatolo". 13 Jezun tachea mornnachi khobor kel'li, punn To nidechea visovachi khobor sangtalo mhonn tankam dislem. 14 Tednam Jezun tankam sarkem sanglem: "Lazar melo; 15 ani Hanv thōi naslom mhonn, tumchê pasot khuxal zatam, tumcho visvas ghott zauncheak: ^c punn tanger vochum-ia". 16 Zonvillo mhonnlelea Tomasan apleam vangddeam xisank mhonnlem: "Ami-i vochum-ia, Tachê bori ami-i morum-ia".

Jezu Punorjivontponn ani Jivit

17 Jezu pavlo tednam, Lazarak foddant ghalear char dis zal'le. 18 Betania Jeruzaleak laginch aslem, sumar tin kilometranchi vatt. 19 Ani zaite Judev Martak ani Mariek, tanchea bhava pasot, pacharunk ailele.

20 Jezu ieta mhonn aikun, Marta Taka mellunk geli punn Maria ghorant bosun ravli. 21 Martan Jezuk mhonnlem: "Saiba, Tum hangasor asloi zalear, mhozo bhav morcho naslo. 22 Ani azun porian Tum Deva lagim magxi titem-i Dev Tuka ditloch mhonn hanv zannam". 23 Jezun tika mhonnlem: "Tuzo bhav novean jivo zatolo". 24 Martan taka porot mhonnlem: "To nimannea disa, punorjivontponnachea somoiar, novean jivont zatolo mhonn hanv zannam. ^d 25 Jezun tika portipall kelo: "Punorjivontponn ani jivit Hanvuch. ^e Zo konn Mhojer visvas dovorta, to melo-i zalear jivo astolo ^f 26 ani zo konn jivo asa ani mhojer visvas dovorta to sasnak morchonam. Hem tum sotman'tai?" 27 Tinnem taka mhonnlem; Hōi Saiba, sonvsarant ieuncho aslo to Krist Devacho Put to Tunch mhonn hanv sotman'tam"

^c) Lazar morunk naslo zalear, xisancho bhavart ghōtt korcheak chomotkar ascho naslo.

^d) Marta Jezucher visvas dovorta khorem; tori astanam, ghoddomnozo tosli vost apunn magunk veta mhonn tika dislem, ani dekhun aplea kallzacho anvddo tinnem sarko ugto korunk nam.

^e) Dusarnni: "Punorjivontponn Hanvuch".

^f) Visvas-aslolo monis ekê pavttim mornnacher zoit vhorta: Lazarachem punorjivontponn hea zoitachi khunna zaun asa.

Jezu Roddta

28 Oxem mhonntoch, ti aplê bhoinnik apounk geli, ani tika lhuvan mhonnlem: "Guruji hanga asa ani tuka sodta". 29 Hem aikun, ti rokddich utthli ani Tachê sorxem geli. 30 Jezu azun gramant pavunk naslo, punn Marta Taka mell'leli thōich aslo. 31 Tika ghorant buzvonn ditale te Judev, Maria veginch utth'ta ani bhair veta tem polleun, ti fondda sorxem roddunk veta mhonn chintun, tichê pattlean gele.

32 Jezu aslo thōi pavtoch, Taka polleun Maria Tacheam pāiam poddli; tinnem mhonnlem: "Saiba, Tum hanga aslo zalear mhozo bhav morcho naslo" 33 Maria ani tichê sangatim ailele te Judev roddtale te polleun, Jezu bhov khontibhorit zaun, apunn-ui soglloch thorthorlo. 34 Tannem vicharlem: "Taka tumi khōi ghala?" Tānnim Taka sanglem: "Saiba, ie ani polle". 35 Jezu roddlo. 36 Dekhun Judevamnim mhonnlem: 'Polleiat, ho tacho kitlo mog kori!" 37 Punn tanchê bhitorleam thoddeamnim mhonnlem: "Tannem kurddeache dolle ugōddle, tor Tachean haka mornnantlo nivarunk zai naslo?"

Jezu Lazarak Punorjivont Korta

38 Tednam novean khonticho huskar soddun Jezu somadhi-xim pavlo; ti êk dhôl koxi asli ani tichea tonddar êk fatôr ôddleli. 39 Jezun mhonnlem: "Fator kuxin kaddat". Mel'leachê bhoinnin Martan Taka mhonnlem: "Saiba, taka char dis zale, atam taka ghann marteli". 40 Jezun tika sanglem: "Tum visvas dorxi zalear Devachi mhoima dekhteli mhonn Hanvem tuka sangunk nam?" 41 Mhonntoch tānnim fatôr kuxin kaddun dovorli. Tednam dolle voir laun Jezun mhonnlem: "Bapa, Mhojem aikoleim dekhun Tuje upkar atthoitam. 42 Mhojem sodanch aikotai mhonn Hanv zannam aslom, punn hanga asleleam pasot Hanv oso uloilam, Tunvem Mhaka dhaddlai mhonn tānnim sotman'cheak". 43 Hem mhonntoch To vhoddlean oso uloilo: "Lazar, bhair sor!" 44 Melolo to bhair ailo, tache hat ani pāi falliamnim bandlele, ani tachem tondd rumalan pangurlelem. Jezun tankam sanglem: "Tache bandpas soddat, taka vochum-di".

Sanedrin Jezuk Marunk Tharav Gheta
(Mt. 26, 1-5; Mk. 14, 1-2; Lk. 22, 1-2)

45 Tannem keelem tem polleun, Mariê-xim ailele team Judevantleam zaiteam zannamnim Tacher visvas thevlo. 46 Punn tanchê bhitorleam kâi zannamnim Farizevam-xim vochun Jezun keelem tem tankam kolloilem. 47 Mhonntoch Porom'-Iadnikamnim ani farizevamnim apli sobha bhôrli. Tānnim mhonnlem: "Ho monis zaiteo khunna korun dakhoita. Ami kitem kortanv? 48 Ami taka osoch soddlo zalear soglo lok Tacher visvas dovortolo, ani Romi odhikari ieun amchea Devmondiracho ^g ani amchê porjecho bhosm kortele". 49 Tanchê modlo eklo Kaifas nanvacho, tea vorsacho Porom'-Iadnik aslo tannem tankam mhonnlem: "Tumi kâich somzonant. 50 Soglea raxtracho bhosm zaunchê poros, porjê pasot eklo melear odik boro mhonn somzoch nant". ^h 51 Hem tannem apleach monantlem mhonnlem nam; punn tea vorsacho Porom'-Iadnik koso tannem oxem bhakit kelem, ki Jezu porjê pasot morcho aslo, 52 ani nhôich porje pasot punn Devacheam ais-pois ximpoddleleam bhurgeank zoma korun êk korcheak. 53 Tea disa thavn Taka jivexim marunk te ievjitala. 54 Dekhun Jezu Judevam modem ugteponnim bhonvonam zalo, punn thôisorlo bhair sorun oronea lagim aslelea prantant, Efraim' nanvachea xarant gelo ani thôï Apleam xisam borobor ravlo.

55 Judevanchi Paskanchi Porob lagim pavleli. ⁱ Apli xudhi korcheak zaito lok ganv-ganvam thavn Jeruzaleak gel'lo. 56 Te Jezuk sodtale, ani Devmondirant ekamekak mhonntale: "Tumkam kitem dista? To porbek ietolo ki

g) Mull-orthan "Amcho Zago": Jeruzalem, vô Jezucho Povitr Des (Palestin), vô chôdd-korun soglleam-vôn povitr zago, mhongê Jeruzalechem Devmondir

h) Kaifasachea monant oxem aslem: Jezuk lagun Romi fouz Judevanchea raxtrrancho bhosm korteli mhonn lokachea monant rigounk zai; ani hem rub dhorun, aplem raxtr rakhcheak Jezucho jiv kaddunkuch zai mhorun lokak nettan sangchem. Punn Kaifasachea fottkirea tonddantlean Devan Apli ievzonn porgott keli, ki soglleam mon'xanchi soddvonn korchê khatir Jezun morunk zai. Mhonntoch, nokllo zaun-ui, Porom'-Iadnikan ek bhakit kelem

i) Paska ani Jezuchea mornna bhitor zo sambond asa, to Juanv bhonvun-bhonvun dakhoita (13. 1; 18, 28: 19 11 42)

nam?" 57 Taka dhorchê khatir Porom'-Iadnikamnim ani Farizevamnim oso hukum' ghal'lo, ki Jezu khõi asa to konnak khobor asot zalear apnnak tem kollounchem.

Maria Jezuk Makhta

Mt. 26, 6-13; Mk. 14, 3-9)

12 Paskanchê Porbek sô dis asat mhonnlear, " Jezu Betaniek ailo; Tannem meleleantlo jivont kel'lo to Lazar hanga ravtalo. 2 Thõi jevonn kelem: Marta poramôs kortali ani Tachê bori jevnnak bosleleam modem Lazar aslo. 3 Osol zotamanxechem chodd molachem êk rat-bhôr pormollit tel gheun, Jezuche pãi makhle ani apleam kensamnim te pusle, ani teleachea domdomit pormollan ghor bhorlem. 4 Tednam Tacheam xisam modlo eklo, Tacho ghat ghetolo Judas Iskariot, hannem mhonnlem: 5 "Hem tel tin'xim denarank vikun, te duddu durbollank dium nozo asle?" 6 Taka durbollanchem poddlelem mhonn nhoi, punn to chôr aslo dekhun tannem toxem mhonnlem; tachê lagim pôngtichi gantt astali dekhun, tantunt ghaltale tem to apnnak kaddi. 7 Jezun mhonnlem: "Tika kimar korum nakat, Mhaka purpachea disak tinnem ho pormoll sambalcho aslo. ^b 8 Dublle sodanch tumchê modem asat, punn Hanv tumchê modem sodanch aschonam.

Judev Lazarak Marunk Kortat

9 Jezu thõi asa mhonn Judev lokantleam zaiteam zannank koll'lem. Mhonntoch te thõi aile, Jezukuch polleunk mhonn nhoi, punn Tannem meleleantlo jivont kel'lea Lazarak-ui polleuncheak. 10 Mhonnun Porom'-Iadnikamnim Lazarak-ui

a) Juanvan Jezuchea ugtea jivitachea poilea satolleantlim ghodditam zotnaiên manddun kotha boroileli (1, 19. 2. 12); toxench atam to Jezuchea jivitachea nimannea satolleantlim ghodditam manddun kotha boroita (12, 13; 13, 1; 18, 28; 19. 31). Him don-ui satollim Jezuchi mhoima dakhoun somptat, punn atam 'khunnancho' vell (polle Kana, 2. 4, 11) somplo; ani "Mon'xacho Put mhoimevont zauncho vell pavlo" (12. 23; 13. 31; 17. 1. 5).

b) Mariechi kornni Aplê melelê kuddik adim-fuddench dil'lo man koso Jezu mandun gheta. Ti kornni Tachi nikipinneachi khunna (19. 39).

jivexim marcho mhonn tharailem, 11 kiteak, taka lagun zaite zann Judev, tankam soddun Jezucher visvas thevtale.

Jeruzaleant Jezucho Zoitivont Proves

(Mt. 21, 1-11; Mk. 11, 1-11; Lk. 19, 28-40)

12 Dusrea disa porbek ailelea zaitea lokan Jezu Jeruzaleak aila mhonn aikolem. 13 Maddanchim chuddtam gheun Taka mellunk to lok bhair sorlo ani oxi bob marunk laglo: "Zoi! Zoi! Sorvesporachê nanvim ieta to, Izraelacho Raza, sodoiv!"
 14 Ani Jezuk ek lhan-xem gaddum mell'lem ani tacher To boslo; Povitr Pustokant oxem boroun aslem:

15 "Sionachê dhuvê, bhieum naka;
 ho polle tuzo Raza ieta,
 gadvachea poracher bosun ieta!"

16 Tache xis poilim heo vastu somzolenant; punn jednam Jezu mhoimevont zalo, tednam Tachê vixim oxem boroun aslem mhonn ani Taka oxem kel'lem mhonn tankam ugddas ailo.

17 Lazarak foddantlo bhair apoilo ani taka punorjivont kelo tednam Jezu-xim aslo to lok hachê vixim govai ditalo. 18 Heach pasot lokachi vhoddli urpônz Taka mellunk bhair sorli: Jezun hi khunna kel'li mhonn tãnnim aikol'lem. 19 Tednam Farizevamnim ekamekak mhonnlem: "Pollelem mum? amchem kãich cholonam: akho sonvsar Tachê pattlean chol'lo."

Kãi Videxi Jezuchem Dorxon Magtat

20 Porbechea somoiar, Devak bhôzunk aileleam modeni thodde Greg asle. 21 Galileiantlea Betsaidecho Filip, hachê sorxim ieun tãnnim oxi magnni keli: "Saiba, ami Jezuk polleunk sodtanv". 22 Filipan vochun Andrek sanglem: Andren ani Filipan borobor Jezuk sanglem. 23 Ani Jezun tankam portipall kelo: "Mon'xacho Put mhoimevont zauncho vell pavlo. 24 Hanv tumkam sot sangtam, gonvacho

c) Devan Makhlole vô Obhixikt kel'lo Raza.

d) He monis Judev nhoi, punn Judevancho bhavart dhorun ekach khorea Devak te bhôzunk pavlele, ani Moizesachea Xastrantleo kã-kãi riti-chali-i tãnnim apleo kel'leo Polle D. I. 10, 2: hea zagear "Devachem bhem asleleam" mon'xanchi khobor kelea, tose monis he.

gotto zom'nir poddun moronam zalear, to tosoch urta; punn morot zalear zaitem pik dita. 25 Zo konn aplea jivacho mog korta, to aplo jiv ibadd korta; ani zo konn hea sonvsarant aplea jivacho dvês korta, to aplo jiv sasnnachea jivitak samballta. 26 Konn-ui Mhoji seva korta zalear, tannem Mhozo pattlav korunk zai; ani zōi Hanv asam thōi Mhozo sevok-ui astolo. ^e Konn-ui Mhoji seva korit zalear, Mhozo Bap taka man ditolo".

Jezu Aplea Mornnachi Khobor Korta

27 "Atam Mhojer akant aila. ^f Hanv kitem mhonnum! Bapa, hea vellantlo mhaka nivar, oxem mhonnum? Nam, heach pasot Hanv hea vellak pavlam. 28 Bapa, Tujea nanvak mhoima zoddun ghe". ^g Tednam êk sorgincho tallo ailo: "Hanvem Mhojea nanvak mhoima zoddun ghetlea ani porot mhoima zoddun ghetolom".

29 Lagim aslelea lokan ho tallo aikolo ani mhonnlem: "Goddgoddō marla". Dusreamnim mhonnlem: "Ek devdut Tachê kodde uloita". 30 Jezun portipall kelo: "Ho tallo Mhojê pasot nhoi, tor tumchê pasot gazla. ^h 31 Atam sonvsarachi mon'subi korcho vell; atam hea sonvsracho odhikari bhair poddtolo. ⁱ 32 Ani

^e) Bapachê mhoiment (polle 14, 3; 17, 24)

^f) Jem hanga ghoddta ani jem Jetsemani molleant ghoddtelem, tachê bhitor bari sôr korum ieta: 'vell' lagim pavta toso Jezucher akant ieta; Jezu Bapachê kaklutik ulo marta: To Aplem moronn khuxen mandun ghetta; sorga veli Taka buzvonn mellta (polle Lk. 22. 43). Punn teach borobor vegllochar asa: Juanvachea Xubhvortomanant jem Jezu kaklut magun prarthon korta, tem onttamnim ucharlelem nhoi; ani dhornir poddonam (Mt. Mk.) dimbier legun poddonam (Lk.). (polle Ju. 18, 4-6; 10, 8).

^g) Dusarnni: "Tujea Putak mhoima di". — Bapachem Nanv mhollear khud Bap. Jezu Bapachê mhoimê khatir vavurlo; atam To ap-khuxen mon'xam khatir morunk veta; tor hem moronn tea vavrachi sompadnni vô xevott, kiteak tem Bapacho mog mon'xam thâi kitlo vhôdd to dakhoita.

^h) Hê bhaxen khud Dev Jezuchea mornnak ugtteponnim vô sobhemazar Apli maniotai dita.

ⁱ) Dusarnni: "Atam (Dev) hea sonvsrachea odhikareak khala uddoitolo". — Devchar (polle 14, 30; 16, 11; 2 Kor. 4, 4; Ef. 2, 2; 6, 12) sonvsracho dhoni koso raj choloitalo (1 Ju. 5, 19). Jezuchem moronn Soitanachi mon'xancher ji podvi asli, ti moddun uddoita (polle Ju. 3, 35; Mt. 8, 29; Lk. 8, 31; Kol. 1. 1-13).

jednam Mhaka zom'ni velo^j unch ubhartit tednam soglleam mon'xank ôddun haddtolom".^k 33 Oxem mhonnun Apunn koslê torechem moronn bhogcho aslo, tem Tannem dakhoun dilem. 34 Lokan Taka zobab dilo: "Krist sodankal jivo astolo mhonn ami Xastrantlem aikolam. Mon'xachea Putak ubarunk zai mhonn Tum koso sangtai tor? Mon'xacho Puta konna?" 35 Jezun tankam mhonnlem: "Anik iloch vell tumchê sovem uzvadd asa. Uzvadd astanam cholot ravat, nam tor tumi kallokak sampodtteleat; kallokant cholta to apunn khōi veta to nokllo."^l 36 Tumkam uzvadd astanam uzvaddacher visvas dovrat, ani tumi uzvaddachim bhurgim zateleat".

Judevancho Ovisvas

Oxem sangun, Jezu tanchê sorxilo gelo ani liplo. 37 Zori Tannem itleo khunna tanchê hujir kel'leo, tori tãnnim Tacher visvas thevlonam; 38 Izaias provadean sangun dovorlelem tem ghoddon ieunchek, hem oxem zalem; tannem mhonnlelem tem oxem:

"Sorvespora, amcho nirop konnem manun ghetla?
Ani Sorvesporachi sokti konnak dokhol zalea?"

39 Khorech tanchean sot manunk zalem nam, kiteak mhollear oxem-i Izaiasan sangun dovorlelem:

40 "Tanche dolle Tannem kurdde keleat,
ani tanchem kalliz darunn kelam:
oxem apleam dolleamnim tim polleunchimnant,
tim aplea monant somzochimnant,
tim Mhojêxim portun ieunchimnant,
ani Hanv tankam borim korchonam".

j) "Zom'ni velo": him utram soddum ietat. Jezuk khursar ubartele (v. 33), toxench Taka punorjivontponna urpant (20, 17) Bap sorgar ubartolo: heam don-ui ghodditanchi hanga khobor asa (3, 13, 14; 8, 28; polle 6, 62). Him don ghodditam ekach guttache don bhag vô don dekhave (13, 1). Jednam Jezu Bapachea uzveak mhoimen ubarlolo astolo (12, 23; 17, 5), tednam To Povitr Atmeak dhaddtolo (7, 39); hachê vorvim Jezuchem raj sonvsra voir vistarlelem (16, 14; polle 3, 35).

k) Te Grêg monis Jezuk 'polleunk' magtale; tanchea magnneak ho asa zobab, khursar marlolo Jezu soglleam mon'xancheam dolleam mukhar tancho Soddvondar koso dixtti poddtolo (polle 19, 37; 6, 40).

l) Chodd uxir zaunchê adim Apnnacher visvas thevat mhonn Jezu Judevank nettan ulo marta (polle 7, 34).

41 Jezuchi mhoima dekhli tednam ^m Tachê sombondim Izaias oso uloilo.

42 Tori astanam odhikareantleam zaiteam zannamnim Tacher visvas dovorlo, punn te hem bhailean dakhoi nasle, kiteak tankam Farizevanchi bhirant asli ani apnnank devosthanantle bhair ghaltit mhonn te bhietale; 43 Karonn, Devachê xabaskê-vôn mon'xanchê xabaskechi te odik porva kortale.

Jezuchea Utra pormonnem Mon'subi

44 Jezun vhoddlean mhonnlem: "Mhojer visvas thevta to Mhojeruch nhoi, bogor Mhaka patthoila Tacher visvas thevta. 45 Ani Mhaka polleta to Mhaka pattoila Taka polleta. 46 Hanv sonvsarant uzvadd koso ailam; dekhun Mhojer visvas dovorta to kallokant urchonam. 47 Konn-ui Mhojim utram aikoleant astanam tim pallinam zalear, Hanv tacher khastichem formonn marinam, kiteak sonvsaracher khastichem formonn marcheak Hanv ieunk nam, punn sonvsarachem taronn korunk ailam. 48 Mhaka lêkhinam ani Mhojim utram manun ghenam, tachi mon'subi kortolo konn eklo asa; jem utor Hanv uloilam tench nimannea disa tachi mon'subi kortelem. 49 Kiteak Mhojêch osttongim Hanv ulounk nam; bogor Hanvem kitem sangchem ani kitem ulounchem tem Mhaka pattoila tea Bapan Mhaka formailam. 50 Ani Tacho hukum' sasnachem jivit mhonn Hanv zannam. Dekhun Hanv uloitam zalear, jem Bapan Mhaka sanglam titlench Hanv uloitam".

m) "Jezuchi mhoima dekhli tednam". Dusarnni: "Kiteak Tannem Jezuchi mhoima dekhli". Izaiasak Devmondirant Devachem dorxon mell'lelem (9 Iz. 6, 1-4): tednam taka ekê bhaxen adim-fuddench Jezuchi mhoima polleunk mell'li, oso Juanv tea dorxonacho ôrth dita (polle 8, 56).

Jezu Xisanche Pāi Dhuta

13 Paskanchê Porbê adim, Jezu hea sonvsarantlo bhair sorun Bapa-xim vecho.^a Aplo vell pavlo mhonn zanna aslo. Tannem sonvsarant asleleam Apleancho mog kel'lo,^b punn atam sopurnnaien tancho mog korun dakhoilo.^c

2 Tanchem ratchem jevonn choltalem. Simanvacho put Judas Iskariot, hachea Tacho ghat gheuncho mhonn devcharan monant ghal'lem. 3 Bapan sogllem Aplea hatant dilam, Apunn Deva thavn aila ani Deva-xim veta mhonn zanno zaun, 4 Jezu jevnnavelo utthlo, ani Aplem avoronn kaddun Aplea penkttak Tannem êk rumal bandlo. 5 Uprant, eka tostant udok otoun To xisanche pāi dhuvunk laglo,^d ani Apnnak bandlolea tea rumalak te pusunk laglo. 6 To Simanv Pedru sorxem gelo; Pedrun Taka mhonnlem: "Somia, Tum mhoje pāi dhutai?" 7 Jezun taka portipall kelo: "Hanv kortam tem tuka atam somzonam, punn magir somzotelem". 8 Pedrun Taka mhonnlem: "Mhoje pāi dhuunk hanv tuka kedinch diuncho nam". Jezun taka portun mhonnlem: "Hanv tuka dhuinam zalear, Mhojea vangdda tuka kâich aschemnam."^e

a) Judevanchê ekê poromporechê xikovnnê pormonnem, 'Pask' (*pesah, pasakh*; polle Sutt 12, 11) mhongê "poltoddê vo chop". Tambddo doria utrun judêv lok poltodde gel'lo, haka 'Pask' mhoruot (Sutt 14). Jezu (ani Tachê borobor ami-i) patkachea gulam'ponnak sampoddlelea sonvsarantlo bhair sorun 'poltoddê' chol'lo, Aplea Bapachea mhoimevont gopant vo chopacho zalo. Hem Tachem (ani amchem-i) Pask. Bapachem Gop mhollear Jezucho (ani amcho-i) "Bhasailolo Des". (polle 1. 21).

b) Jezu Apleam xisancho mog kori. Tachem jivit ani moronn hea mogachi khunna: hem sot Juanv hanga poilêch pavtti ugtteponnim porgott'ta. Nimannea vellar foddun divpacho gutt zal'le porim, hanga to hea mogachi khobor sangta. (13, 34; 15, 9. 13; 17, 23; 1 Ju. 3, 16; Gal. 2, 20; Rom. 8, 35; Ef. 3, 19; 5, 2. 25).

c) Mog korunk zata titlo; ucharum-nozo toslo mog.

d) Gulam-chakor hé bhaxen neso ani apleam dhonianche ani pavnneanche pāi dhui.

e) Mull-orthan: "Tuka Mhojê vangdda bhag nam". Semit lokanchem ulovp toxem. Tacho ôrth asa: Aplea Gurujichem mon aplem korinam mhonnun, osli koruni Jezuchê nodren pollenam mhonnun, Pedrun Jezu sorxilo pois sorta, Jezuchea vavrant ani Tachê mhoiment sogllo vantto soddun dita.

9 Simanv Pedrun portipall kelo: "Toxem zalear Somia, mhojê pãich nhoi, bogor mhoje hat ani mhoji tokli-i dhu'. 10 Jezun taka mhonnlem: "Nhala tannem fokot pãi dhulear puro: to soglloch nitôll asa;^f tumi tor nitoll asat, punn soglle nant". 11 Apnacho ghat konn ghetolo aslo tem To zanno aslo; tea pasot Tannem mhonnlem: "soglle tumi nitoll nant".

12 Tanche pãi dhuvun zatoch, Aplim angvostram ghalun, Jezu aplê svater portun ailo. Tannem mhonnlem: "Hanvem tumkam kitem kelam tem tumi somzoleat mum? 13 Tumi mhaka Guru ani Somi mhonntat; ani tumi sarkem uloitat, kiteak Hanv khorenych Guru ani Somi. 14 Mhonntoch, tumcho Somi ani Guru zaun-ui, Hanvem tumche pãi dhule zalear, tumi-i ekamekache pãi dhuvunk zai. ^g 15 Hanvem tumkam dekh dilea: hanvem tumkam kelam toxench tumi-i korchem. 16 Hanv tumkam sot sangtam, aplea dhonia-vôn chakor vhôdd nhoi; toxench konn pattoilolo apnak pattoila tachê-vôn vhôdd nhoi. 17 Hem zanno zaun, tumi tem korxat zalear, tumi subhagi!

18 Hanv tumchi soglleanchi khobor korinam; konnak Hanvem vinchun kaddleat te Hanv zannam; punn Povitr Pustokantlem hem utor pallon ieunk zai: Zo mhojê borobor jevnnak bosla, tannench Mhojer khontt ubarlea. 19 Hem ghoddchê adim Hanv tumkam atam sangtam, tem ghoddon ietelem tednam Hanvuch to mhonn tumi sotman'cheak. ^h 20 Tumkam sot sangtam: Hanv dhaddtam taka konnui manun gheta zalear, to Mhaka manun gheta: ani Mhaka manun gheta to Mhaka pattoila Taka manun gheta".

Jezu Ghatkeachi Ievzonn Ugtti Korta

(Mt. 26, 20-25; Mk. 14, 17-21; LK. 22, 21-23)

21 Oxem uloun zatoch Jezu khontibhorit zalo ani hachi govai diun Tannem mhonnlem: "Hanv tumkam sot sangtam:

^f) Pedrun Jezucho zobab (v 8) voilea-voiruch dhorlo: Jezu êk novi xudhichi rit sthapun dovorta mhonn taka dislem. Taka zap diun Jezu oxi somzonni dita ki Aplea koxttam-mornachea iodnan hi xudhi keli (polle 15, 2-3; 1 Ju. 1, 7; Heb. 10, 22). Magir To Aplê kornnecho ôrth ugtto korun dita (vv 12-15).

^g) Mhonnge ekamekachi mogan ani khaltikaien chakri korchi.

^h) Judasachem ghatkeponn ani Jezuchem moronn xisancho bhavart thir kortelim, kiteak tim Jezuchi mon'xa-soimba vorti zannvai dakhoitelim ani Povitr Pustokantlem utor palltelim.

tumchê bhitorlo eklo Mhozo ghat ghetolo". 22 To konnachi khobor kortalo gai mhonn dubhavun, xis ekamekak polleunk lagle. 23 Tacheam xisam modlo eklo, Jezu mog kori to, Jezuchea horddeak tenkun aslo; 24 dekhun Simanv Pedrun taka khunna korun mhonnlem: "To konnachi khobor korta?" 25 Tannem apli tokli Jezuchea horddear bagaun Taka mhonnlem: "Saiba to konn?" 26 Jezun portipall kelo: "Zaka Hanv unddeacho kuddko buddoun ditolom, ' toch to". Ani unddeacho kuddko buddoun, Tannem Judasak, Simanv Iskariotachea putak, dilo. 27 Unddeacho kuddko ghetlea uprant, tachê bhitor Soitan riglo. Jezun taka mhonnlem: "Tum korunk vetai tem veginch kor". 28 Kitea pasot Tannem oxem taka mhonnlem, hem jevnnak boslelea dusrea konnakuch somzonk nam. 29 Judasa lagim pôngtichi gantt asli dekhun Jezun taka oxem mhonnlem mhonn kâi zannank dislem: "Porbek amkam gorjechem tem ghe" vô "durbollank kitem-i ghal". 30 Mhonntoch unddeacho kuddko ghetlea urpant, to rokddoch bhair sorun gelo. Rat zal'li.

Novi Adnea

31 To bhair vetoch, Jezun mhonnlem: "Atam ⁱ Mon'xachea Putak mhoima mell'li ani Tachê sovem Devak mhoima mell'li. 32 Devak Tachê sovem mhoima mell'li zalear Dev-ui Taka Apna sovem ^k mhoima ditolo, ani rokddoch Taka mhoimevont kortolo. 33 Mhojea supurleam bhurgeamnô, anik thoddoch vell tumchê sangatim asam. Tumi Mhaka sodteleat; ani zoxem Hanvem Judevank mhonnlem, ^l toxem

i) Ho unddeacho kuddko Jezuchê Kuddicho Povitr Sonvskar nhoi. Tori, 13, 2. 18 ani 6, 64. 70, he don bhag borobor dovrun ani tanche modem sôr korun, Povitr Sonvskarachê sthapnnê ani Judasachea ghatkeponna bhitor sombond asa-so dista (Lk. 22, 21). Punn horxim ghorabeacho vhoddil unddeacho kuddko aplê boxent buddoun aplea opurbaiechea pavneak dii.

j) Jezucheam koxttam-mornnacho gutt suru zalo, kiteak mhollear atanch Judas Soitanachem kam' korunk bhair sorun gelo: Apnnem zoit jikhlelea bhaxen Jezu uloita (polle 16, 33).

k) "Apna sovem", mhongê Bapa sovem: Bap Putak Apna sorxim vhortolo ani Aplê mhoiment vantto diun Taka mhoimevont kortolo. (polle 17, 5. 22. 24).

l) Jezu "veta", mhongê Apleam koxttam, mornna ani punorjivontponna vorvim Jezu mhoimevont zaun Aplea Bapa-xim veta. Judevank To anik mellchonam (8, 21), punn xisank anik thoddea vellan dixtti poddtolo (14, 2-3).

Hanv atam tumkam-i sangtam: 'Zōi Hanv vetam thōi tumi atam ieunk xokonant'. ^m 34 Êk novi adnea ⁿ tumkam ditam: ekamekacho mog korat: Hanvem tumcho mog kela, tosoch utmi-i ekamekacho mog korat. 35 Ekamekacho mog korxat zalear, tumi Mhoje xis mhonn sogllean mon'xank kolltelem."

Pedruchê Nakarnechem Bhakit

36 Simanv Pedrun Taka mhonnlem: "Saiba, Tum khōi vetai?" Jezun portipall kelo: "Hanv vetam thōi tum atam ieunk xokonāi, punn magir ietoloi". ^o 37 Pedrun Taka vicharlem: "Saiba, kiteak hanv Tujê pattlean atam ieunk xokonam? Tujê pasot hanv mhozo jiv diunk toiar!" 38 Jezun zobab dilo: "Hōi? Mhojê pasot tum jiv diunk toiar asai? Hanv tuka sot sangtam, kombean sad ghalchê adim, tin pavtti tum mhaka nakartoloi".

Bapa-xim Vochpachi Vatt Jezu

14 "Tumchem kalliz uchamboll zaum noiê;^a zoso tumi Devacher visvas dovortat toso Mhojer-ui dovrat. 2 Mhojea Bápachea ghorant puskoll svatô asat; oxem nhoi aslem zalear, Hanv tumkam svat toiar korunk vetam mhonn tumkam sangtolom aslom? 3 Ani vochun tumkam

m) Melea bogor (polle v 36; 21, 19, 22).

n) Apunn veta mhonn Jezun halinch (v 33) khobor kelea dekhun, hi Tachi adnea (v 34-35) bhov vortea molachi ani gombheri (*solemn*) zata: ti Jezuchem mornnavellachem daiz koxem Apleam xisank. Hi mogachi adnea Moizesachê Somurtint asli; tori astanam, ti êk "novi" adnea, kiteak poilê svater atam (Novê Somurtint) ami koxê-i bhaxen adnea, kiteak poilê svater atam (Novê Somurtint) ami koxê-i bhaxen peleacho mog kelear puronam, bogor zoso Jezun kela tosoch Tacheam xisannim ekamekacho mog korunk zai oxem mhollear, Jezu Aplê adniechem map sangum-nozo tilem vhold korta. Dusrê svater, hi adnea "novi" kiteak zo "novo" kall Jezuchea monman suru zata ani sonvsrak porgott zata, tachi khunna mhollear mog.

o) Heam utramnim Jezu guptim Pedruchi rogt-govaiki adim-fuddench kollat korta.

14 a) Eklo xis Jezucho ghat gheuncho aslo. Pedru Jezuk nagoitolo aslo, Jezucho vochpacho vell pavlolo: heam ghodditanchi khobor Jezun sangli dekhun xisanchim kallzam uchamboll zal'lim. Dekhun Jezu tancho bhavart thir ani ghôtt korunk sodta. Hea akhea avesvorant hem jezuchem mon dixtti podda.

svat toiar kelea uprant, Hanv novean ietolom ani tumkam Mhojê-xim vhortolom; ^b oxem, zõi Hanv asam, thõi tumi-i asteleat. 4 ani zõi Hanv vetam, ti vatt tumi zannant". 5 Tomasan Taka mhonnlem: "Saiba, Tum khõi vetai tem ami nokllonv, tor vatt koxi zanno zateleanv?" 6 Jezun taka zap dili: "Vatt, sot ani jivit ^c Hanvuch; konnuch Bapa-xim vochonam bogor Mhojê vorvim. 7 Tumkam Mhoji ollokh asli ^d zalear, Mhojea Bapachi ollokh tumkam asteli asli; atanchean tumi Taka ollkhotat ani tumi Taka dekhla".

8 Filipan Taka mhonnlem: "Saiba, amkam Bap dakhoi: itlench amkam puro". 9 Jezun taka portipall kelo: "Filip, itlo vell tumchê sangatim asam, ani azun tumi Mhaka ollkhunk nam? Zo konn Mhaka polleta, to Mhojea Bapak polleta; 'amkam Bap dakhoi', oxem tujean koxem mhonnum ieta? 10 Hanv Bapa sovem asam ani Bap Mhojê sovem asa mhonn tum sotmanināi? ^e Jim utram Hanv tumkam sangtam tim Hanv Mhojêch osttongim uloinam; punn Mhojê sovem asa to Bap Aplim kortutvam korit asa. 11 Mhojem sotmanun gheiat: Hanv Bapa sovem asam, ani Bap Mhojê sovem asa; kortutvank lagon tori sotmanat. 12 Hanv tumkam sot sangtam: zo konn Mhojer visvas dovorta, to Hanv kortam tim kortutvam apunn-ui kortolo, ani tanchê poros xrextt kortutvam kortolo, kiteak Hanv Bapa-xim vetam.^f 13 Tumi Mhojea nanvan magxat titem-i Hanv kortolom, ani oxi Puta

b) Hi bhasavnni Povitr-Sobhecho bhorvenso jivo korta ani samballta. Polle 1 Tes. 4, 16; 1 Kor. 4, 5; 11, 26; 16, 22; Prok. 22, 17, 2; 1 Ju. 2, 28.

c) Jezu Vatt. Tachê vorvim, Tachê borobor ani Tachê sovem amkam Bapa-xim vochunk mellta; To sonvsarak Bapachi ollokh dita (1, 8; 12, 45; 14, 9). — Jezu sot: ji Bapak man'ta ti ekuch Bapachi bhokti To ekloch xikoita ani korta "atmean ani sotan" (4, 25). — Jezu Jivit: Puta sovem jietealea Bapak ollkhunk, hench soimbavortem Jivit (17, 3)

d) Dusarnni: "Tumi Mhaka ollkhotat zalear, Mhojea Bapaku tumi ollkhoteleat".

e) Filip Bapachem ek ojapanchem dorxon magta; punn odik vortem vô odik molachem dorxon mhollear bhavart, zachê vorvim Bap Puta sovem ani Put Bapa sovem dixtti poddta (polle Ju. 20, 29).

f) Jezun amkam Devachi prokasnni ani soddvonn haddleo; Tache chomotkar mhollear heam vostuncheo khunna (2, 11). Xisanchim "kamam" hi mon'xanchi chakri chalu dovortelim. Povitr Atmo, zachê podven v'hoddlim vortim kortutvam ghoddon ietelim, ieuncho zalo; Bapachea uzvea hata mhoimen pavlea uprant, Jezu Taka dhaddtolo (7. 39; 16. 7).

sovem Bapak mhoima melliteli; 14 tumi kitem-i Mhojê nanvim magxat zalear Hanv tem kortolom.

Jezu Povitr Atmo Bhasaita

15 Tumi Mhozo mog kortat zalear, Mhojeo adnea samballteleat. ^g 16 Ani Hanv Bapa kodde magtolom ani To tumkam anik êk Xerati ^h ditolo ani Ho tumchê sovem sodankal astolo. 17 Toch to sotacho Atmo, ⁱ sonvsar Taka gheunk xokonam, kiteak sonvsar Taka pollenam ani Taka ollkho-i nam; punn tumi Taka ollkhotat, kiteak To tumchê sangatim ravtolo ani tumchê bhitor astolo. ^j

18 Hanv tumkam onath koxe sanddchonam; punn tumchê-xim ietolom. 19 Anik thoddoch vell asa ani sonvsar Mhaka anik dekhchonam, punn tumi Mhaka dekhteleat kiteak Hanv jivo asam ani tumi-i jive asteleat. ^k 20 Hanv Mhojea Bapa sovem asam ani tumi Mhojê sovem asat ani Hanv tumchê sovem asam mhonn tea disa ^l tumkam kolltelem.

21 Mhojeo adnea ghetta ani pallta toch Mhozô mog korta; ani Mhozo mog korta tacho Mhozo Bap mog kortolo, ani Hanv tacho mog kortolom ani taka Mhoji ollokh ditolom". ^m

g) Dusarnni: "Mhojeo adnea samballat". Mon'xam koddcho mog ani pallokponn gheunk Devak hok asa: toch hok Apnnak asa mhonn Jezu dakhoita.

h) Grêg utor *parakletos* hanga oxem utrailam: *Xerati*; punn anek ortham modem vinchun kaddunk sompem nhoi: vokil, vinovpi, montri (bud-dinnar), askari, dhir, ghottai-dinnar — he soglle orth tea utrak asat. Xisam khatir jem kam' Jezun kelem ani jem kam' Povitr Atmo kortolo aslo, hanchê bhitor sôr korun Povitr Atmo khoreponnim vegllo konneklo (Zonn) mhonn gomoni ieta (polle 14. 26; 1. Ju. 2.1).

i) To Devachi khori bhokti kollit korta ani kallzant ghalta (4. 23); ufrattim, devchar 'fottincho bapui' (8. 44; 1. Ju. 4, 3).

j) Dusarnni: "Tumchê sovem asa".

k) Sonvsar Jezuk anik dekhchonam (polle 7. 34; 8. 21). Punni xis Taka Tachea punorjivitant polletele, nhoich kuddicheam dolleamnim bogor bhavartachê novê nodren (20. 29).

l) Hem utor Provadi vapurtat Dev kherit bhaxen mon'xanchea itihasant Aplo hat ghalta tednam (polle Iz. 2. 17; 4. 1, adi). "Dis" mhollear akho kall zaum ieta; hanga "dis" mhongê Jezuchea punorjivontponna uprantlo kall.

m) Jezu Bapa borobor xisa sovem jieunk ietolo, ani oso Aplea xisak Aplem dorxon ditolo.

22 Zo Iskariot nhoi tea Judasan " Taka mhonnlem: "Saiba Tum sonvsarak Tuji ollokh diunchonāi punn amkam ditoloi, hem oxem kitem?" 23 Jezun taka portipall kelo: "Konn Mhozo mog korta zalear, Mhojem utor samballtolo, ani Mhozo Bap tacho mog kortolo, ani Ami tachê thāi ieteleanv ani tachê sovem thikann korteleav. 24 Mhozo mog korinam to Mhojim utram samballinam; ani jem utor tumi aikotat tem Mhojem nhoi, ^o punn Mhaka patthoila tea Bapachem.

25 Tumchê modem astanam, Hanvem tumkam heo gozali sangleat. 26 Pun Bap Mhojê nanvim tumkam Xerati dhaddtolo, to Povitr Atmo tumkam sogllem xikoitolo ani Hanvem tumkam sanglam tem sogott tumchea monant haddtolo. ^p

27 Xanti ^q tumkam dovortam; Mhoji xanti tumkam ditam; sonvsar dita toxi Hanv ti tumkam dinam. Tumchem kalliz uchamboll vô bhezudd zaum noiê. 28 Hanv vetam ani Hanv tumchê-xim ietam, oxem Hanvem tumkam sanglam mhonn tumi aikolam. Tumi Mhozo mog kel'lo zalear Hanv Bapa sorim vetam mhonn, tumi sontosbhorit zatele asleat; kiteak Bap Mhojê-vôn vhôdd. ^r 29 Hem ghoddon ailea uprant tumi visvas dovorcheak atam hem ghoddchê

n) Judas, Jakobacho bhav (Lk. 6, 16 ani D. I. 1, 13) vô Tadêv (Mt. 10. 3 ani Mk. 3. 18).

o) Dusarnni: "Ani Mhojem utor Mhojem nhoi".

p) Bapa-xim gel'lea Jezuchea zagear Povitr Atmo bhavarteam sovem astolo (14, 16-17; 16, 7; polle 1, 33). To Xerati, Bapa lagim vinovnni korta to (polle 1 Ju. 2, 1), punn Tacho tallo mon'xancheam mon'subi-xallamnim aikum ieta (15, 26-27; polle Lk. 12, 11-12; Mt. 10, 19-20; D. I. 5, 32). To Sotacho Atmo zo mon'xank sotachê sopurnnaiek pavoita (16. 13), tankam Jezucho gutt somzunk dita: Tacheam utrancho (2, 19), toxench Tacheam kornniancho ani "khunnancho" ôrth (14. 26. 16-13; 1 Ju. 2, 20. 27) kollit korta. Povitr Pustokantlim bhakitam koxim Jezu sovem xarti vô pallon ietat tim To xisank dakhoita (5, 39), ani jem kitem xisancheam monank zodd-avghodd lagtalem, tachi To tankam somzorni dita (2, 22; 12, 16; 13, 7; 20, 9). Hê porim Povitr Atmo Jezuk ditolo aslo (15, 26; 1 Ju. 5, 6-7), ani onbhavartea sonvsarak lojek ghaltolo aslo (16, 8-11).

q) Hem Judevanchê chali pormonnem nomanachem vô nirop divpachem utor (polle Lk. 10. 5). Tacho ôrth kuddichi bholaiki, punn lhovu-lhovu taka dusro ôrth laglo, mhollear, sopurnn sukh ani Devacho Obhixikt haddtolo aslo ti soddvonn. Hem sogllem Jezu dita.

r) Put ani Bap somsarke (10, 34; 8, 24); tori sodeak Putachi mhoima lipileli asa (1, 14); punn To Bapa-sorxim portun gelo mhonntoch, ti mhoima novean prokasteli (17, 5; polle Fil. 2, 6-9; Heb. 1, 13).

adim Hanvem tumkam sanglam. 30 Anik tumchê lagim chodd Hanv ulounchonam. Hea sonvsaracho odhikari ieuncho zalo; Mhojê voir taka koslich podvi nam; 31 punn Hanv Bapacho mog kortam ani Bapan formailam tem palltam mhonn sonvsarak kollon ieunk zai.

Utthat, hangasorle vochum-ia".

Jezu Khorî Dak-Vel

15 "Hanv khori dak-vel ^a ani Mhozo Bap kullvaddi, 2 Mhojê sovem follam dinam to dôr-êk fantto To katrun uddoita, ani follam dita ^b to dôr-êk fantto odik follam diuncheak, To bhênddta. 3 Hanv tumchê lagim uloilam tea utra vorvim tumi nitoll ^c zaleat. 4 Mhojê sovem ravat ani Hanv-ui tumchê sovem ravtam. Fantto dak-velik lagon ravlea xivai, tachean apxim follam diunk zainant; toxench tumi Mhojê sovem rigun ravlea xivai tumchean-ui follam diunk zainant.

5 Hanv dak-vel, tumi fantte, Zo Mhojê sovem rigun ravta ani zachê sovem Hanv ravtam, to subham' follam dita, kiteak Mhojê viret tumchean kâich korunk zainam. 6 Konnui monis Mhojê sovem rigun ravonam zait zalear, to eka katrun uddoilelea fanttea sarko sukta; osle fantte zoma kortat ani ujeant uddoitat ani te lastat. 7 Tumi Mhojê sovem rigun ravxat ani Mhojim utram tumchê sovem ravtit zalear, tumkam zai tem magat ani tumkam tem ghoddteleni. 8 Tumi subham' follam diunchim, ani Mhoje xis tumi zaunche, ^d hi Mhojea Bapachi mhoima. 9 Zoso Bapan Mhozo mog

a) Dakanchi vel, hea khunna vixim polle Jer. 2. 21; Iz. 5. 1. Poileam tin Xubhvortomanancher Jezu dak-vel Devachea rajeachi khunna koxi vapurta (Mt. 20, 1-8; 21, 28-31. 33-41), ani "dak-velichem foll" Novea Koraracho Dhin'vasnecho Sonvsakar zata (Mt. 26. 29). Hanga Jezu Apunnuch khori dak-vel mhonnta; tichem foll, khori Izrael-porza, Devachi axa ani visvas xarti pavotelem.

b) "Follam" mhollear soglleo adnea, bhov-korun mogachu adnea samballta toslem bhoktivot jivit (vv 12-17. Polle Iz. 5, 7; Jer. 2, 21).

c) Grêg bhaxen jem utor hanga vapurlam tem kullvaddponnachea vô xetkamteachea orthan vapurlam dista. punn tacho ôrth oso-i zaun ieta: nitoll-nirmoll korunk (polle 13, 10).

d) Dusarni. "ani tednam tumi Mhoje xis zateleat". Hê porim Bapak "Putá soveni mhoima mellta" (14, 13; polle 21, 19)

kela toso Hanvem-i tumcho kela; Mhojea mogant ravat. 10 Hanvem Mhojea Bapacheo adnea samball'leat ani Tachea mogant Hanv asam, toxench tumi-i Mhojeo adnea samball'xat zalear, Mhojea mogant ravteleat.

11 Mhoji khuxalkai ^e tumchê sovem ascheak ani tumchi khuxalkai punn zauncheak Hanvem tumkam heo vastu sangleat. 12 Mhoji adnea hi: Hanvem tumcho mog kela tosoch tumi-i ekamekacho korat. 13 Konnem-i zor apleam ixttam pasot aplo jiv dilo, hachê poros vhoddlo mog nam! 14 Hanv formaitam tem tumi korxat zalear, tumi Mhoje ixtt. 15 Hea fuddem Hanv tumkam chakor mhonnchonam, kiteak aplo dhoni kitem korta tem chakor nokllo; punn Hanv tumkam ixtt mhonn'tam, kiteak Mhojea Bapachem Hanvem aikolam titem-i Hanvem tumkam kolloilam. 16 Tumi Mhaka vinchun kaddunk nam, punn Hanvem tumkam vinchun kaddleat, ani hea pasot tumkam nemleat ki tumi vechem ani follam, togtat toslim follam, tumi diunchim. Oxem Mhojê nanvim Bapa kodde tumi magtat titem-i To tumkam ditolo. 17 Hi Mhoji adnea tumkam: ekamekacho mog korat.

Sonvsar Xisancho Dvês Kortolo

18 Sonvsar tumkam zollta zalear, tumkam zollchê adim to Mhaka zoll'ia mhonn zanno zaiat. 19 Tumi sonvsarache nhoi, ani Hanvem tumkam sonvsarantle vinchun kaddleat dekhun, sonvsar tumkam zollta. ^f 20 Chakôr aplea dhonia poros vhôdd nhoi: oxem Hanvem tumkam sanglam, tacho ugddas dhorat. Tännim Mhaka dhumallo dila zalear, tim tumkam-i dhumallo ditelim; tännim Mhojem utor samball'lam zalear; tumchem-i samballtelim. 21 Pun hem sogllem Mhojê pasot tim tumkam kortelim, kiteak Zannem Mhaka patthoila Taka tim ollkhonant. 22 Hanv ieunk naslom

^e Khuxalkai mhongê Ohhixiktachea kallachem sôpurn suk, jem Devacho Put mon'xank vanttunk dita.

^f Jezuche xis ekamekacho mog kortele, punn ufrattim sonvsar tancho dvês kortolo: Jezu ho virodh dakhoita. Jezuk, Tachea Gurujik, ghoddlam toxench. Tacheam xisank ghoddteleam, ani jednam sonvsar hankam piddapidd ditolo, tednam to khud Jezuk piddapidd ditolo (polle D. I. 9, 5, Kol. 1, 24).

ani tanchê lagim ulounk naslom zalear, tankam guneanv ascho naslo; punn atam tankam aplea guneanvachem koslench nib nam. 23 Mhaka zollta to Mhojea Bapak-ui zollta. 24 Konnench korunk nant tosleo kornnio Hanvem tanchê modem korunk nasleo zalear, tankam guneanv ascho naslo; punn khorech tãnnim hem sogllem dekhlam, tori astanam tim Mhaka ani Mhojea Bapak-ui zolltat. 25 'Karnna viret tãnnim Mhozo dvês kelo': hem utor jem tanchea xastrant boroilelem asa, tem ghoddonk zai mhonn oxem zalam.

26 Zaka Hanv Bapa koddson tumchê sorim patthoitolum to Xerati, mhongê Bapa-sun nipzota to sotacho Atmo,^g ietolo tednam, to Mhojê vixim govai ditolo; 27 ani survatek thavn tumi Mhojê sangatim asat dekhun, tumi-i Mhoji govai ditele".

16 "Tumcho bhavart halonam zauncheak hem Hanvem tumkam sanglam. ^a 2 Te tumkam devosthanantle bhairaitale; khorem mhollear oslo vell pavot ailo, ki zo konn tumkam jivexim marta to apunn Devachi bhokti korta mhonn somzotolo. 3 Ani tãnnim Bapak ani Mhaka-i ollkhunk nam dekhun te oxem kortele. 4 Tancho vell pavtoch Hanvem tumkam heo vastu sangleleo mhonn tumkam ugddas zauncheak, Hanvem teo tumkam sangleat.

Povitr Atmeachem Kam'

Hanv tumchê modem aslom dekhun, survatek thaun Hanvem tumkam heo vastu sangunk nasleo. 5 Punn atam Hanv Mhaka patthoila Tachê-xim vetam; tori Tum khõi vetai gai mhonn tumchê bhitorlo eklo-i Mhaka vicharinam. 6 Punn Hanvem tumkam heo vastu sangleat dekhun, tumchim kallzam khontin bhorleant. 7 Tori astam Hanv tumkam sot sangtam: Hanv gelom zalear tumkam adavachem; hanv vochonam zain zalear, Xerati tumchê sorim ieunchonam; punn Hanv gelom zalear, Taka tumchê sorim dhaddtolom. 8 Ani To ietolo tednam patka vixim, niti vixim ani nirnoia

g) Povitr Tritvê bhitor Atmo Bapa thaun nipzota, hea guttachi Jezu hanga khobor korinam; bogor Atmo Bapa koddcho sonvsarant denvun ieta, hachi gozal Jezu korta.

16 a) Xisanchea bhavartak dhopko bosonam zauncheak, ieunche asat team koxttanchi Jezu tankam-i adim-fuddench gozal sangta (polle 13, 9).

vixim To sonvsarak guneanvkari kortolo. 9 Patka vixim, kiteak tãnnim Mhojer visvas dovorlonam; ^b 10 niti vixim, kiteak Hanv Bapa-xim vetam ani tumi Mhaka anik polleunche nant; ^c 11 nirnnoia vixim, kiteak hea sonvsarachea odhikareacher khastichem formonn poddlem. ^d

12 Azun zaiteo vastu Hanvem tumkam sangcheo asat, punn teo tumchean atam monant gheunk zainant. 13 Sotacho Atmo ietolo tednam, To tumkam punn sot xikoitolo; kiteak To Aplea podorchem ulounchonam, punn jem kitem To aikota tem To sangtolo, ani ghoddchem asa tem sogllem tumkam kolloitolo. ^e 14 To Mhaka mhoima ditolo, kiteak jem To tumkam kolloitolo, tem To Mhojê koddsun ghetolo. 15 Jem Bapachem tem sogllem Mhojem; hea pasot Hanvem oxem mhonnam: tumkam kolloitolo tem To Mhojê koddsun ghetolo.^f

Khônt ani Sontôs

16 Thoddeach vellan tumi Mhaka dekhchenant; ani anik thoddea vellan tumi Mhaka polleteleat. ^g 17 Tacheam xisantleam kãi zannamnim ekamekak mhonnlem: "To sangta: 'thoddeach vellan tumi Mhaka dekhchenant, ani thoddea vellan tumi Mhaka polleteleat' ani 'Hanv Bapa-

^b) Sonvsarachem patok mhollear onbhavart (8, 21. 24. 46; 15, 22): Povitr Atmo tem ugddapem kortolo.

^c) "Devacho Put", hem Nanv Apnnak dhorunk Jezuk hok asa mhonn Povitr Atmo dakhoitolo (polle 10, 33; 19, 7). Bapa sorxim To vetolo tednam. Jezu Devacho Put mhonn gomun ietelem (13, 1; 20, 17). kiteak Tachem khorem Ghor sorgar dixtti poddtelem (6. 62).

^d) Povitr Atmo Jezuchea mornnacho khoro ôrth kollit kortolo: tem moronn mhollear hea sonvsarachea odhikareacher nimanno nirnnoi.

^e) Jezuchea mornnantli ani punorjivontponnantli novi sonvsarachi manddavoll upzoteli ti.

^f) Jezucheam guttancho khôl-khôl ôrth kollit korun, Povitr Atmo Tachi mhoima kollit korta. Aplê vatten Jezu Bapachi mhoima porgott korta (17, 4): Taka asa titlem Bapa koddchem ieta (3, 35; 5, 22. 26; 13; 17, 2). Ji prokasnni Jezu korta, tachi zhôr mhollear Bap: Povitr Atmo ti prokasnni xarti pavaita ani hê porim Putak ani Bapak To mhoima dita. Mhonntoch tin prokasnnio nant (Bapachi êk, dusri Putachi ani tisri Povitr Atmeachi), bogor êkuch.

^g) Guptim Jezu Aplea mornnachi ani punorjivontponnachi khobor korta. Choddav: "kiteak Hanv Bapa-xim vetam".

xim vetam' — hem To amkam mhonnta tem kitem?" 18 Tor te mhonntale: "To 'thoddeach vellan' oxem mhonnta tem kitem? To sangta tem amkam somzonam." 19 Te Apnnakodden vicharunk kortale mhonn zanno zaun Jezun mhonnlem: " 'Thoddeach vellan tumi Mhaka dekhchenant ani anik thoddea vellan tumi Mhaka polleteleat' oxem Hanvem mhonnlam tacho ôrth tumi ekameka kodde vichartat? 20 Hanv tumkam sot sangtam, tumi roddteleat ani pinrgoteleat punn sonvsar khuxalbhorit zatolo; tumi khontibhorit zateleat, punn khontichê bodlek tumkam melltolo sontos. ^h 21 Êk bail porsut zaunchea vellar aplo vogot pavlo mhonn khontibhorit zata, punn bhurgeak zolm ditoch sonvsarant êk monis zala mhonn sontosun, tika anink khonticho ugddas zainam. ⁱ 22 Toxench tumkam atam khônt zalea, punn Hanv tumkam novean polletolom, ani tumchem kalliz khuxalbhorit zatelem, ani tumchi khuxalkai konnuch tumchea kallzantli kaddcho nam.

23 Mhojea nanvan Bapa lagim tumi ktiem-i magxat zalea, To tumkam ditolo. 24 Azun porian tumi Mhojê nanvim kitench magunk nam; ^j magat ani tumkam melltelem, ani oso tumcho anond purnn zatolo".

Sonvsaracher Zoit

25 "Hem sogllem Hanvem tumkam voparimnim sanglam; punn oslo vell pavot ailo, ki Hanv anik tumchê kodde voparimnim ulouncho nam, punn Bapa vixim ugddapem uloitolom. ^k 26 Tea disa tumi Mhojê nanvim magteleat; ani tumchê khatir Hanv Bapa lagim magtolom ^l mhonn Hanv

h) Koxttam-mornnacheam disam uprant punorjivont zal'lea Jezuk polleun zo sontôs xisank bhogtolo, tachi gozal hi.

i) Obhixiktachea Novea Kalla adim je tras-koxtt astele, tanchi khobor hêch voparin Povitr Pustokar anik kodden mellta (polle Mt. 24, 8).

j) Kiteak Jezu azun mhoimevont zaunk naslo (polle 14, 3).

k) Jezuchem punorjivontponn ani Povitr Atmeachem iennem êk novo kall suru kortat: hea kallar xisank Devachi odik sopurnn ollokh mellteli, ani ti xarti pavteli sorgar, zôî Devak To asa toso rup-rup polleunk melltelem (1 Ju. 3, 2).

l) Dusarnni: "Ani Hanv tumchê khatir Bapak vinovnni korchonam" Jezu sodam ekloch Modesti (polle 10, 9; 14, 6; 15, 5; Heb. 8, 6), punn xisancho bhavart ani mog tancho ani Jezucho ekvott kortat, ani dekhun tankam Bapache mogache kortat: hea pasot odik sopurnn modestiponn asum nozo.

tumkam sanginam; 27 Karonn Bap khaxa tumcho mog korta, kiteak tumi Mhozo mog kela ani hanv Deva-sun upzolam mhonn tumi visvas dhorla. 28 Hanv Bapa-sun upzolam ani sonvsarant ailam; atam sonvsar soddun Hanv Bapa-xim vetam”.

29 Tacheam xisamnim mhonnlem: “Atam ki Tum ugddapim uloitai, voparimnim nhoi! 30 Tum sogllem zannoi mhonn atam amkam koll'lem, konnem Tuka kitench vicharchi goroz nam; hea pasot Tum Deva thavn ailai mhonn ami visvas dortanv”. 31 Jezun tankam portipall kelo: “Atam tori tumi visvas thevtat? 32 Oslo vell pavot ailo, khoreponnim to pavlo, ki tumi soglle ap-aplê vatten ximpoddteleat ani Mhaka eklo sanddteleat; khorenych mhollear Hanv eklo nam, Mhojea sangata Bap asa. 33 Mhojê sovem tumkam sovosthai mellcheak, Hanvem tumkam oxem mhonnlem: Sonvsarant tumkam khônt astelich; punn kalljidar zaiat! Hanvem sonvsaracher zoit vhelem.”

Xisam Khatir Jezuchem Prarthon ^a

17 Oxem Jezu uloilo; uprant Aple dolle sorgak laun Tannem mhonnlem: “Bapa, vell pavlo, Putan Tuka mhoima diuncheak, Tujea Putak mhoimevont kor, ^b 2 Tunvem Taka dileleam soglleank sasnnachem jivit diuncheak, Tunvem akhea mon'xakullacher Taka odhikar dilai. 3 Sasnnachem jivit tem hem: tännim Tuka ekleach khorea Devak ani Tunvem patthoilai tea Jezu Kristak ollkhun gheunk. ^c 4 Hanvem Tuka prithumecher mhoima dili; Tunvem Mhaka korunk dil'lem kam' Hanvem xarti pavoilem. 5 Atam Bapa, sonvsar aschê adim ^d Tujea sangata ji Mhaka mhoima asli, têch mhoimen Mhaka bhôr.

a) Iodnacho vell lagim pavot ieta: hea prarthanant Jezu Apnnachich bhettovnni korta ani Apleam xisam khatir Bapak vinoita.

b) Jezu Apnnak mhoima magta tednam, To Apnnachich vhoddvik sodinam (polle 7, 18; 8, 50), kiteak Putachi ani Bapachi mhoima êkuch (polle 12, 28; 13, 31).

c) “Ollkhunk”: Povitr Pustokant hea utrak ôrth asa to dhorcho (polle 10, 14). Azun porian Devachi prokasnni vô ollokh Moizesachê Somurti udexim mon'xank mell'leli; punn atam ti Jezu Krista udexim mellta.

d) Sasnnak thavn Deva-soimbant Putak asli ti mhoima, vô monis zal'lea Putak sasnnak thavn Bapan tharavn dovôrleli mhoima (1, 14).

6 Sonvsarantle kaddun Tunvem mhaka dileai team mon'xank Hanvem Tujem nanv^e kollit kelem; te Tuje asle, ani Tunvem te Mhaka dilei, ani tännim Tujem utor samball'lam. 7 Jem sogllem Tunvem Mhaka dilāi tem Tujê koddusun ieta mhonn atam tankam koll'lem. 8 Ji xikovnn Tunvem Mhaka dileai ti Hanvem tumkam dilea, ani tännim ti manun ghetlea, ani Hanv Tujê-sun ailam mhonn tännim khoreponnim ollkhun ghetlam; ani Tuvench Mhaka patthoilai mhonn tännim sotman'lam.

9 Tanchê pasot Hanv magtam; sonvsara pasot maginam, punn Tunvem Mhaka dileai tanchê pasot magtam, kiteak te Tuje. 10 Jem Mhojem tem sogllem Tujem, ani jem Tujem tem sogllem Mhojem; ani tanchê vorvim Mhaka mhoima mell'lea. 11 Ani atam Hanv anik sonvsarant nam, punn te sonvsarant asat, ani Hanv Tujê-xim ietam. Povitr Bapa, Tunvem Mhaka dileai tankam Tujê nanvim samball, oxem te-i amchê vori ek zauncheak. 12 Tanchê sangatim astanam, Tunvem Mhaka dileai tancho Tujê nanvim Hanv samball kortalom. Hanvem tankam rakhle, ani Povitr Pustokantlem utor khorem zauncheak, zachem nisontton zaunk zai aslem taka ekleakuch bhairaun, tanchê bhitorlo konnuch ibadd zalonam. 13 Punn atam Hanv Tujê sorim ietam, ani azon sonvsarant astana heo vastu uloitam, Mhozo sontôs tankam sopurnnaien mellcheak. 14 Hanvem utor tankam dilam, ani zoso Hanv sonvsaracho nhoi, toxo te-i sonvsarache nhoi dekhun, sonvsar tancho dvêś korta. 15 Tum tankam sonvsarantle kadd mhonn Hanv maginam, punn Noxtteachea hatantle tankam rakh^f mhonn magtam. 16 Hanv sonvsaracho nhoi, toxo te-i sonvsarache nhoi. 17 Sota vorvim sonvsaralele kor;^g Tujem utor sot. 18 Zoso Tunvem Mhaka sonvsarant

e) Jezuchem kam' hea sonvsarant hem aslem: Bapachea "Nanvachi" mhongê khud Bapachi, ollkh diunk (17, 3-6. 26; 12, 28; 14, 7-11; polle 3, 11). Bapacho kherit gunn mhollear mon'xancho mog (1 Ju. 4, 8. 16); Aplea Putak moro porian mon'xam khatir soddun diun To ho mog dakhoita (3, 16-18; 1 Ju. 4, 9.10.14.16; polle Rom. 8, 32). Mhonn-toch zor monis ho mog mandun gheunk sodtat (polle 1 Ju. 2, 23; Ju. 20, 31) ani oxo te Bapak ollkhunk pavtele tor tännim Jezu Devacho Put mhonn mandun gheunk zai.

f) Dusri utravnni: "tankam vaissantle nivar".

g) Hea utracho ôrth oso: "Devak bhettounk, Devachê chakrek kuxin kaddun dovrunk, povitr korunk" (polle D. I. 9, 13).

patthoilai, toxech Hanvem-i tankam sonvsrant patthoileat. 19 Ani te sota vorvim sonvskarlele zauncheak, tanchê pasot Hanv Mhakach sonvskartam. ^h

20 Hanv magnnem kortam tem hanchêch pasot nhoi, tor tanchea ultra vorvim jim Mhojer visvas dovortelim tanchê-i pasot. 21 Tim sogott ek zaum; Tum, Bapa, Mhojê sovem asai ani Hanv Tujê sovem asam, têch bhaxen tim-i Amchê sovem ek zaum, ani oxem Tunvem Mhaka patthoilai mhonn sonvsaran visvas dovrum. 22 Ami ek, toxim tim ek zauncheak, Tunvem Mhaka dileai ti mhoima Hanvem tankam dilea. 23 Hanv tanchê sovem ani Tum Mhojê sovem oxim tim sopurnnaien ek zaum ani Tunvem Mhaka patthoilai mhonn, ani zoso Tunvem Mhozo mog kelai tosoch Tunvem tancho-i mog kelai ⁱ mhonn sonvsar ollkhun gheum.

24 Bapa, zôi Hanv asam, thôi Tunvem Mhaka dileai tim-i aschim mhonn Mhoji khoxi, ani oxi Tunvem Mhaka dileai ti mhoima tãnnim polleunchi kiteak sonvsar rochchê adin: Tunvem Mhozo mog kelo. 25 Promannik Bapa, sonvsaran Tuka ollkhun gheunk nam, punn Hanvem Tuka ollkholo; ani Tunvem Mhaka patthoilai mhonn hãnnim ollkholem. 26 Hanvem tankam Tujem nanv kolloilam ani kolloitolom. Tunvem Mhozo mog kelai toch mog tanchê sovem ascheak ani Hanvui tanchê sovem ascheak".

Jezuk Dhorun Vhortat

18 (Mt. 26, 47-56; Mk. 14, 43-50; Lk. 22, 47-53)

Oxem uloitoch, Jezu Apleam xisam sangata Kedron vhallachê poltoddi gelo. Thôi êk bag asli; tantunt To Apleam xisam borobor bhitor sorlo. 2 Ghatki Judas ho zago ollkhotalo, kiteak sobar pavtti Jezu thôi Apleam xisam borobor vocho. 3 Judas êk polttôn ^a ani Porom'-Iadnikamnim ani Farizevamnim dhaddleam chovkidarank gheun ailo; divtteo, uzvaddio ani hatiarã gheun te thôi pavle. 4 Tednam Jezu, Apnnak kitem ghoddtelem aslem tem sogllem zanno zaun, fuddem sorlo; Tannem tankam mhonnlem:

^h) Apleam pattlavdaram khatir, Devachê bhoktik "atmean ani sotan" te bhettoilele zauncheak, Jezu Apnnachench bolidan vô iodn korta.

ⁱ) Dusarnni: "Hanvem tancho mog kela mhonn".

18 a) Jeruzaleak Romi thanneache xipai asle, tancho êk vantto.

“Tumi konnak sodtat?” 5 Tännim Taka zobab dilo: “Nazaretchea Jezuk”. Jezun tankam mhonnlem: “Hanv to”.

Ghatki Judas tanchê bori ubo aslo. 6 Jednam Tannem ‘Hanv to’ mhonnlem, tednam te pattim sorle ani zom'nir xevttole. 7 Novean Tannem tanchê kodde vicharlem: “Tumi konnak sodtat?” Ani tännim mhonnlem: “Nazaretchea Jezuk”. 8 Jezun portipall kelo: “To Hanv mhonn Hanvem tumkam sanglem; mhonntoch, tumi Mhaka sodtat zalear, hankam vochum-di”. 9 Oxem Tannem mhonnlem tem utor ghoddon ieunk zai aslem: “Tunvem Mhaka dileai tanchê bhitorlea ekleak legun Hanvem ibadd zaunk diunk nam” 10 Simanv Pedru kodde êk torsad asli, ti tannem bhair kaddli, ani Porom'-Iadnikachea chakracher marun tacho uzvo kanuch katorlo. Tea chakrachim nanv Malku. 11 Jezun Pedruk mhonnlem: “Tuji torsad poteant ghal; Bapan Mhaka dilam tem patr Hanv pieunchonam?”

Jezu Anasa Mukhar

12 Polttônen, tichea sordaran ani Judevanchea chovkidaramnim Jezuk dhorlo ani bandlo. 13 Tännim Taka poilo Anasager vhelo kiteak to Kaifasacho, tea vorsachea Porom'-Iadnikacho, sasro aslo. 14 Porjê khatir eklo monis melear odik faideachem mhonn Judevank bud dil'li to hoch Kaifas.

Pedru Jezuk Nakarta

(Mt. 26, 69-70; Mk. 14, 66-68; Lk. 22, 55-57)

15 Simanv Pedru ani dusro eklo xis^b Jezu pattlean gele. Ho xis Porom'-Iadnikachê ollkhicho aslo dekhun, Jezu borobor to Porom'-Iadnikachea angnnant bhitor sorlo, 16 punn Pedru dara bhair ravlo. Porom'-Iadnikachê ollkhicho aslo tea dusrea xisan dar-rakhnnê kodde utor ghalem ani Pedruk bhitor kaddlo. 17 Dar-rakhnnên Pedruk mhonnlem: “Tum-i hea mon'xacheam xisantlo nhoi?” Tannem mhonnlem: “Hanv nhoi”. 18 Itlea mhonno-sor, hin v khatalem dekhun, kollxeancho dhogtto kel'lo tachê bhonvtim ravun

^b Ho xis “Jezu mog kori to” (20, 2), mhonggê hea Xubhvortomanacho borovpi, oxench dista.

chovkidar ani chakram xektalim; Pedru-i tanchê bori asli ani xektalo.

Mha-Iadnik Jezuchi Chovkoxi Korta

(Mt. 26, 59-66; Lk. 14, 55-64; Lk. 22, 66-71)

19 Porom'-Iadnik, Jezuk kâi vichar ghalun, Tacheam xisam ani xikovnnê vixim Tachi chovkoxi korunk laglo. 20 Jezun taka zobab dilo: "Sot'ten Hanv sobhemazar uloilam; sodanch Hanvem devosthanant ani Devmondiant sogott Judev ekthâi zatat thôï xikovnn dilea; guptim Hanv kitench ulounk nam. 21 Mhojê lagim kiteak vichartai? Mhaka aikolam tanchê lagim Hanvem kitem mhonnlam tem vichar; Hanvem sanglam tem te bore zannant". 22 Tannem oxem mhonna fuddem, thô aslelea eka chovkidaran Jezucher thapott marlem ani mhonnlem: "Mha-Iadnikak tum oso zobab ditai?" 23 Jezun oxi zap dili: "Hanv vankddem uloilam zalear, tachi govai di; punn zor Hanv sarkem uloilam, tor kiteak mhonn tum Mhaka martai?"

24 Tednam Anasan Taka bandun, Kaifas Mha-Iadnikager patthoilo. ^c

Pedru Novean Jezuk Nakarta

(Mt. 20, 71-75; Mk. 14, 69-72; Lk. 22, 58-62)

25 Simanv Pedru azon thôï aslo ani xektalo. Tānnim taka mhonnlem: "Tum-i Tacheam xisantlo nhoi?" Tannem nam mhonnlem: "Hanv nhoi". 26 Porom'-Iadnikachea eka chakran Pedruk mhonnlem: "Are! hanvem tuka tachê bori bagent polleunk nam re?" (Ho chakor Pedrun kan katorlolo tacho soiro aslo). 27 Pedrun, anik êk pavtt nam mhonnlem, ani tednanch kombean sad ghalo.

^c Ji Judevamnim Jezuchi mon'subi keli, tichi khobor itleanch utramnim Bh. Juanv sompoita (vv 19-24). Punn khorech mhollar Juanvachea Xubhvortomanant, survatek thavn (Judev Juanv Batistachi chovkoxi korunk lagtad tednam: 1, 19) tem xevttak porian (Jezuk jivexim marunk tharav ghetat tednam: 11, 4-53) ti mon'subi chalu asa.

Jezu Pilata Mukhar

(Mt. 27, 1-2; 11-14; Mk. 15, 1-5; Lk. 23, 1-5)

28 Sokall zatoch tãnnim Kaifasager thavn Jezuk niti-xallent ^d vhelo. Apunn battonam zauncheak, ^e punn apnnank Paskanchem jevonk korunk mellcheak, te niti-xallent bhitor gelenant. 29 Dekhun Pilatan apunnuch tanchê-xim bhair ieun mhonnlem: "Hea mon'xacho tumi koslo guneanv kortat?" 30 Tãnnim taka zobab dilo: "Ho monis noxtto naslo zalear, ami taka tujê-xim haddche nasleanv". 31 Pilatan tankam mhonnlem: "Tumi taka vhorat ani tumchê Somurti pormonnem tachi nit korat". Judevamnim taka mhonnlem: "Konnâcheruch mornnâchem formonn marunk amkam podvi nam". ^f 32 Apunn koso mortolo aslo, hachê vixim jem Jezun sangun dovorlelem tem khorem zauncheak oxem ghoddlem. 33 Pilat novean niti-xallent gelo ani Jezuk apoun tannem Taka mhonnlem: "Tum Judevancho patxai?" 34 Jezun portipall kelo. "Hem tum tujêch osttongim mhonntai vô dusreamnim tuka Mhojê vixim oxem sanglam?" 35 Pilatan mhonnlem: "Hanv Judêv tor? Tujeach lokan ani Mha-ladnikamnim tuka mhojea hatant ghala; kitem kelâi tor tunvem?" 36 Jezun portipall kelo: "Mhojem raj hea sonvsarantlem nhoi; Mhojem raj hea sonvsarantlem zal'lem zalear, Hanv Judevanchea hatant poddonam zauncheak Mhoje xipai zhuztele asle; punn Mhojem raj hangasorlem nhoi". 37 Pilatan Taka mhonnlem: "Mhonntoch patxai tum?" Jezun zobab dilo: "Hanv patxai mhonn tunvench sangleim. Heach pasot Hanv zolmolam, heach pasot sonvsarant ailam: sotak govai diuncheak. Jim konn sot manun gheunk toiar asat, tim Mhozo tallo aikotat". 38 Pilatan Taka mhonnlem: "Sot mhongê kitem?"

d) Romi Patxaichea Protunidhichi niti-xalla.

e) Judevanché Somurti pormonnem, Judev-nhoi tosla mon'xachea ghorant bhitor sorlear, Judêv-monis boxtotalo (polle D. I. 11, 2).

f) Romi Odhikareamnim Sanedrîna koddchi jivexim marpachi podvi kaddun ghetleli. Jezuk fatramnim marum ietalo (polle 8, 59; 10, 31), punn tanchean Taka khursar marunk "(ubarunk)" nozo aslem.

Jezuk Mornnachim Formonn Poddta

(Mt. 27, 15-31; Mk. 15, 6-20; Lk. 23, 13-25)

Oxem uloun, Pilatan novean Judevam sorxem bhair vochun tankam mhonnlem: "Mhaka tacho kosloch guneanv mellonam. 39 Punn Paskanchea somoiar tumchê vinovnek kan diun hanvem ekleak suttkã diunchi mhonn tumchi chal asa; Judevanchea Patxaiaik hanvem suttkã dil'li tumkam zai?" 40 Tãnnim porot bob marun mhonnlem: "Haka nhoi, Barbasak sôdd!" (Barabas mhollear êk pundd aslo.)

19 Tednam Pilatan Jezuk dhorun Tacher jerbond marunk laile. 2 Xipaiamnim kanntteancho êk mukutt vinnlo, ani Tachea mathear ghalo, ani Taka ek zambllem anglem nhesoilem; 3 te Tachê-xim ieun mhonntale: "Noman, Judevanchea patxaia," ani Tacher thapttam martale. 4 Novean bhair ieun Pilatan tankam mhonnlem: "Polleiat, tacho mhaka kosloch guneanv mellonam mhonn tumkam kollon ieuncheak hanv Taka bhair haddtam". 5 Jezu to kantteancho mukutt ani tem zambllem anglem ghalun, aslo tosoch bhair ailo. Pilatan tankam mhonnlem: "Polleiat, ho asa tumcho monis!" 6 Taka dekhlo tednam Porom'-ladnikamnim ani chovkidaramnim bob marli: "Taka khursar mar! Taka khursar mar!" Pilatan tankam mhonnlem: "Tumich taka vhorat ani khursar marat, mhaka tacho kosloch guneanv mellonam". 7 Judevamnim taka portipall kelo: "Amkam amchem Xastr asa, ani tea Xastra pormonnem taka moronn favo, karonn to apunn Devacho Put mhonnta.

8 Him utram aikolim tednam, Pilat odik bhielo. 9 Porot niti-xallent vochun tannem vicharlem: "Tum khôicho?"^a Punn Jezun taka zap dilinam. 10 Tea pasot Pilatan Taka mhonnlem: "Tum mhojê kodde uloinâi? Tuka sôddunk ani tuka khursar marunk mhaka podvi asa mhonn tum

^a Hea vicharacho ôrth oso nhoi: "Tum khôichea ganvcho? khôichea jil'leantlo?"; bogor oso: "Tuzo gutt amkam foddun di; tum konn to mhaka sarkem sang". Poilo Kana ganvcho lok (2, 9), magir Samaritani bail (4, 11), dhormdut ani her sogllo lok (6, 5), Judevanche odhikari (7, 27; 8, 14; 9, 29), ani atam Pilat Jezuchea gutta mukhar ghuspota (16, 28; 17, 25). Hoch gutt, Tachea orombacho vô soimbacho gutt akhea Xubhvortomanacho vixoi zaun asa. (1, 13).

noklloi?" 11 Jezun taka portipall kelo: "Ti tuka voir thavn diunk nasli zalear, Mhojer tuka koslich podvi aschi nasli; hea pasot zannem Mhakã tujea hatant dila, taka odik vhoddlo guneanv asa". ^b 12 Hê ghoddiê meren Pilat Taka sôddunk sodtalo, punn Judevamnim bob marli: "Hea mon'xak soddxi zalear, tum Sezaracho ixtt nhoi; apunn patxai mhonnta to monis Sezaracho dusman". 13 Pilatan him utram aikolim tednam tannem Jezuk bhair haddlo ani Chirebondi mhonnta tê suvater, Hebrêv bhaxen Gabbatha, ^c apunn niti-sodrer boslo.

14 To dis Paskanchê toiarecho dis ^d aslo; sumar donpar ^e zal'lo. Pilatan Judevank mhonnlem: "Polleiat, ho asa tumcho patxai!" 15 Te arddunk lagle: "Taka nanch kor, taka nanch kor, taka khursar mar!" Pilatan tankam mhonnlem: "Tumchea patxaiak hanv khursar marum?" Porom'-Iadnikannim zobab dilo: "Sezara bogor amkam patxai nam". 16 Tednam Taka khursar marcheak tannem tanchea tabeant kelo.

Jezuk Khursar Khillaitat

(Mt. 27, 33-44; Mk. 15, 21-32; Lk. 23, 26-43)

Tännim Jezuk dhorun vhelo. 17 Ani to Aplo khuris gheun Kortteanchea mhonnlelea zagear vochunk gelo: hea zageachem nanv Hebrêv bhaxen Golgotha. 18 Thōi Taka ani Tachê borobor anik dogank tännim khursar khillaile: Jezuk modem ani team dogank Tachê êk-êke kuxik. 19 Pila-

b) Judevanche odhikari, bhov korun Kaifas (11, 51; 18, 14), punn Judas-ui zannem Jezucho ghat ghetlo ani Taka tacheam hatannim vikun dilo (16, 71; 13, 2; 11, 21; 18, 2. 5), heam soglleanchea guneanvachi Jezu hanga khobor korta.

c) Hacho ôrth "unchli svat", oso dista.

d) Paskanchem ratchem jevonn suria poddlea uprant zatalem (polle Sutt 12, 6). Punn hea disa bhitor jevnnak goroz titlem toiar korpachem aslem: hê bhaxen, Somurtint formailolo visavo moddinastanam, Paskanchi porob somorpunk zatali.

e) Sumar donparchim 12 vaztam: hea vellar sogllo khomir ghorantlo bhair kaddun zaunk zai aslo; Paskanchi Porob choltanam, khomir-naslolo unddo khaunk zai aslo (polle Sutt 12, 15). Ghoddiê Juanv hacher amchem mon ôddun haddunk sodta zait, kiteak Jezu amchem Pask, amcho Paskancho Menddro; Tachem moronn-punorjivontponn amchi khori Paskanchi Porob (polle 1 Kor 5, 7).

tan êk namlêkh boroilo ani to khursa voir ghalo; tacher oxem boroilelem aslem: "Jezu Nazaretkar Judevancho Patxai". 20 Jezuk khursar marlo ti^f svat xara lagim asli dekhun, zaiteam Judevamnim ho namlêkh vachlo; to Hebrêv, Latin ani Grêg bhasamnim boroilolo. 21 Tednam Judevancheam Porom'-ladnikamnim Pilatak mhonnlem: "Judevancho Patxai mhonn boroum naka. Punn ho monis apunn Judevancho Patxai mhontalo mhonn boroi". 22 Pilatan zobab dilo: "Hanvem boroilem tem boroilem".

23 Jezuk khursar khillaitoch, xipaiamnim Tachim angvostram ghetlim ani tanche char vantte kele, dor xipaiak êk vantto. Toxench Tachem anglm ghetlem. Angleak xivôn^f nasli^f tem voir-san sokol eksarkem vinnlelem; 24 hea pasot tãnnim ekamekak mhonnlem: "Ami tem pinzchem nhoi, punn sorti ghalun tem konnak poddta tem polleum-ia". Hê porim Povitr Pustokantlim him utram ghoddon ailim:

"Tãnnim mhojim angvostram aprnam modem vanttlim ani mhojea angleacher sorti ghaleo".

Oxem xipaiamnim kelem.

25 Jezuchea khursa-xim Tachi avoi, ^g Tachê avoichi bhoinn ^h Kleofasachi potinn Maria, ani Magdalachi Maria, heo ubeo asleo. 26 Aplê avoik ani tichê kuxik aslelea mogachea xisak polleun, Jezun avoik mhonnlem: "Ostorê, ho tuzo put!" 27 Uprant xisak mhonnlem: "Hi tuji avoi!" ⁱ Ani tea vellar thaun xisan tika aprnachi mhonn ghetli.

f) Ghoddiê Juanv Jezu khoro ladnik mhonn dakhounk sôdta. Judevam modem Mha-ladnikachem angvostr xivônⁿ-naslelem aslem.

g) Ekloch Juanv Ankvar Maria khursa mullim asli mhonn sangta (polle 2, 1).

h) Hi ghoddiê zait Salome, Zebedevacheam putanchi avoi (polle Mt. 21, 56). vo "Maria, Kleofasachi bail", jichi khobor rokddich mellta.

i) Adlea Korarantlem utor xarti pavta vô pallon ieta mhonn Juanv bhonvun-bhonvun sangta (vv 24. 28. 36. 37). Hea karnna khatir ani "Ostorê" hea sonvoiê-bhailea vapurlelea utrak lagun, oxem disun ieta ki heam Jezucheam utramnim Juanv fokot mogall Putacho kaido pollenam, bogor dusro êk gutt: mhollear, Maria, novi Eva, soglleam bhavarteanchi atmik avoi mhonn ugtteponnim porgott'ta. Mogacho xis soglleam bhavarteanchea zagear asa.

Jezuchem Moronn

(Mt. 27, 45-56; Mk. 15, 33-41; Lk. 23, 44-49)

28 Hea uprant sogllem sompadlem mhonn zanno zaun, Povitr Pustok sopurnnaien khorem zauncheak, Jezun mhonnlem: "Mhaka tan laglea". 29 Xirkean bhorlelem donddul thōi aslem; tännim xirkean buddoilelem ek allombem boddiek lavun, Tachea tondda-xim pavoilem. 30 Xirko chaklo tednam, Jezun mhonnlem: "Sompadlem." ^j Ani tokli bagaun Tannem prann sōddlo.

Xipai Jezuchi Kus Vidhta

31 To toiarecho dis aslo, ani kherit dobajeacho Son'var lagim pavlolo. Dekhun, Son'vara disa moddim khursar uronam zauncheak, tanche pāi môddche ^l ani tanchim moddim kaddun vhorchim mhonn Judevamnim Pilata kodde maglem. 32 Xipai aile ani Jezu borobor khursar marleleanche, poileache toxech dusreache-i, tännim pāi môddle; 33 punn Jezu-xim pavtoch, To melo mhonn polleun tännim Tache pāi moddlenant. 34 Pun eka xipaiian êk bhalo gheun Tachi kus vidhli, ani rokddench rogot ani udok vhanvlem. ^m 35 Zannem hem pollelem " tannenchi hi govai dilea, tumi-i visvas dovorcheak: tachi govaiki khori ani apunn sot uloita mhonn To ^o zanna. 36 Povitr Pustok oxem

j) "Sompadlem": mhongê Povitr Pustokant sangun dovorlelem aslem tem sogllem Bapachem kam' Jezuchea iodna vorvim xarti pavoilelem sonvsarachem taronn. Jezun akantacho sad sōddlo mhonn Matevan (27, 46) ani Markan (15, 34) boroun dovorlam, punn Juanv tachi khobor korich nam. Kiteak mhollear to dakhounk sōdta ki Jezu mornnan legun gombhero (*solemn*) ani xant aslo (polle Lk. 23, 46; Ju. 12, 27).

k) Jezucho nimanno prann mhollear To Povitr Atmeak mon'xancher suskarun ghalta, hachi khunna (1, 33; 20, 22).

l) Te vegim morum-xe korunk.

m) Hea ghodditacho ôrth Povitr Pustokantleam don utramnim ugddapo zata (v 36). Sonvsarachea taronna khatir Menddreache khoreponnim iodn zalo mhonn rogot dakhoita (16, 15); ani ho iodn kurpechi sukonasleli zhôr mhonn udok dakhoita (udok Povitr Atmeachi khunna). Hench monant dhorun zaite Kristi Xastri udok Povitr-Snanachi khunna, ani Rogot Mha-Povitr Sonvsarachi khunna mhonnat! Ani he don sonvsar Novea Adanvachê kuxintli zolmolelê novê Evechi mhongê Povitr Sobhechi, khunna (polle Ef. 5, 23-32).

n) V 26 hanga khobor kelea toch xis: to Juanvuch zaunk zai.

o) Ho zaum-ieta Dev vô Jezu; Taka to sakxi aplo govai korta.

mhonnta: "Tachem ek-punn hadd môddchenant":^p hem utor khorem zauncheak, heo vastu ghoddleo. 37 Povitr Pustok oxem-i mhonnta: "Aspas vidhleleak tim polletelim".^q

Jezuk Nikhipitat

(Mt. 27, 57-61; Mk. 15, 42-47; Lk. 23, 50-56)

38 Hachê uprant, Arimateiacho Juze, Jezucho xis, punn Judevanchê bhirantin guptim ravlolo, hannem Jezuchi kudd kaddun vhorunk Pilata kodde maglem. Pilatan rojea dili. Tannem ieun Jezuchi kudd kaddun vveli. 39 Ani Nikodem', Jezu-xim poilim ratcho ailolo to, sumar xembhôr rat gondhrosachi ani musambhorachi misollni gheun ailo. 40 Tännim Jezuchi kudd ghetli, ani Judevanchê nikhpinneachê riti pormonnem, pormoll lavun ti olimnim guttlaili. 41 Taka khursar marlolo tê svater êk bag asli, ani tê bagent azon konnak ghalunk naslo tosli êk novi somadhi asli. 42 To Judevancho toiarecho dis aslo ani ti somadhi laginch asli, dekhun, tännim Jezuk thoi ghalo.

Riti Somadhi

(Mt. 28, 1-8; Mk. 16, 1-8; Lk. 24, 1-12)

20 Satolleachea poilea disa,^a Magdalachi Maria bhov sokallim, azon kallok astana, fondda-xim aili. Tinnem somadhi veli fatôr kaddeli dekhli. 2 Mhonnun, Simanv Pedru ani Jezu mog kortalo to dusro xis asle thoi dhanvun vochun, tinnem mhonnlem: "Somiak somadhintlo kaddun

p) Hanga Povitr Pustokantlim don utram zôddleant: ek Zannvaiechea Pustokantlem (2, 18-20), zoi Dev piddapidd bhogtelea bhoktivont mon'xak koso rakhta to dixtti poddta: hacho ut'tom' nomuno mhollear "Sorvesporacho Chakor" (Iz. 53). Dusrem utor Paskanchea Menddreachea Jevrnachi koxi toiar korchhi ti xikoita (polle Ju. 1, 29; 1 Kor. 5. 7.)

q) Juanvachea ortha pormonnem, "polleunk" mhorngê "polleun somzunk" (polle 3, 14). Juanvachê nodren ho Romi xipai fuddarak kristi dhorm dhorteale team o-Judev lokanchi khurna zaun asa (polle. 12, 20-23. 32). Toxench Mt. 27, 54, ani Mk. 15, 39; tea bhair polle Lk. 23, 47. 48; Mt. 24, 30; Prok. 1. 7).

20 a) Ho magir zatolo "Somiacho Dis", Kristi Dhormacho Aitar Polle Prok. 1, 10.

vhelo ani Taka khōi ghalo tem ami nokllonv". 3 Dekhun Pedru tea dusrea xisa bori bhair sorlo ani somadhi-xim gelo. 4 Te dog-ui dhanvunk lagle, punn to dusro xis Pedru poros vegim dhanvlo ani somadhi-xim poilo pavlo; 5 ani voddôv ghalun, tannem zom'nir asleleo oli dekhleo, punn to bhitor gelonam. ^b 6 Tednam tachê pattlean Simanv Pedru pavlo ani somadhint bhitor gelo; thōi zom'nir oli asleo teo tannem dekhleo, 7 ani Tachê tokler ghal'lo to rumal, olim sorxem nhoi, punn kuxin kovoll'lolo. 8 Tednam somadhi-xim poilo pavlolo to-i xis bhitor sorlo, ani tannem dekhlem ani visvas dorlo. 9 Povitr Pustoka pormonnem To meleleantlo jivont ^c zaunk zai aslo mhonn te azun nokllo asle. 10 Uprant xis ghora portole.

Jezu Magdalachê Mariek Dixtti Poddta

(Mt. 28, 9-10; Mk. 16, 9-11)

11 Punn Maria somadhi lagim roddot ravli, ani roddtanam voddôv ghalun somadhint polle zalear, 12 dhovim angavlim nheslele dog devdut tinnem dekhle: zōi Jezuchi kudd dovorleli, thōi te bosun asle, eklo toklê vatten ani dusro pāiam vatten. 13 Hānnim tika mhonnlem: "Bai, tum kiteak roddtai?" Tinnem tankam mhonnlem: "Kiteak mhojea Somiak kaddun vhelo ani Taka khōi ghalo to hanv nokllom". 14 Oxem mhonnun tinnem patt voll'li ani Jezuk thōi aslo to dekhlo, punn To Jezu mhonn tinnem Taka ollkhunk nam. 15 Jezun tika mhonnlem: "Bai, tum kiteak roddtai? konnak sodtai tum?" To mali mhonn chintun, tinnem Taka mhonnlem: "Saiba, tunvem kaddun vhelai zalear, Taka khōi ghalai to mhaka sang, ani hanv Taka kaddun vhortelim". 16 Jezun tika mhonnlem: "Mariê!" Tinnem vollon Taka mhonnlem: "Raboni!" ^d (mhonngê "Guruji"). 17 Jezun tika

^b) Pedruk odik man favo mhonn ho xis dakhoita (polle 21, 15-17).

^c) Polle St. 16, 8-11; 2, 7; D. I. 2, 24-31; 13, 32-37; 1 Kor. 15, 4)

^d) "Rabbi" hea utra poros "Rabonni" hem utor odik manachem; sobar pavtti Judev lok Deva lagim uloitnam tem utor vapri. Dekhun tem Tomasachê bhavartachê ucharnnê sarkem. (v. 28).

mhonnlem: “Mhaka dhorun ravum naka! ^e Hanv azun Bapa sorxim choddunk nam; punn Mhojeam bhavam-xim voch ani tankam oxem sang: Mhojea Bapa ani tumchea Bapa-xim Mhojea Deva ani tumchea Deva-xim Hanv choddun vetam”.
^f 18 Maria Magdalen geli ani tinnem Somiak pollela ani Tannem apnnak oxem-oxem sanglam mhonn tinnem xisank kolloilem.

Jezu Xisank Dixtti Poddta

(Mt. 28, 16-20; Mk. 16, 14-18; Lk. 24, 36-49)

19 Têch sanjê, mhonggê satolleachea poilea disa, xis zomlele asle thōichim daram Judevanchê bhirantin bond korun dovorlelim; Jezu bhitor sorlo ani tanchê modem ubo ravlo. Tannem tankam mhonnlem: “Xanti tumkam!” 20 Hem mhonnun Tannem tankam Aple hat ani Apli kus dakhoilim. Somiak polleun xis khuxal zale. 21 Novean Jezun tankam mhonnlem: “Xanti tumkam! Zoso Bapan Mhaka patthoila, tosoch Hanv tumkam patthoitam”. 22 Oxem uloun Tannem tancher svas sōddlo ^g ani tankam mhonnlem: “Povitr Atmo gheiat. 23 Zanchim patkam tumi bogxixat tim tankam bogsotelim, ani zanchim patkam tumi bogxinam zaxat tim tankam bogsochim nant.”

e) Aplea sanddlelea mogachea Jezuk pollenam fuddem Maria Tacheam pāiam poddta ani mogan te pāi dhorunuch ravunk sodta. Punn Jezu Apunn azun challis dis Apleam xisanchea sangata astolo mhonn ani, dusrê vatten, Apunn punorjivont zalo mhonn vegim-vegim xisank khobor dhaddunk sōdtalo dekhun, Aple pāi sōddun Mariek sudduddit voch mhonnta.

f) Ji khobor D. I. 1, 3 hacher mellta ani jem hanga mhonnlelem asa tem ekamekacher add nhoi. Jezu Bapa-xim “choddun gelo” mhonggê jea disa To fonddantlo utthun bhair sorlo (Ju. 20, 17; Lk. 24, 51), Tachi Kudd mhoimevont zali (Ju. 3, 13; 6, 62; Ef. 4, 10; 1 Tim. 3, 16; Heb. 4, 14; 6, 19; 9, 24; 1 Ped. 3, 22; polle D. I. 2, 33. 36). Punn challis disam urpant Tacho sorg-provês zalo vô To sorgar choddun gelo (D. I. 1, 2; 9, 11), mhonggê Jezucho sonvsarant disto sangat somplo; atam To “Devachea uzvea hata bosla” ani nimannea disachea iennea porian anik To ieuncho nam.

g) Jezucho svas Povitr Atmeachi khunna (Hebrêv bhaxen “Atmo mhollear “svas”); sogllem novem korcheak Jezu Povitr Atmeak dhaddta (Ut. 1, 2; 2, 7; Ez. 37, 9; Zann. 15, 11; polle Ju. 19, 30 ani Mt. 3, 16).

Jezu ani Tomas

24 Jezu ailo tednam baram modlo eklo, Zonvlllo mhonnlolo Tomas, tanchê borobor naslo. 25 Dekhun dusream xisamnim taka mhonnlem: "Ami Somiak pollela". Punn tannem tankam mhonnlem: "Tacheam hatancher hanvem khilleanchea khunna pollelea xivai, ani khilleanche svater mhojem bott ghalea bogor, ani mhozo hat Tachê kuxint ghalinam zain zalear, hanv sotman'cheak nam".

26 Atth disam uprant, xis novean ghorant asle, ani tanchê bori Tomas. Daram bond astana Jezu bhitor ailo ani tanchê modem ubo ravun, Tannem mhonnlem: "Xanti tumkam!" 27 Uprant tannem Tomasak mhonnlem: "Tujem bott hanga ghal: he polle Mhoje hat; tuzo hat lagim hadd ani Mhojê kuxint ^h ghal; hea fuddem anik dubhav naka punn bhavart dhôr". 28 Tomasan Taka zap diun mhonnlem: "Mhojea Somia ani Mhojea Deva!" 29 Jezun taka mhonnlem: "Mhaka polleloi mhonn, visvas dovorloi; pollenastana visvas dovortat tim khorech subhagi".

Hea pustokacho Hetu

30 Anik zaiteo khunna Jezun xisam hujir keleo teo hea pustokar boroun dovrunk nant; 31 punn Jezu mhollear Krist Devacho Put mhonn tumi visvas dovorcheak ani visvas dovrunk Tachê vorvim tumkam jivit mellcheak, heo vastu boroun dovorleat.

Jezu Sat Xisank Dixtti Poddta ^a

Tea uprant, Tiberiasachea Doria-xim Jezu dixtti poddlo; hê porim To dixtti poddlo. 2 Simanv Pedru, Zonvlllo mhonnlolo Tomas, Galileiantlea Kanacho Natanael, Zebedevache put, ani Tacheam xisam modle anik dog ektthâi asle. 3 Simanv Pedrun tankam mhonnlem: "Hanv maslli marunk vetam". Tännim taka mhonnlem: "Ami-i tujê borobor ietanv".

h) Aplea Xubhvortomanachea xevttak Juanv novean Kristi vachpeachem mon Jezuchea Koddvollachea ghaiacher ôddun haddta (polle 19, 34).

h) Aplea Xubhvortomanachea xevttak Juanv novean Kristi vachpeachem mon Jezuchea Koddvollachea ghaiacher ôddun haddta (polle 19, 34)

21 a) Ho avesvor khud Juanvan vô tachea eklea xisan pattlean laila.

Te gele ani hoddeant choddle; punn tê rati tankam kâich mell'lenam. 4 Sokallim Jezu veller ubo aslo; to Jezu mhonn xisank koll'lemnam. 5 Jezun tankam mhonnlem: "Ixttamnô, maslli kitem tori poddlea mum?" Tānnim Taka zobab dilo: "Kâich nam". 6 Tannem tankam sanglem: "Hoddeachê uzvê vatten ramponn ghalat ani tumkam nistem poddtelem". Tānnim ramponn ghali, ani maslli ekdom' chôdd^b poddli dekhun, tanchean ti ôddun haddunk zainam zali. 7 Jezu mog kori tea xisan Pedruk mhonnlem: "To Somi!" To Somi mhonn aikun, Simanv Pedrun aplem anglem penkttak bandlem kiteak tachea angak kâinch naslem, ani tannem dorient uddki marli. 8 Pun, masllen bhorleli ramponn oddit—oddit her xis aile; te vellê laginch asle sumar deddxem hat bhair. 9 Te veller pavle tednam, tānnim, thoi unddo dekhlo ani kollxeanchea ujea dorvorleli maslli. 10 Jezun tankam mhonnlem: "Tumi atam dhorlea tantli thoddi maslli hanga haddat." 11 Hoddear choddun Simanv Pedrun rampôn veller ôddun haddli. ^c Ti ekxem trepon'n vholdleam nisteamnim bhorleli asli; ani itleo vholdd masleo astanam-i, rampôn pinzlinam. 12 Jezun tankam mhonnlem: "Nosteak ieiat". Tum konn gai mhonn vicharunk nosteak bosleleantlea konnakuch kalliz zalemnam; To Somi mhonn te zanno asle. 13 Tednam Jezun fuddem sorun unddo ghetlo ani tankam dilo; toxench maslli-i dili.

14 Meleleantlo punorjivont zalea uprant Jezu xisank dixtti poddlo ti hi tisri pavtt.

Mogachê Ucharnnê Uprant Mogachi Zutti

15 Nosto zatoch Jezun Simanv Pedruk mhonnlem: "Simanv, Juanvachea puta, hanchê poros tum Mhozo odik mog kortai?" Tannem Taka mhonnlem: "Hôî Saiba, hanv Tuzo mog kortam mhonn Tum zannoi!. Jezun taka

b) Hem udar subham'ponn heram Jezucheam denneancho ugddas haddta: Kanacho soro (2, 6), vaddoilele undde (6, 11), jivem udok (4, 14; 7, 37), Boro Gonvlli dita tem jivit (10, 10) ani Povitr Atmeachem subham' dennem (3, 34).

c) Heram Xubhvortomanancher hem ghoddit zaun asa khunna Rajeachea ienneachi (Mt. 13. 47), vê dhormdutanchea vavrachi (Mt. 4, 19). Hanga-i dubhava viret hem ghoddit dhormdutanchea hatant Pedruche fuddariponna khal dil'lem kam' khunnaita (polle Ju. 21, 15-17).

mhonnlem: "Mhojim mênddram rakh". 16 Dusrê pavtti Tannem taka vicharlem: "Simanv, Juanvachea puta, tum Mhozo mog kortai?" Tannem Taka zobab dilo: "Hôî, Saiba, hanv Tuzo mog kortam mhonn Tum zannoi". Jezun taka mhonnlem: "Mhojim mênddram rakh". 17 Tannem taka tistrê pavtti vicharlem: "Simanv, Juanvachea puta, tum Mhozo mog kortai?" "Tum Mhozo mog kortai?" oxem apnnak tistrê pavtti vicharlem dekhun Pedruk khônt zali, ani tannem portipall kelo: "Saiba, Tum soglem zannoi; hanv Tuzo mog kortam mhonn Tum zannoi". Jezun taka mhonnlem: "Mhojeo xellio rakh. 18 Hanv tuka sot sangtam, tum lhan asloi tednam, tujea penkttak bandtaloî ani tuka zai thôî tum vetaloî, punn tum mhataro zatoch tuje hat vistartoloî ani dusro konn tujea penkttak bandtolo ani tuka naka thôî vhortolo". 19 Koslea mornna vorvim⁶ to Devak mhoima ditolo aslo tem dakhounk Jezun toxem mhonnlem. Tea uprant mhonnlem: "Mhojea pattlean ie".

Jezu ani Mogacho Xis

20 Pedru voll'lo ani Jezucho mogacho xis apnna pattlean ietalo to tannem dekhlo; heach xisan rat-jevnnar Jezuchea horddeak tenkun Taka mhonnlelem: "Saiba, Tuzo ghat ghetolo to konn?" 21 Taka dekhlo tednam, Pedrun Jezuk mhonnlem: "Somia, hachem kitem?" 22 Jezun taka mhonnlem: "Hanv ieam-sor⁶ to ravlolo Mhaka zai zalear, tuka kiteak poddlam? Tum Mhojê pattlean ie". 23 Ho xis morchonam mhonn bhavam modem khobor zali; punn "to morchonam" oxem Jezun Pedruk mhonnlemnam, bogor "Hanv ieam-sor to ravlolo Mhaka zai zalear, tuka kiteak poddlam?"

24 Hoch xis heam vostunchi govai dita: tannen ch heo vastu boroun dovorleat: ani tachi govaiki khori mhonn ami zannonv.⁷

Sompadni

25 Jezun kel'leo anik-ui zaiteo vastu asat; teo soglleo ekan-êk boroun dovorleleo zalear, borounk poddtelim aslim tim pustokam dovrunk, sonvsar legun pavcho naslo mhonn mhaka dista.